เดือนส่องหล้า สืบสานล้านนา

ในโอกาสครบรอบ ๘๐ วัสสา เจ้าดวงเดือน ณ เชียงใหม่

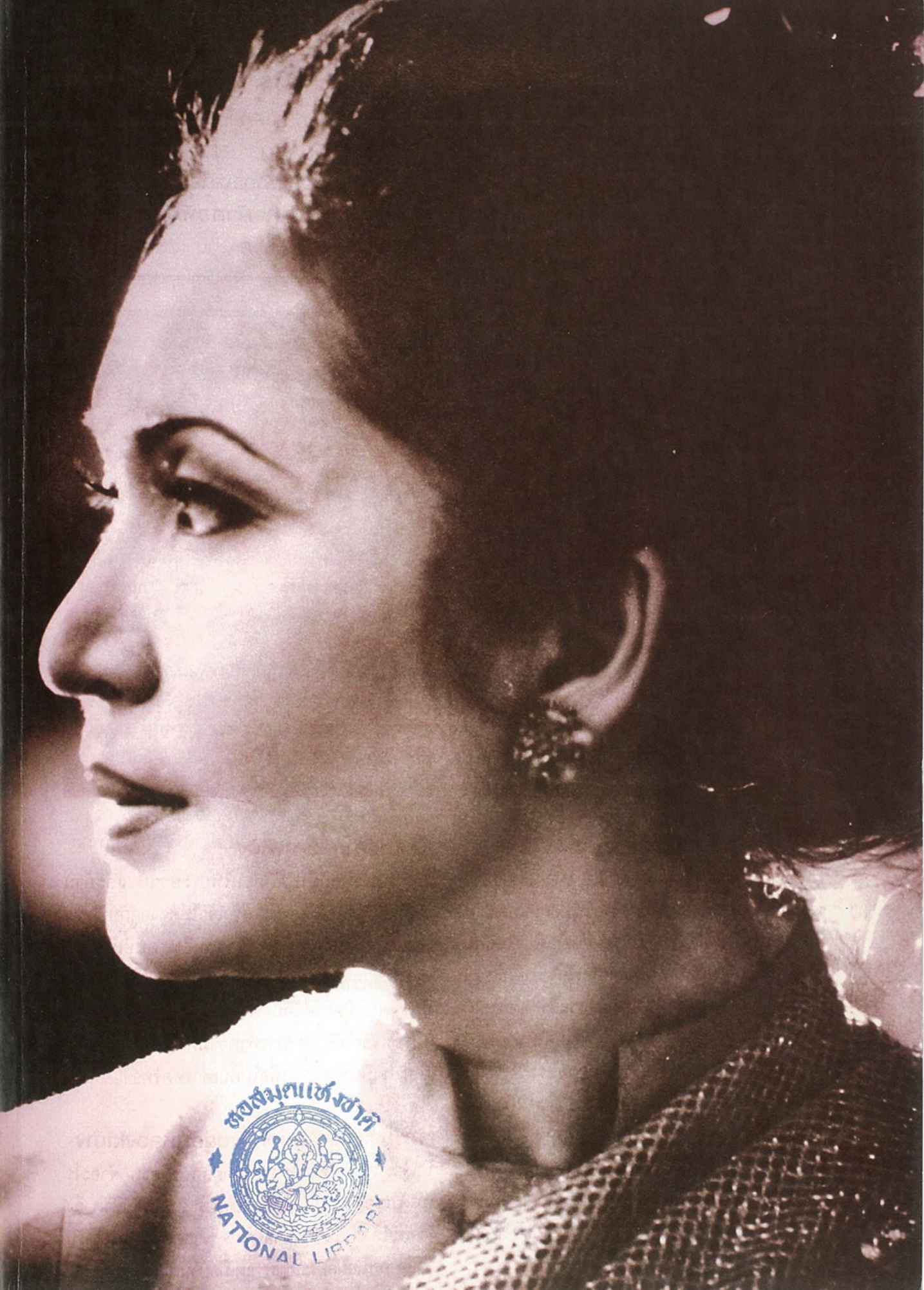
3.25936
938

ISBN 978-974-8097-69-5

100 ป.
loc 000045
40

ครบรอบ ๘๐ วัสสาเจ้ายาย
จุดประกายหวังล้านนาไว้ให้ลูกหลาน
เปล่งเสียงเชียงใหม่กังวาล
ฝากฝันให้สืบสานตลอดไป

เทพศิริ สุขโสภา

หอสมุดแห่งชาติ
NATIONAL LIBRARY

สาร ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่

เมื่อแรกที่ผมและครอบครัวทราบว่าจะได้ย้ายกลับมารับราชการที่จังหวัดเชียงใหม่ เราดีใจกันมาก เพราะเชียงใหม่เป็นบ้านที่แท้จริงของเรา ผมเกิดและเติบโตที่นี่ การได้ดำรงตำแหน่งเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ จึงเป็นโอกาสที่ผมจะรับใช้บ้านเกิดที่เต็มไปด้วยความงามอันทรงคุณค่า ที่นอกจากผมรักและหวงแหนแล้ว ยังเป็นนโยบายของรัฐบาลที่สนับสนุนให้คนในท้องถิ่นรักษามรดกทางวัฒนธรรมและประเพณีดั้งเดิมเอาไว้ให้ลูกหลานไทยได้เรียนรู้สืบทอดต่อกันไป

เมื่อผมได้มีโอกาสพบกับคณะทำงาน จัดงานครบรอบ ๘๐ ปี ของเจ้าดวงเดือน ณ เชียงใหม่

ปูชนียบุคคลของชาวเชียงใหม่ ที่ผมและครอบครัวเคารพนับถือ ผมจึงยินดีมากที่คณะทำงานฯ ได้นำเอาโอกาสนี้มาเป็นงานส่งเสริมวัฒนธรรมล้านนา เพื่อให้ประชาชนและเยาวชนได้เห็นรูปแบบของประเพณี

ที่บรรพบุรุษของชาวล้านนาได้ปฏิบัติสืบต่อกันมานานกว่า ๗๐๐ ปี และยินดียิ่งขึ้นเมื่อได้ทราบว่างานนี้ได้ความร่วมมือร่วมใจมากมายอย่างคาดไม่ถึงจากทั้งส่วนราชการ องค์กรภาครัฐ เอกชน นักธุรกิจ และพี่น้องชาวเชียงใหม่ ด้วยการ "ฮอมปอย" อันเป็นวัฒนธรรมของชาวล้านนา วัฒนธรรมการฮอมปอยนี้เป็นวัฒนธรรมของผู้มีจิตใจดี มีความเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ เกื้อกูล แบ่งปันกัน ใครมีความรู้ก็ให้ความรู้ ใครมีทรัพย์ก็ให้ทรัพย์ ใครมีกำลังกายก็ให้กำลังกาย ทั้งหมดที่ว่ามานี้เป็นที่ประจักษ์ในงานครบรอบ ๘๐ ปี ของเจ้าดวงเดือน ณ เชียงใหม่

ผมขออวยพรให้การจัดงานครั้งนี้ ประสบความสำเร็จสมดังเจตจำนงอันดีที่เรามีร่วมกันทุกประการ และขอให้ทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดงานครั้งนี้จงมีความสุข และเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ลูกหลานของชาวเชียงใหม่ตลอดไป

นายอมรพันธุ์ นิมานันท์
ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่

หอสมุดแห่งชาติฯ เชียงใหม่
LOC03194
สนห่อ. ท้องถิ่น
923.25936
ส938
สนหมู่
สนทะเบียน 001377 พร3ม
ส๓๑๙

ที่มาของการจัดงาน

"เดือนส่องหล้า สืบสานล้านนา"

ด้วยความห่วงใยต่อการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมล้านนาที่นับวันจะค่อยๆ ถูกกระแสของความไม่เข้าใจบิดเบือนรูปแบบไปจากเดิม จนนานไปอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่รากฐานของวัฒนธรรมที่ชาวล้านนาภูมิใจมาตั้งแต่อดีต คณะจัดงานครบรอบ 80 ปีของเจ้าดวงเดือน ณ เชียงใหม่ จึงใช้โอกาสนี้จัดงานเพื่อส่งเสริมและฟื้นฟูวัฒนธรรมล้านนาในรูปแบบดั้งเดิม ซึ่งทั้งหมดได้ผ่านการคัดกรองมาแล้วจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อจัดแสดงให้กับประชาชนทั่วไปได้เห็นเป็นแบบอย่าง ด้วยมุ่งหวังที่จะดำรงไว้ซึ่งความงดงามและความศักดิ์สิทธิ์ของวัฒนธรรมล้านนา ที่มีอัตลักษณ์เฉพาะตัว จนเป็นที่ยอมรับของทั่วโลก

อนึ่ง สำหรับเจ้าดวงเดือน ณ เชียงใหม่ ที่คณะจัดงานได้ใช้เป็นต้นแบบในการฟื้นฟูวัฒนธรรมล้านนาในครั้งนี้ ถือเป็นบุคคลตัวอย่างที่สังคมชาวเชียงใหม่ให้การยอมรับอย่างกว้างขวาง ในฐานะที่ท่านเป็นผู้นำทางด้านการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมล้านนา จนได้เป็นประธานสภาวัฒนธรรมคนแรกของจังหวัดเชียงใหม่และคนแรกของประเทศไทย เพราะภาพที่ผู้คนในสังคมเห็นบ่อยครั้งคือ ภาพการแต่งกายแบบสตรีล้านนาที่ 'นุ่งผ้าเมือง' ไปในงานสังคมต่างๆ ด้วยท่วงท่าที่สง่างามอ่อนช้อยนุ่มนวลแบบกุลสตรี แต่ทรงไว้ซึ่งเกียรติภูมิของเจ้านายฝ่ายเหนืออย่างเต็มภาคภูมิ

การปฏิบัติตนของเจ้าดวงเดือน ณ เชียงใหม่ ถือเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตที่กุลบุตรกุลธิดาชาวล้านนาน่าเอาเป็นเยี่ยงอย่าง

ในโอกาสนี้ ผมในนามของคณะผู้จัดงานฯ ขอขอบพระคุณตัวแทนจากหน่วยงานองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึงเพื่อนนักธุรกิจ และประชาชนทั่วไป ที่ได้ให้การสนับสนุนการดำเนินงาน 'เดือนส่องหล้า สืบสานล้านนา' จนงานประสบความสำเร็จลุล่วงไปได้อย่างราบรื่น

ณรงค์ ตนานุวัฒน์
ประธานจัดงานฯ

คำนำ

สวัสดีครับท่านผู้มีเกียรติทุกท่าน

ผมรู้สึกกาคภูมิใจและเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้รับความไว้วางใจให้เป็นผู้ดูแลการจัดทำหนังสือที่ระลึก 80 ปี เจ้าดวงเดือน ณ เชียงใหม่ ผู้เป็นผู้ใหญ่ที่น่ารักและควรเคารพของชาวเชียงใหม่มาเป็นเวลานาน

อย่างไรก็ตามความภาคภูมิใจของผมครั้งนี้แบ่งออกเป็นสองประการ คือ

ประการที่หนึ่ง เป็นความภูมิใจโดยส่วนตัวที่ผมมีต่อเจ้ายาย เพราะตลอดหลายปีที่ผมได้มีโอกาสรู้จักท่าน เจ้ายายได้เป็นแบบอย่างที่ดีทั้งกิริยาวาจาที่งดงามอ่อนหวานแบบชาวเหนือ การนุ่งห่มที่เรียบร้อยถูกกาลเทศะ โดยเฉพาะการเป็นผู้ทุ่มเทให้กับการอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีของชาวล้านนาให้ดำรงคงอยู่ตลอดไปชั่วลูกชั่วหลาน คุณูปการและคุณงามความดีที่เจ้ายายได้มอบให้กับเชียงใหม่ถือได้ว่าเป็นสิ่งที่ไม่ใช่ทุกคนจะสามารถทำได้เทียมเท่า เพราะต้องใช้ความเพียรและความตั้งใจอย่างแน่วแน่ จึงจะทำสำเร็จ และต้องปฏิบัติติดต่อกันเป็นเวลานาน นานจนเสมือนว่าเจ้ายายได้ทำมาตลอดทั้งชีวิต

ประการที่สอง เป็นสิ่งที่ผมได้รับรู้ และซาบซึ้งกับคำว่า 'ความสามัคคี' ของชาวเชียงใหม่ เพราะถ้าขาดคำนี้ไปเสียแล้ว งานใหญ่ระดับจังหวัดคราวนี้จะไม่มีทางสำเร็จลงได้เลย นั่นเพราะมีที่มาของการเสียสละ ทั้งกำลังกาย กำลังทรัพย์ และสติปัญญาของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐและเอกชน ที่ได้ออกมาช่วยกันคนละไม้คนละมือ จนงานอันเปรียบเสมือนเป็นการฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมและประเพณีที่เป็นเพชรน้ำเอกของชาวล้านนา ได้กลับมายิ่งใหญ่และน่าประทับใจ ซึ่งทุกท่านจะได้ชมในระหว่างวันที่ 22–24 พฤษภาคม 2552 นี้

ในนามของบริษัท เอส. พี. พับลิชชิ่ง กรุ๊ป จำกัด ผมขอขอบพระคุณทุกท่านที่มีส่วนช่วยให้การจัดงาน และจัดทำหนังสือที่ระลึกเล่มนี้ได้สำเร็จดังวัตถุประสงค์ทุกประการ ซึ่งท่านสามารถดูรายชื่อผู้ร่วมในการทำงานทั้งหมดได้ที่ท้ายเล่ม และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าภาพของงานทั้งหมดจะช่วยจุดประกายความเป็นชาวล้านนาของทุกท่านให้ลุกโชนขึ้นด้วยความรัก และความปรารถนาดีที่มีต่อกัน อันจะเป็นพลังสร้างสรรค์แต่สิ่งดีๆ ให้คงอยู่กับเมืองเชียงใหม่ของเราสืบไปครับ

ด้วยความนับถือยิ่ง
สวาสดิ์ โพโสลี
ประธานจัดทำหนังสือฯ

สารบัญ

ดวงเดือน....เจ้าหญิงของล้านนา 8

Exclusive Interviews

บทสัมภาษณ์ผู้ใกล้ชิดเจ้าดวงเดือน ณ เชียงใหม่

พ-วงเดือน ยนตรรักษ์ คุณแม่เครือวัลย์ อินทรังษี เฉลิมศักดิ์ สุรนันท์ ประยูร ระพิพงษ์ 16

Opinions

ความรู้สึกต่อเจ้าดวงเดือน ณ เชียงใหม่ 22

วีรพรรณ เพียรกุศล ชัชวาลย์ ทองดีเลิศ ดร.ศุภวัตร ภูวกุล โองการ ไชยองค์การ
อุบลนัดดา ลิ้มจรูญ สุภาวรรณ กานดา กาญจนากร อำไพพรรณ ทับทอง นคร พงษ์น้อย
ผศ.นพ. สมพันธ์ ผดุงเกียรติ์ สวัสดิ์ วงศ์วัจนสุนทร จักรวาล วรรณวงศ์ กานดา มีความโอฬาร

กูษิตากรณ์พิลาส นางพญาแห่งผ้าชิ่น 26

วัดสวนดอก 38

การสืบจาตำ: มรดกทางวัฒนธรรมของคนล้านนา 40

ขบวนอันเชิญพุทธเสด็จ 42

กาดหมั้ว – อาหารล้านนา 44

พิพิธภัณฑ์เรือนโบราณ 48

รายนามผู้สนับสนุน 54

รายนามคณะกรรมการที่ปรึกษา 55

รายนามคณะกรรมการดำเนินงาน 56

กำหนดการ 58

ประธานที่ปรึกษา เจ้าดวงเดือน ณ เชียงใหม่

ที่ปรึกษา ผศ.วิลักษณ์ ศรีป่าชาง / โองการ ไชยองค์การ / อัญชลี กัลมาพิจิตร

คณะผู้จัดทำ เอส พี พับลิชชิ่ง กรุ๊ป จำกัด 11/1 ซอย 3 ก. บำรุงบุรี ต. พระสิงห์ อ. เมือง จ. เชียงใหม่ 50200

ดวงเดือน...
เจ้าหญิงของล้านนา

เรื่อง-สุพิชชา ศรีหงส์ ภาพ-เจ้าดวงเดือน ณ เชียงใหม่ และ เอส พี พับลิชชิ่ง กรุ๊ป

มาเกิดเชิญมา ฟังเจ้าดวงเดือนเล่า กึงเรื่องราวเก่าก่อน ครั้งยังละอ่อนเยาว์วัย เธอเป็นเจ้าหญิงของเวียงเชียงใหม่ ครั้นวารผ่านไป เปลี่ยนเสียงเรียกหา

เป็นลูกสาว เป็นเมียแก้ว เป็นยอดมารดา เป็นยอดหญิงของล้านนา ตลอดกาล เอยฯ

กำเนิดดวงเดือน

เจ้าดวงเดือน....เกิดยามเดือนเต็มฟ้า
วันวิสาขบูชา ธิดาเจ้า ของเวียงเชียงใหม่
พระบิดา คือ เจ้าราชภาคินัย
*เกิดในคืนฟ้าใส ได้ชื่อว่าเจ้าดวงเดือน...**

"ข้าเจ้าเป็นลูกสาวของ **เจ้าราชภาคินัย** (เจ้าเมืองชื่น ณ เชียงใหม่) ซึ่งเป็นเจ้านายฝ่ายเหนือชั้นผู้ใหญ่ เจ้าหญิงฟองนวล เจ้าแม่ของท่านเป็นธิดาของเจ้ามหายศฯ ซึ่งเป็นโอรสของเจ้าไชยลังกา พิศาล โสภาคุณ เจ้าผู้ครองนครลำพูนลำดับ 6 น้องสาวของเจ้ามหายศ คือ แม่เจ้ารินคำเป็นเทวีอันดับ 1 ของพระเจ้าอินทวิชยานนท์ เจ้าผู้ครองนครเชียงใหม่ลำดับ 7 โอรสของเจ้าแม่รินคำคือเจ้าอินทวโรรส เจ้าผู้ครองนครเชียงใหม่ ลำดับ 8

...เจ้าพ่อของเจ้าราชภาคินัย คือ เจ้าราชภาติกวงษ์ โอรสของเจ้าแก้วเมืองพวน และเจ้าแก้วเมืองพวนเป็นโอรสของเจ้าอุปราชพิมพิศาล ซึ่งรั้งเมืองเชียงใหม่มา 3 ปี พอจะขึ้นเป็นเจ้าหลวงเชียงใหม่ท่านก็สิ้นบุญเสียก่อน จึงมีพระเจ้าอินทวิชยานนท์ขึ้นมาเป็นเจ้าผู้ครองนครเชียงใหม่ ลำดับที่ 7 แทน ฉะนั้นเจ้าราชภาคินัยจึงสืบสายเจ้าหลวงทั้งฝ่ายเจ้ามารดาและเจ้าบิดา คือทั้งลำพูนและเชียงใหม่ ตัวท่านเองรับราชการ มีบรรดาศักดิ์เป็นเจ้าทักษิณนิเวศน์และเลื่อนเป็นเจ้าราชภาคินัย ทางเหนือเรียกว่าเจ้าสัญญาบัตร 2 ชั้น

ท่านสมรสกับเจ้าหญิงบัวทิพย์ ธิดาเจ้าแก้วนวรัฐ เจ้าผู้ครองนครเชียงใหม่ ลำดับที่ 7 แต่ไม่มีทายาทจึงสู่ขอสาวงามมาเป็นหม่อม ชื่อว่าหม่อมจันทร์เทพย์ และมีทายาท 4 คน คือเจ้าอาทิตย์ ณ เชียงใหม่ (ชาย) (สิ้นบุญแล้ว) เจ้านิภาพันธ์ ณ เชียงใหม่ เจ้าดวงเดือน ณ เชียงใหม่ เจ้าประเวศ ณ เชียงใหม่ (ชาย) (สิ้นบุญแล้ว) ข้าเจ้าซึ่งเป็นลูกคนที่ 3 ของเจ้าพ่อราชภาคินัย และหม่อมจันทร์เทพย์ เกิดปีมะเส็ง พ.ศ.2472 ตรงกับวันเพ็ญเดือนหก หรือวันวิสาขบูชา จึงได้ชื่อว่า ดวงเดือน

...มีคนบอกข้าเจ้าว่า หากนำเจ้าทั้งหลายมานั่งเรียงกัน เจ้าที่มีชาติวุฒิ วัยวุฒิ คุณวุฒิแล้ว เจ้าดวงเดือนมีสิริวุฒิ ข้าเจ้าถามว่าแปลว่าอะไร ก็ข้าเจ้าเกิดในคืนวันเพ็ญ เจ้าพ่อจึงตั้งชื่อดวงเดือน เพราะมีบุญที่เกิดมาในวันเดียวกับพระพุทธเจ้า คือวันวิสาขบูชานั่นเอง"

ชีวิตในคุ้ม

"คุ้มหลวงนั้นสร้างด้วยไม้สัก 2 ชั้น หลังใหญ่โตมาก หลังคาก็มุงด้วยแป้นเกล็ดไม้สัก มีห้องหลายห้อง หน้าต่างเป็นไม้ แผ่นใหญ่หนานั่งได้ กลอนประตู หน้าต่างเป็นเหล็กหนายาวอย่างดี ตัวคุ้มกว้างแผ่เป็นซีกซ้ายขวา เจ้าแม่จะอยู่ซีกด้านตะวันออก เจ้าพ่อจะอยู่ที่ด้านตะวันตก

...ระเบียงชั้นล่างชั้นบนรอบตัวคุ้มก็เป็นไม้สัก ฉลุลวดลายโบราณงดงาม ชั้นล่างนอกจากห้องต่างๆ ยังมีระเบียงไว้นั่งเล่นหรือรับแขกต่อหลังคาไม้โปร่งเป็นเรือนกล้วยไม้ ด้านหน้าเป็นบันไดหินอ่อนสีดำ ลดหลั่นลงสู่พื้นซีเมนต์ออกประตูหน้า มีขอบกั้นบริเวณสนามหน้าคุ้ม มีสระเลี้ยงปลา 2 สระ ด้านซ้ายขวาจัดหินประเภทเขามอ บนขอบจะรายรอบด้วยกระถางลายคราม ปลูกต้นตะโกดัดรูปร่างแปลกๆ รอบขอบสนามหน้าตัวคุ้มจะปลูกต้นไม้ดอกในวรรณคดีไทยนานาชนิด เช่น ต้นจันทน์กระพ้อ สารภี จำปี จำปา เข็มเศรษฐี ยี่โถสีต่างๆ กุหลาบและมะลิ

...ข้าเจ้าเติบโตจากคุ้มหลวง ชีวิตที่สัมผัสเมื่อครั้งเจ้านาย

ยังรุ่งเรืองก็ถูกอบรมมาแบบชาวคุ้ม คือนอกจากการเรียนที่โรงเรียนแล้ว จะต้องเรียนรู้ในเรื่องกิริยา มารยาท การไหว้ การหมอบ การคลานการเดิน การวางตัวให้เหมาะสมถูกที่ ถูกกาลเทศะ หัดเรียนหมากจีบพลู ปอกมะปรางริ้ว สลักแตง หรือฟักทอง การเอาดอกไม้หอมมาทำน้ำอบ การอัดกลีบผ้าม่วงให้เจ้าพ่อก็พอทำเป็น เรื่องการร้องรำทำเพลง การเล่นการแสดงก็ได้เห็นได้รู้อยู่ทุกวันในคุ้ม ก็ทำให้ซึมซาบหล่อหลอมเข้าสู่ตัวโดยปริยาย

...ข้าเจ้ามีหน้าที่กรองน้ำใส่ขันเงินเท่าตุ่ม ที่ภาคเหนือเรียกว่า *สลุงหลวง* ไว้ให้เจ้าพ่อไว้อาบ เตรียมชุดไหว้พระเป็นกางเกงแพรอย่างดีและเสื้อคอกลมสีขาว มีถุงใส่พระแต่งหน้าอก คงจะเป็นแบบที่คนรุ่นนั้นสวมใส่กัน ท่านอาบน้ำในสลุงเงินใหญ่ แล้วก็จะมาแต่งตัวที่มีโต๊ะเครื่องแป้งใหญ่ พรมน้ำอบไทย แล้วสวมชุดสวดมนต์ เข้าไปที่หน้าหิ้งพระ ข้าเจ้าจะมีหน้าที่เก็บดอกไม้สดใส่พานให้เจ้าพ่อเอาไว้เปลี่ยนเป็นประจำทุกวัน

...ชีวิตจากเด็กสู่ชีวิตปัจจุบันช่างรวดเร็วเหลือเกิน ยามใดที่มองเห็นกล้วยไม้หรือดอกเอื้อง ใจก็คิดถึงบรรยากาศเก่าๆ ตลอดเวลาเจ้าพ่อท่านเป็นคนมองการณ์ไกล ท่านจะสอนเสมอว่าอันความดีนั้นทรงคุณค่าที่สุดของมนุษย์ ลูกสาวคุ้มเจ้าต่างๆ เขาสวยกันทั้งนั้น เหลือแต่ลูกสาวคุ้มพ่อที่ไม่ค่อยสวย แต่อย่าเสียใจเลยนะที่ไม่ได้เกิดเป็นสามปอยหลวง ขอให้เป็นแค่สามปอยบ้านก็พอแล้ว เอื้องสามปอยหลวงนั้นดอกสวย กลิ่นก็หอม ถือกันว่าเป็นเอื้องชั้นยอด แต่สามปอยบ้านสีเขียวอ่อน กลิ่นก็หอมอ่อนๆ ท่านคงจะหมายความว่า ***เมื่อไม่ได้เป็นคนสวยมากแค่เป็นคนสวยน้อย แต่เป็นประโยชน์ต่อคนข้างเคียงบ้างก็พอแล้วกระมัง***

...เจ้าพ่อท่านเป็นศิษย์ของกรมพระยาดำรงราชานุภาพ ท่านจึงได้เบ้าหล่ออันวิเศษที่จะเป็นผู้ทรงภูมิปัญญารอบรู้หลายด้าน ท่านเป็นนักกฎหมายมีตำแหน่งเป็นผู้พิพากษาบรรดาศักดิ์เดิมคือเจ้าทักษิณนิเกต ใครๆ มักจะเรียกท่านว่า ***'เจ้าทักษิณ'*** และเพี้ยนไปเป็น 'เจ้าตัดสิน' ตามชาวบ้านสะดวกปากไป ท่านเป็นคนเจ้าระเบียบ เข้มงวด ชอบอบรมสั่งสอนลูกหลาน และให้ความสำคัญในเรื่องการศึกษามาก ข้าเจ้าเป็นลูกคนที่ 3 และเป็นลูกสาวคนเล็กที่มีประพิมพ์ประพายคล้ายท่านมาก ท่านจึงรักเป็นพิเศษและชอบให้อยู่ใกล้ๆ ตัว ให้อ่านหนังสือให้ฟังทั้งเรื่องกฎหมาย แพทย์ สมุนไพร ธรรมะ และความรู้รอบตัวต่างๆ ตอนเย็นมักจะมีรายการพระเทศน์ทางวิทยุท่านจะให้เด็กๆ คอยนั่งฟังและแข่งกันเล่าว่าใครจะจำเก่งกว่ากัน ดูเหมือนว่าข้าเจ้าจะเป็นคนได้รับรางวัลมากกว่าใครๆ คือครั้งละ 3 สตางค์

...ข้าเจ้าคิดว่าตนเองช่างโชคดีเหลือเกินที่ได้เกิดมาเป็นลูกของท่าน ได้รับการพร่ำบ่นอบรมขัดเกลาจากท่าน เพราะสิ่งต่างๆ ที่เราได้สัมผัสมา เรียนรู้มา เป็นประโยชน์อย่างมากมายในชีวิต และได้นำมาใช้กับชีวิตอย่างคุ้มค่า"

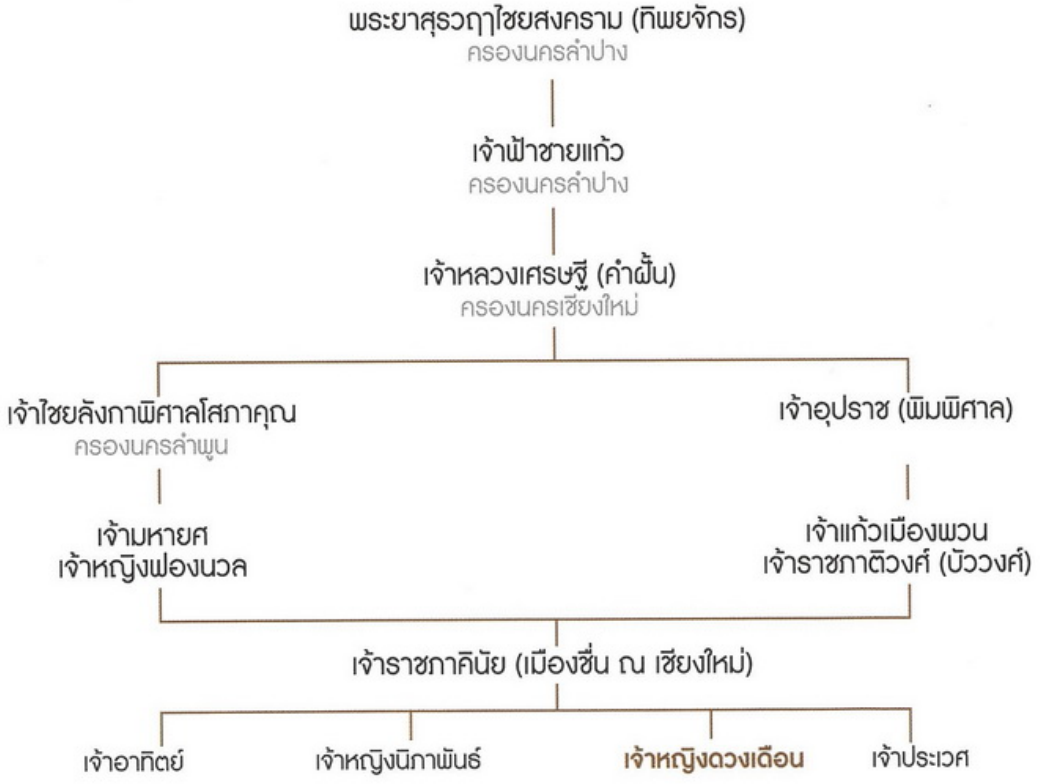
จุดเปลี่ยนในชีวิต

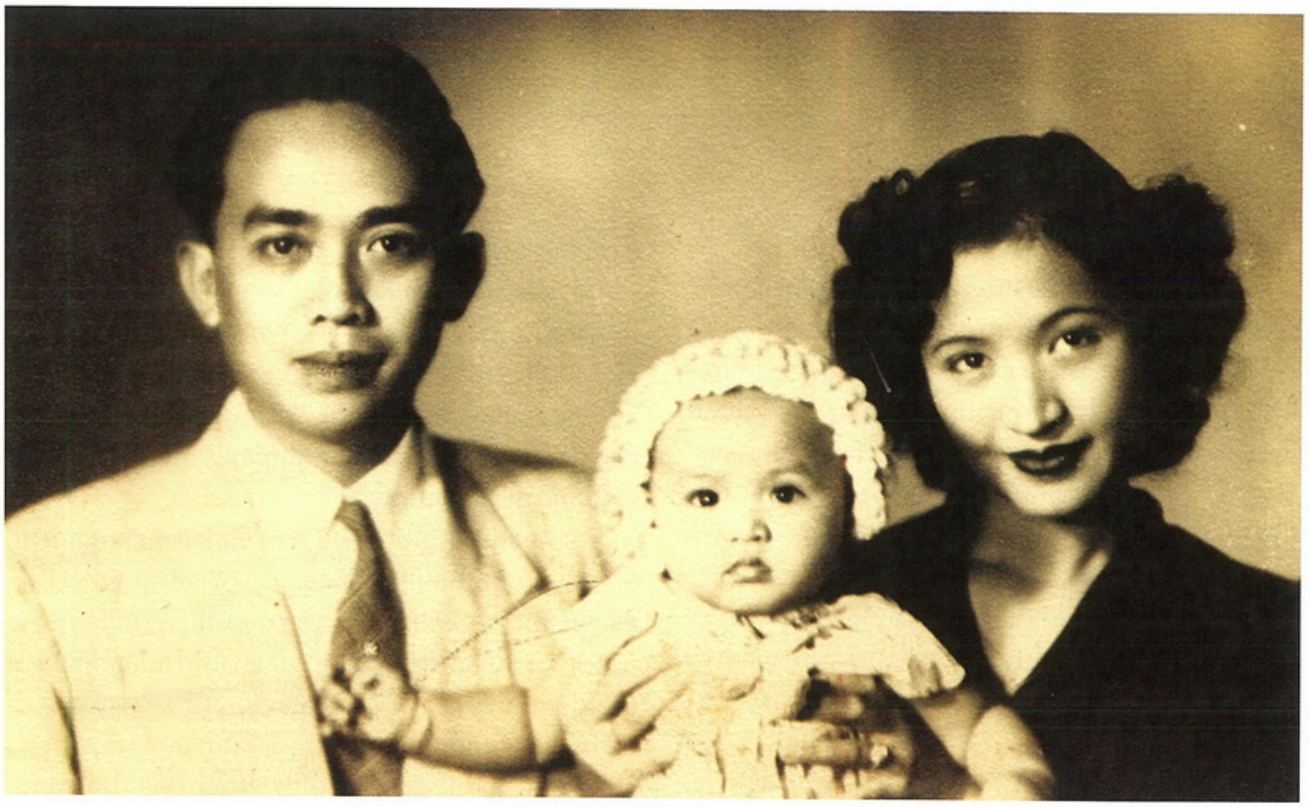
"สมัยเจ้าหลวงองค์ก่อนๆ เชียงใหม่มีอิสระในการปกครองตนเอง สามารถเก็บภาษีอากรต่างๆ ได้เอง มีอำนาจในการตัดสินลงโทษคนและประหารชีวิตได้ ผู้เฒ่าผู้แก่เล่าสืบทอดกันถึงสมัยพระเจ้าชีวิตอ้าวว่าทรงปกครองบ้านเมืองได้เข้มแข็งและเด็ดขาดนัก จนไพร่ฟ้าข้าทาสเกรงกลัว สมัยก่อนเจ้านายเป็นเจ้าของไร่นาสาโทมากมาย แม้กระทั่งวัวควายที่ทำนาเมื่อตกลูกตกหลานก็เป็นของท่านหมด เจ้านายผู้เฒ่าผู้แก่จะเล่าให้ฟังว่า เจ้าเชียงใหม่ของเราไปสมรสกับเจ้าพม่าได้เป็นเจ้าของป่าไม้หลายป่า และรายได้จากป่าไม้นี้ ทำให้ชีวิตของเจ้านายมีความสุขสบายกัน ต่อมาเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองในบ้านเมือง ยุคเจ้าแก้วนวรัฐองค์ที่ 9 เราหมดอำนาจสิทธิ์ขาดและป่าไม้ถูกยึดเป็นของหลวง เจ้าหลวงต้องกินเงินเดือนจากรัฐบาลตามที่เขากำหนดให้ รายได้จากป่าไม้ก็หมดไป ทำให้เจ้านายบุตรหลานรุ่นหลังปรับตัวไม่ทัน ในที่สุดเมื่อหมดบุญเจ้าแก้วนวรัฐแล้ว ทางการก็ยุบตำแหน่งเจ้าหลวงเสีย เป็นอันว่าองค์ท่านก็เป็นเจ้าผู้ครองนครองค์สุดท้าย นับว่าเป็นการล่มสลายของราชตระกูลฝ่ายเหนือโดยแท้

...เมื่อบ้านเมืองเปลี่ยนแปลง เจ้าทางเหนือถูกลดบทบาทลง ลูกๆ ของเจ้านาย ทางการท่านให้คงไว้แต่เพียง 'เจ้า' เป็นคำนำหน้านาม ส่วนรุ่นลูกๆ ของ 'เจ้า' ท่านก็ให้คงไว้แต่เพียงนามสกุล 'ณ เชียงใหม่' ทำให้พวกเราต้องปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์บ้านเมือง แต่ดูเหมือนเจ้าพ่อเจ้าแม่ท่านจะรับกับการเปลี่ยนแปลงได้ดี

...พอข้าเจ้าอายุได้ 12–13 ขวบ ก็เกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 พวกเราย้ายไปหลบภัยที่อำเภอสันกำแพง ทิ้งคุ้มหลวงไว้ให้ผจญภัยกับการขาดคนดูแลอย่างที่ควรจะเป็น ความฝืดเคืองนานัปการจากภัยสงครามคงจะเป็นปัญหาให้ท่านขบคิดหนัก ข้าเจ้าเคยเห็นพ่อค้าที่ร่ำรวยจากสงคราม มาติดต่อขอซื้อคุ้ม คิดว่าท่านคงจะปลงกับความไม่เที่ยงแท้แน่นอนของชีวิตและตัดสินใจเลือกทางที่สุขสงบและเป็นสุขในบั้นปลาย ในที่สุดคุ้มหลวงก็ถูกขายไป คนเก่าแก่บางคนได้แบ่งปันทุนรอนออกไปตั้งตัว ใครสมัครใจจะอยู่รับใช้ก็อยู่กันไป มาสร้างคุ้มใหม่ที่สันกำแพง แม้ไม่ใหญ่โต แต่ก็มีชีวิตสงบสุข"

สายสกุลของเจ้าดวงเดือน ณ เชียงใหม่

แต่งงาน

"ตอนเรียนอักษรศาสตร์ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เจ้าพ่อป่วยเป็นโรคมะเร็งลำไส้ เจ้าพ่อท่านเรียกตัวกลับมา เพราะอยากให้อยู่ใกล้และไม่ยอมบอกว่าท่านป่วยเป็นมะเร็ง ข้าเจ้าเป็นลูกคนเดียวที่ได้มีโอกาสดูแลรับใช้ท่านและได้รับทราบเรื่องราวต่างๆ จากท่านมากที่สุด

...ช่วงที่เจ้าพ่อเริ่มล้มป่วย มีญาติผู้เฒ่าผู้แก่อยากให้ข้าเจ้าเป็นฝั่งเป็นฝาก่อนที่ท่านจะสิ้นท่านจะได้หมดห่วง ขณะนั้นมี **คุณพิรุณ อินทราวุธ** เป็นเพื่อนสนิทกับเจ้ากุลวงศ์ ณ เชียงใหม่ ญาติกันเข้าสำเร็จกฎหมาย และกำลังฝึกหัดเป็นทนายความ พี่ชายของเขาชื่อคุณสีทน อินทราวุธ แต่งงานกับเจ้าอุบลรัตน์ ณ เชียงใหม่ เป็นบุตรเขยเจ้าพ่อบุรีรัตน์ (เจ้าพ่อของเจ้าทิพย์สมาตย์ ณ เชียงใหม่) เจ้าพ่อราชภาคินัยและเจ้าพ่อบุรีรัตน์เป็นญาติที่ถูกอัธยาศัยกัน เคยร่วมงานกันมาหลายครั้ง คุณสีทนจึงมีโอกาสเข้ามารับใช้เจ้าพ่อเรื่องกฎหมายบ่อยๆ บางทีคุณสีทนก็มอบให้น้องชายคือคุณพิรุณมาแทนตัวเขาอาจจะเห็นและพอใจเรา แต่โอกาสคุยกันไม่มี ต้องเข้าหาคนเฒ่าคนแก่ คนทางเหนือเรียกว่า *'ปล้ำเก้าเอาหน่วย'* (โค่นต้นเพื่อเอาผล) และส่งผู้ใหญ่มาสู่ขอ เจ้าพ่อท่านคงไม่ถูกใจเท่าไรนัก เพราะเขาเกิดในตระกูลคริสเตียน แต่ก็ไม่รู้จะทำอย่างไร เพราะเขาก็เป็นคนหนุ่ม หน้าตาดี มีความรู้ และมีความประพฤติดี เป็นบุตรพ่อเลี้ยงแม่เลี้ยง เมื่อดำเนินการถูกต้อง ทุกอย่างก็เป็นไปตามอย่างนั้น ตอนนั้นข้าพเจ้าอายุ 17 ปีเศษ

...มีคนถามว่าหลังแต่งงานแล้วชีวิตเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร ข้าเจ้าตอบว่า เหมือนต้นพืชที่ถูกบ่มเพาะมาในดินดี น้ำดี และบรรยากาศอบอุ่น ถูกนำไปปลูกในสวนอันกว้างใหญ่ เต็มไปด้วยพืชพันธุ์ไม้ มีทั้งให้คุณและโทษ ต้องแกร่ง อดทน และระมัดระวัง เพื่อชีวิตข้างหน้าจะได้เติบโตมั่นคง ดั่งที่ผู้เฒ่าผู้แก่ตั้งความหวังไว้

...คุณพิรุณ เริ่มต้นชีวิตด้วยการเป็นทนายความ และถูกดึงให้เข้าสู่ชีวิตทางการเมือง เริ่มตั้งแต่สภาเทศบาล สภาจังหวัด และสภาผู้แทนราษฎร ครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง จะอยู่ในกระแสผูกพันเกี่ยวข้องในแวดวงการเมืองทุกระดับ และได้ประจักษ์ว่าการเป็นลูกของเจ้าพ่อที่ถูกเคี่ยวมาตลอด มีประโยชน์คุ้มค่าเพียงไร

...ในบทบาทของแม่ เมื่อมีลูก ข้าเจ้าสอนให้เป็นคนดี รักดี และใฝ่ดี ต้องมีความสามารถและใช้ความสามารถให้เต็มที่ทั้งเพื่อตัวเองและสังคม โดยเฉพาะลูกผู้หญิง ต้องเป็นคนที่ยืนได้ด้วยตัวเอง หากแต่งงานแล้วสามีเป็นคนดี แต่มีโรคภัยหรือมีสาเหตุที่ทำให้ชีวิตสั้น เธอจะต้องอยู่ได้ หรือสามีนอกใจต้องจากกันทั้งเป็น เธอก็จะต้องอยู่ได้ และอยู่ให้ดีกว่าเขาด้วย เธอจะต้องเป็นสตรีรุ่นใหม่ที่จะเคียงบ่าเคียงไหล่กับสามีสู้ฝ่าฟัน ร่วมทุกข์ร่วมสุขเพื่อสร้างชีวิตครอบครัวให้ถึงสุข และจะต้องเป็นคนที่มีทั้งศักดิ์ศรี คือมีศักดิ์ศรีสมค่าของความเป็นมนุษย์"

ทัศนะของเจ้าดวงเดือน สำหรับบทบาทของความเป็นแม่ญิง

"แม่ญิงต้องมีศักดิ์ศรี ต้องมีความรู้มีความสามารถ ต้องเป็นผู้นำในครอบครัว บทบาทที่ควรจะมีคือ **หนึ่ง** เป็นแม่ของลูก เป็นแม่ของประเทศ เป็นแม่คนคือ ดูแลครอบครัว เลี้ยงดูครอบครัว มีความอดทนต่อสภาพชีวิต แม่ญิงไทยนี่ต้องอดทนมาก เพราะผู้ชายไทยนี่มีเมียนัก มีเป็น 7–8 คน แม่ญิงไทยก่อดัก (เงียบ) บ่ว่าหยังชักอย่างนี่ไม่ได้ แม่ญิงต้องเป็นแม่คนต้องรู้จักศักดิ์ รู้จักเลี้ยงดู ดูแล เลี้ยงดูลูกด้วยดี ต้องให้การอบรมให้ลูกเป็นคนดี นี่คือหลักของครอบครัว **สอง** แม่ญิงนั้นเป็นแม่และเป็นภรรยาที่ดี เป็นคนเก็บหอมรอมริบ รู้จักประหยัด แขกมาเอาน้ำขวดมาเปิดมาเลี้ยง ทำน้ำผลไม้เลี้ยง จะเป็นน้ำมะเขือเทศ น้ำอ้อย อะไรที่เราทำเป็นไม่ต้องไปซื้อเอาจากข้างนอก น้ำขวดหนึ่ง 6 บาท 10 บาท ใช้ของที่บ้านเอา เฮาเป็นคนเมือง แป้งข้าวเม่า ของหวานไทยๆ รับแขกได้ นี่คือทำหน้าที่ของภรรยา เป็นแม่บ้าน ดูแลบ้านให้สะอาดเรียบร้อย สอนลูกสอนเต้า ไม่ใช่ขึ้นบันไดมา ขว้างเกิบตรงนั้นขอน ตรงนี้ขอน ไม่ใช่ ถอดรองเท้าต้องถอดวางเป็นคู่ แล้วลูกจะได้เห็นตัวอย่างที่ดี ในฐานะผู้อำนวยการวางแผนครอบครัวก็จะพูดเสมอว่า ผู้หญิงเราต้องรู้ว่าโดยสรีระของเราควรจะมีลูกวัยไหน แล้วเมื่อมีแล้วเราจะต้องให้การดูแลให้ความสำคัญกับสุขภาพ การศึกษา ดูแลให้ดี นี่แหละคือการเป็นแม่คน

...นอกจากนั้น ผู้หญิงไทยจะต้องเป็นคนที่ทันโลกทันสมัย การแต่งเนื้อแต่งตัวต้องให้ทันสมัย จะต้องสนใจที่จะศึกษาเรียนรู้ ต้องอ่าน ต้องสนใจในเรื่องข่าวสารบ้านเมือง ไม่ใช่คนพูดอะไรก็ไม่รู้เรื่องสักอย่าง อันนี้เป็นการเริ่มต้นและความรู้นั้นจะได้สอนถ่ายทอดไปให้แก่ลูกได้

...อีกอย่างคือ จะต้องเป็นแม่บ้านที่มีชีวิตประหยัด **เราเป็นคนกำกระเป๋า** นั่นหมายความว่าแม่ญิงจะเป็นผู้กำเศรษฐกิจในบ้าน ถ้าแม่บ้านเป็นคน *"จ้างกินจ้างใจ้"* (รู้จักกินรู้จักใช้) เช่นการแต่งบ้านก็รู้จักใช้วัสดุพื้นบ้านอย่างสมัยก่อน สานหวายสานกระเป๋า ประดิษฐ์ข้าวของเครื่องใช้เองและพยายามประหยัด การประหยัดช่วยครอบครัวได้นี่เป็นแม่บ้านที่วิเศษที่สุด"

โดยส่วนตัวเจ้ายายเองมีวิธีการทำตัวเป็นแบบอย่างให้ผู้หญิงล้านนาอย่างไร

"ทุกครั้งที่เจ้ายายไปไหน อย่างต้องเดินทางไปต่างประเทศก็จะแต่งตัวชุดราชนิกุลฝ่ายเหนือ ทั้งกิริยามารยาทก็จะปฏิบัติดีพร้อม ใครๆ ก็จะชื่นชมว่าเป็นเจ้าหญิง หญิงแก่ใจดี บางทีที่มีนักข่าวหญิงมาก็จะพามาทักทายเรา กล่าวว่าเป็นหญิงที่งดงาม เจ้ายายคิดว่าตนได้ทำหน้าที่ตัวแทนสตรีไทยได้ดีที่สุด

...เจ้ายายได้เข้าเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติจากการคัดเลือก ซึ่งมีผู้หญิงเพียง 15 คน และตอนที่มีบทบาทในการหาเสียงให้สามี เจ้ายายกล่าวติดตลกว่า *'คุณพิรุณได้เป็น ส.ส. เพราะเมีย'* เมื่อก่อนตอนสาวๆ เจ้าเป็นคนขี้อายมาก ใครก็บอกว่าเป็นลิงลม ไม่กล้ามองดูใคร แต่เดี๋ยวนี้ **'คนบ่หลายน้ำลายบ่แตก'** ยิ่งคนเยอะยิ่งพูดได้ดี ตอนที่ช่วยคุณพิรุณหาเสียงนั้นยังสาวอยู่ อายุประมาณ 20 ปี เป็นครั้งแรก

ที่ได้พูดต่อหน้าคนเยอะขนาดนั้น เจ้ายายจะไปหาเสียงให้คุณพิรุณในที่ที่อยู่ไกลๆ อย่างแม่วาง และเป็นผู้หญิงคนแรกที่เข้าไปร่วมในการหาเสียงของเชียงใหม่ เป็นผู้หญิงคนแรกของภาคเหนือที่ได้นั่งบัลลังก์ผู้พิพากษาสมทบ และสอบได้ที่ 1

...เจ้าพูดได้เต็มปากเลยว่า งานด้านวัฒนธรรมนี้เกิดขึ้นได้เพราะเจ้ายายเลยจริงๆ ในตอนแรกนั้นเขาเชิญคนที่มีบทบาทและพระสงฆ์มา เจ้ายายเป็นคนบรรยายโน้มน้าวให้ทุกท่านช่วยกันทำสิ่งต่างๆ เพื่อบ้านเมือง ตอนนั้นยังไม่มีสภาวัฒนธรรมหรือหน่วยงานใดของรัฐมารองรับ มีแต่สำนักงานวัฒนธรรมแห่งชาติแห่งเดียว เจ้าก็บรรยายเรื่องที่ต่อสู้เรื่องแม่ญิงจนต้องผิดหัวกับตำรวจ เขาว่าผู้หญิงนั้นไม่มีความสำคัญ

...ในการที่จะไปพูดโน้มน้าวเปิ้น เราก็ต้องทำตัวเป็นแบบอย่าง ถ้าจะพูดเรื่องการอนุรักษ์ในด้านการแต่งตัว เราก็ต้องแต่งตัวให้เหมาะสมตามแบบของแม่ญิงเมืองเหนือเป็นตัวอย่าง คำพูดคำจาก็เช่นกัน จะไปไหนก็ต้องแต่งให้ดี ไม่นุ่งซิ่นอะไรที่สั้นเกินไป จะลุกจะนั่งที ตรงนั้นก็จะเปิด ตรงนี้ก็จะเปิด ส่วนการจะพูดเรื่องวางแผนครอบครัว ส่วนไหนที่เป็น *'กำลึกกำดึก'* ก็จะไม่พูด รักษามารยาทกุลสตรี ให้หมอพูดแทน แต่ทุกครั้งที่เจ้ายายจะไปพูดที่ไหน ก็จะมีคนตามไปฟังจนล้นหลามทุกครั้ง"

สิ่งที่อยากบอกพวกเราลูกหลานในเชียงใหม่

"เจ้ายายอยากจะบอกว่า ดีใจที่ได้เกิดมาเป็นเลือดเนื้อเชื้อไขของคนเมืองเหนือ แม้ว่าจะมีอะไรที่ไม่สมบูรณ์เหมือนเมื่อก่อน แต่เราก็ยังรักภาษาพูดที่ไพเราะเหมือนเสียงดนตรี วรรณยุกต์ในภาษาไทยกลางผันได้ห้าเสียง แต่คำเมืองผันได้ตั้งเจ็ดแปดเสียง คำเมืองบางคำเขียนในภาษาไทยไม่ได้ มันมีเอกลักษณ์ อีกทั้งคติความเชื่อเรื่องของบาปบุญคุณโทษ เราก็ยังรักอยู่ ความกตัญญูนอกเหนือจากพ่อแม่และผู้มีพระคุณแล้ว เราควรจะมีความกตัญญูต่อแผ่นดิน

บอกได้เลยว่าไม่เสียใจที่ได้เกิดมาในชาตินี้ ในฐานะภรรยา ก็ได้เป็นเมียแก้วเมียแสง ในฐานะคนใช้สกุลนี้ ก็ไม่เคยได้ประพฤติตัวเสียหายแก่สกุลเลย ในฐานะแม่ ก็ได้ดูแลอบรมสั่งสอนลูกให้เป็นคนดี ทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี **และสุดท้าย ในฐานะที่เกิดมาเป็นคนไทย เราได้เป็นคนไทยที่ดี เจ้ายายดีใจที่มีคนเล่าให้ฟังว่าได้รับเลือกให้เป็นบุคคลในประวัติศาสตร์ ในหมวด D ตัวแรกคือ D ดารารัศมี D อีกตัวคือ ดวงเดือน ได้รับเกียรติอย่างนี้ในชีวิตหนึ่ง ก็พอแล้ว"**

บางส่วนเรียบเรียงจาก บทสัมภาษณ์เจ้าดวงเดือน ณ เชียงใหม่ ของนิตยสารดีไลท์, นิตยสารคุณหญิง, นิตยสาร Life is Beautiful และหนังสือ "บรรดาเจ้านายเชียงใหม่ – ลำพูน – ลำปาง เจ้าในตำแหน่ง ขันห้าใบ และ ชีวประวัติผลงาน เจ้าดวงเดือน ณ เชียงใหม่"

*จากบทเพลง "เทพธิดา...ดอย" ประพันธ์โดย นายได พฤกษดารา ศิลปินพื้นบ้านอิสระผู้ชนะการประกวดร้องเพลงของสภาวัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่

พ-วงเดือน ยนตรรักษ์ จากลูกสาวถึงแม่

ในฐานะแม่กับลูกสาว แนวคิดใดที่คุณพ-วงเดือนคิดว่าได้รับอิทธิพลจากการอบรมเลี้ยงดูจากเจ้าแม่บ้าง

เจ้าแม่สอนอยู่เสมอในเรื่องของการครองตัวให้ดี ทั้งกาย วาจา ใจ ให้คิดดีเสมอ ทำตัวให้มีประโยชน์ต่อสังคม ให้หามิตรใหม่ทุกวัน และไม่ต้องทำเรื่องเล็กเป็นเรื่องใหญ่ ท่านจะมีคำพูดขำๆ ระหว่างเราก็คือ เรื่อง **'พยาธิในหมัดหมา'**

ช่วยยกตัวอย่างเรื่องราวประทับใจเกี่ยวกับเจ้าแม่สัก 1-2 เรื่อง ที่คิดว่าสะท้อนความเป็นเจ้าแม่ได้ดีที่สุด ในสายตาของลูก

เจ้าแม่เป็นสุภาพสตรีที่มีเสน่ห์ที่สุด ท่านสดใส มีอารมณ์ขันอยู่เสมอและเป็นคนที่ไขว่คว้าหาความรู้อย่างไม่หยุด ที่มหัศจรรย์ก็คือ ท่านดูแลตัวเองสวยเสมอ

ตั้งแต่เช้า ก่อนออกจากห้องท่านจะแต่งตัวเรียบร้อย เอี่ยมอ่อง ทั้งผม หน้า เครื่องประดับครบชุดและตัวหอมออกมาเลย เวลาท่านมาอยู่ด้วยที่บ้านเราจะเป็นช่วงเวลาที่เราความสุขมาก ทุกเช้าท่านจะสดใสเหมือนพระอาทิตย์ มีเรื่องเล่ามากมาย สนุก ฟังแล้วเพลินมาก ไม่มีใครอยากลุกออกไปจากโต๊ะอาหารเลย ท่านมีความจำเป็นเลิศ จำได้หมดชื่อปู่ย่าตายาย พ่อแม่ ลุงป้าน้าอา และเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับบุคคลนั้นๆ ท่านพบคนเยอะมากในชีวิต แต่ท่านยังจำได้แม่นเหมือนกับเพิ่งเกิดขึ้น ท่านเอาใจใส่ในทุกรายละเอียด โคลงกลอนจำได้ชนิดมหัศจรรย์ วิธีเล่าของท่านก็สนุกสุดยอดแสนจะทันสมัย พี่ได้ศัพท์ใหม่ๆ ทุกครั้งที่คุยกับท่าน และท่านไม่เคยลืมพระคุณของคนที่ทำดีต่อท่านและครอบครัวเลย

พี่มีอาจารย์มิชชันนารีอเมริกันที่พี่รักท่านเหมือนพ่อแม่อีกคู่หนึ่ง ท่านมีพระคุณกับพี่มาก คือ **อาจารย์อรัญ ยูแบงค์** และ **แหม่มโจน** ตอนนี้ท่านเกษียณแล้วและอยู่ที่เชียงใหม่ด้วย เจ้าแม่จะคอยไปมาหาสู่ คอยคิดถึงท่านให้แทนพี่ซึ่งอยู่กรุงเทพฯ เจ้าแม่พูดอยู่เสมอว่า ท่านมีพระคุณกับชีวิตลูกก็เหมือนมีพระคุณกับแม่ด้วย

เจ้าแม่เป็นคนที่ทำงานเพื่อสังคมมาโดยตลอด ได้ช่วยเจ้าแม่ทำด้านนี้บ้างไหม อย่างไรบ้าง

พี่อยู่ที่กรุงเทพฯ เมื่อเจ้าแม่มีโครงการต่างๆ ที่เชียงใหม่แล้วต้องการความช่วยเหลือ พี่ก็ช่วยทำจากกรุงเทพฯให้ มีโครงการที่พี่ภูมิใจมากก็คือถนนคนเดิน ทราบไหมคะว่ามาจากความคิดใคร มาจากความคิดของท่าน รมต.ต่างประเทศ **กษิต ภิรมย์** ค่ะ คุณณัฐไปแสดงเปียโนที่เยอรมันคิดว่าเป็นปี 2541 ได้มีโอกาสคุยกับท่านซึ่งสมัยนั้นเป็นทูตอยู่ที่นั่น เราไปเดินถนนคนเดินในกรุงบอนน์กัน ท่านก็ให้ความคิดว่าเชียงใหม่จะมีเสน่ห์มากถ้าเรามีถนนคนเดินและมีการแสดงทางวัฒนธรรมให้ชม เรามีวัดสวย เรามีของอวดเยอะที่จะทำให้การท่องเที่ยวเชียงใหม่เป็นไปอย่างยั่งยืน เพราะจุดขายคือวัฒนธรรมของเรา ที่คนอื่นไม่มีเหมือน

พี่กลับมาจากยุโรปก็กราบเรียนปรึกษาเจ้าแม่ ท่านก็ให้คุณณัฐกับพี่ขึ้นมาแสดงที่ห้องปางสวนแก้วแล้วเรียนเชิญพี่ๆ ผู้เกี่ยวของทั้งหลายมาฟัง พี่พูดเรื่องความเป็นไปได้ของถนนคนเดิน พี่ๆ ได้คุยปรึกษาหารือกัน แล้วหลังจากนั้นสภาวัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่ก็จัดให้มีถนนคนเดิน ซึ่งตอนหลังก็พัฒนาเป็นถนนคนเดินที่มีความหลากหลายของสินค้า ซึ่งก็ดีนะคะ แต่ถ้าเราไม่เสริมให้แข็งแรงด้วยวัฒนธรรม ซึ่งเรามีวัดเยอะแยะมากมาย มีพิพิธภัณฑ์ที่ให้คนชมได้ภายในสถานที่เหล่านี้ มีเด็กจากโรงเรียนหลายหมู่บ้านหมุนเวียนมาแสดงรำต่างๆ หรือเป็นมัคคุเทศก์รุ่นเยาว์ เราก็จะเสียโอกาสฝึกคนรุ่นใหม่ถ้าคนเชียงใหม่รู้จักเมืองของตัวเองทะลุปรุโปร่ง และช่วยกันอธิบายให้ผู้มาเยือนได้ เราจะมีเสน่ห์ที่สุดเลย

เจ้าแม่จะเน้นย้ำในเรื่องความสำคัญของการต่อสู้เพื่อความเข้มแข็งของผู้หญิงเหนือ ว่าต้องรู้จักรักศักดิ์ศรี และทันโลกทันเหตุการณ์บ้านเมือง มีความคิดเห็นอย่างไรต่อเรื่องนี้ และคิดว่างานของเจ้าแม่ด้านนี้ประสบความสำเร็จหรือไม่อย่างไร ในการทำให้ภาพลักษณ์ของผู้หญิงเหนือดีขึ้น

ผู้หญิงต้องรู้จักศักยภาพของตัวเองค่ะ และไม่เป็นการเสียศักดิ์ศรีอะไรที่จะยอมถ่อมตัวเองลงให้ผู้ชายเป็นผู้นำ เราอ่อนหวานแต่ไม่อ่อนแอ เจ้าแม่ท่านย้ำเสมอเรื่องผู้หญิงต้องรักศักดิ์ศรีของตนเอง ให้ผู้ชายเกรงใจ และให้คนอื่นนับถือ เราสามารถเป็นบุคคลสาธารณะได้ แต่ไม่ต้องทำตัวสาธารณะ

เจ้าแม่ทำมาตลอดนับตั้งแต่พี่จำความได้ และท่านก็เป็นตัวอย่างได้จริง สำหรับพี่ ท่านประสบผลสำเร็จอย่างดีเยี่ยมในด้านนี้ ท่านได้รับการยอมรับในวงกว้างทั้งในและต่างประเทศด้วยความเป็นผู้หญิงจากดินแดนเก่าแก่แห่งอารยะธรรมเหนือที่มีความคิดทันสมัย แต่กิริยา ความประพฤติอยู่ในกรอบวัฒนธรรมของเรา ซึ่งเป็นเสน่ห์อย่างน่าทึ่ง

ช่วยสะท้อนมุมมองของลูกสาวที่มีต่อแม่

พี่ขอบคุณพระเจ้าอย่างที่สุดแล้ว ที่ได้เกิดมาเป็นลูกของท่าน พี่มีแบบอย่างของผู้หญิงในอุดมคติที่เป็นแม่ เห็นท่านมีอารมณ์เหมือนปุถุชนปกติ แต่ท่านมีวิธีที่จะควบคุมสถานการณ์ หรือจัดการปัญหาได้อย่างมีสติ และนุ่มนวลด้วยความเป็น 'เจ้าแม่' พี่และลูกหลานทั้งหลายก็หวังว่าเราจะเป็นผลไม้ที่หล่นใกล้ต้น

คุณแม่เครือวัลย์ อินทรังษี

ความสัมพันธ์อันงดงามระหว่างเพื่อนของคุณแม่เครือวัลย์ อินทรังษี และเจ้าดวงเดือน ณ เชียงใหม่ เริ่มต้นขึ้นเมื่อประมาณ 60 กว่าปีที่แล้ว ช่วงชีวิตก่อนหน้านั้น ทั้งคุณแม่เครือวัลย์และเจ้ายายต่างไม่เคยรู้จักกันมาก่อน แม้จะเป็นเด็กสาวชาวเชียงใหม่เพียงไม่กี่คนที่ได้รับการศึกษาในยุคนั้น แต่ต่างก็ศึกษาในต่างสถาบันกัน คุณแม่เครือวัลย์เข้าเรียนในโรงเรียนดาราวิทยาลัย ส่วนเจ้ายายก็ได้เข้าเรียนที่โรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ จนกระทั่งเกิดเหตุไม่คาดฝัน ที่โชคชะตาผลิกผันให้ทั้งคู่มาพบกัน

ในช่วงที่คุณแม่เครือวัลย์ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ทหารญี่ปุ่นได้บุกเข้ามาในเมืองเชียงใหม่

และบุกยึดเอาโรงเรียนดาราวิทยาลัยเป็นกองบัญชาการทหาร เด็กนักเรียนหญิงจึงไร้ที่เรียนในช่วงสงคราม จนเมื่อเพื่อนๆ ของแม่เครือวัลย์นัดพบเพื่อหารือกันถึงสถาบันที่จะเข้าเรียนต่อหลังจากที่โรงเรียนถูกยึด เหล่านักเรียนหญิงก็ได้นัดพบกันที่หน้าโรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ และเห็นพ้องต้องกันว่า จะเข้าเรียนต่อที่โรงเรียนวัฒโนทัยพายัพนี่เอง และได้ทราบข้อมูลว่า นักเรียนจากโรงเรียนดาราวิทยาลัยทั้งหมดสามารถเข้าเรียนที่วัฒโนทัยพายัพได้โดยไม่ต้องสอบเข้า นั่นคือจุดเริ่มต้นที่ทำให้แม่เครือวัลย์และเจ้ายายได้มาพบกัน

คุณแม่เครือวัลย์เล่าให้ฟังว่า สมัยเป็นเพื่อนนักเรียนรุ่นเดียวกันนั้น เจ้าดวงเดือนเป็นดาวเด่นในโรงเรียน เพราะนอกจากจะเป็นเด็กสาวที่มาจากตระกูลเจ้านายฝ่ายเหนือแล้ว ท่านยังเป็นผู้ที่มีความเพียบพร้อมในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นกริยา มารยาท บุคลิกที่งดงาม วาจาที่ไพเราะอ่อนหวาน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับทุกคน อีกทั้งยังมีหน้าตาที่สะสวยโดดเด่น เรียกว่าเพียบพร้อมทั้งรูปทรัพย์และคุณสมบัติมาแต่เยาว์

หลังจากเรียนจบมัธยมศึกษาตอนปลาย แม่เครือวัลย์ก็เข้าเรียนต่อในโรงเรียนสอนวิชาชีพต่างๆ จนได้เข้าทำงานที่ธนาคารนครหลวงไทย สำนักงานใหญ่ และประจำอยู่ที่นั่นจนกระทั่งเกษียณอายุการทำงาน ความห่างไกลในด้านระยะทาง และช่วงเวลาที่คนหนุ่มสาวต่างต้องสร้างรากฐานชีวิต ทำให้ทั้งสองห่างหายกันไปแสนนาน และกลับมาพบกันอีกครั้งหนึ่งในงานแต่งงานของเจ้าดวงเดือน สายสัมพันธ์ฉันเพื่อนจึงได้ก่อตัวขึ้นอีกครั้ง และหลังจากนั้น หลายครั้งที่แม่เครือวัลย์กลับมาเยี่ยมเชียงใหม่ ก็มักจะพบปะสังสรรค์กับกลุ่มเพื่อนฝูงสมัยเรียน ซึ่งหนึ่งในนั้นก็คือเจ้าดวงเดือน เป็นเช่นนี้เสมอกระทั่งเมื่อหลังการเกษียณอายุการทำงาน แม่เครือวัลย์ก็ย้ายกลับมาอยู่เชียงใหม่ ช่วงเวลา 20 ปีหลังนี้เอง ที่ความเป็นเพื่อนของทั้งสองได้กระชับแน่นแฟ้นกว่าเดิมหลายเท่านัก

ความเป็นตัวตนของเจ้าดวงเดือนที่น่ายกย่องและนับถือเป็นแบบอย่างของแม่ญิงล้านนาโดยแท้นั้น ในส่วนนี้คุณแม่เครือวัลย์ได้กล่าวเสริมว่า เจ้าดวงเดือนนั้นเป็นบุคคลที่มีบุคลิกดี ทั้งที่อายุอานามมากขนาดนี้ แต่ท่านก็ยังคงงดงามไม่สร่าง ท่านชอบนุ่งผ้าซิ่น นุ่งผ้าไหมผ้าทอพื้นเมือง ใครอาจจะคิดว่าท่านเป็นเจ้าทางเหนือแล้วจะเชย แต่การแต่งกายของท่านนั้นไม่เชยเลย แถมจะงามกว่าใครเสียด้วยซ้ำ แต่ก็ไม่ใช่ความงามที่เกินควร เป็นสิ่งที่เหมาะสมกับตัวท่าน และกล่าวว่าท่านเป็นผู้หญิงที่เรียกได้ว่าครบสมบูรณ์ ทั้งสวย สะอาด ฉลาด อย่างหาใครเปรียบไม่ได้

คุณแม่เครือวัลย์ให้ความเห็นว่า เจ้าดวงเดือนเป็นคนขี้หวง แต่ไม่ได้หวงมาเป็นของตัวเอง ท่านหวงในสิ่งดีงามของล้านนา อยากให้คงอยู่ ให้เหลือเป็นของคนล้านนา และจะรู้ทันเหตุการณ์ต่างๆ อยู่เสมอ ถึงขนาดว่าเมื่อมีใครมาบอกท่านว่ากำลังมีคนทำสิ่งไม่ดีไม่งามกับเมืองเชียงใหม่ ท่านก็จะตอบว่า *"รู้แล้ว กำลังต่อสู้แก้ไขเรื่องนี้อยู่"*

เมื่อถามว่าอะไรคือสิ่งที่ประทับใจในตัวเจ้ายายมากที่สุด คุณแม่เครือวัลย์ยิ้มน้อยๆ และตอบว่า ความเอื้ออารี ความเป็นคนสมถะ ไม่ถือตัว ไม่หยิ่งทะนง จนเลือกคบแต่คนที่มีหน้าตาเท่านั้น แต่ท่านจะเลือกคบคนที่มีจิตใจดีงาม โดยไม่เกี่ยงฐานะ

มิตรภาพของเจ้ายายที่แสนอบอุ่นนั้น คุณแม่เครือวัลย์รับรู้ได้เสมอ และถึงแม้คุณแม่เครือวัลย์จะมีความสนิทสนมกับเจ้าดวงเดือนมากกว่าที่ใครๆ จะรู้ คุณแม่ก็ไม่เคยเรียกร้องสิทธิพิเศษใดๆ ในความเป็นเพื่อน สิ่งที่คุณแม่หยิบยื่นให้เจ้ายายมาตลอดก็คือการให้เกียรติในศักดิ์ศรี เคารพ เชื่อถือ และเชื่อมั่นในตัวของเพื่อนคนนี้ไม่เคยเสื่อมคลาย

เฉลิมศักดิ์ สุรนันท์

ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
(ททท.) สำนักงานเชียงใหม่

"ท่านเป็นคนทันสมัย พูดกับคนได้ทุกรุ่น ไม่ว่าจะคุยกับคนรุ่นไหนก็ทำให้เขาหัวเราะได้"

"ผมเป็นคนเชียงใหม่ จึงรู้จักท่านมาตั้งแต่เด็กๆ แต่มีโอกาสได้พบพูดคุยกับท่านสมัยที่ทำงาน ททท. ในระดับเจ้าหน้าที่รุ่นเด็ก แล้วต้องพาคณะถ่ายทำสารคดีจากญี่ปุ่นไปสัมภาษณ์ท่านเรื่องผ้าทอที่ม่อนดวงเดือน แล้วก็พบว่าท่านเป็นผู้ใหญ่ที่ใจดี น่ารัก ให้ความเอ็นดูเราเมตตาเราเหมือนลูกเหมือนหลาน

...หลังจากนั้นก็ได้มีโอกาสร่วมงานกับท่านเรื่อยๆ โดยเฉพาะเมื่อต้องทำงานด้านการเผยแพร่วัฒนธรรม อย่างมีครั้งหนึ่งต้องไปทำงานเรื่องการเผยแพร่วัฒนธรรมล้านนาที่ประเทศฮ่องกง ก็ขอให้ท่านไปช่วย ผมคิดว่าท่านเปรียบเสมือนเอกลักษณ์หรือสัญลักษณ์ของวัฒนธรรมล้านนาไปแล้ว ยิ่งไปกว่านั้นคือท่านเป็นเหมือนคนในครอบครัว เป็นแม่ เป็นญาติผู้ใหญ่ใจดีของคนเชียงใหม่ แล้วก็มีลูกหลานที่เคารพรักท่านเต็มเมือง

...การอู้จาท่านน่ารัก ไม่เคยเห็นอู้สวกกับใคร เป็น 'คนเฒ่าใจดี' ชอบที่เวลาท่านพูดก็จะพูดจากประสบการณ์ ให้คำปรึกษาแนะนำ แล้วก็เหมือนท่านเป็นวัยรุ่นอยู่เสมอ คือ เป็นคนทันสมัย พูดกับคนได้ทุกรุ่น ไม่ว่าจะคุยกับคนรุ่นไหนก็ทำให้เขาหัวเราะได้"

ประยูร ระพิพงษ์

ที่ปรึกษา บริษัท เชียงใหม่คอนสตรัคชั่น จำกัด
และอดีตรองประธานสภาวัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่

"เจ้าดวงเดือน ณ เชียงใหม่ เป็นแบบอย่างที่ดี เป็นบุคคลตัวอย่างที่หาได้ยาก เก่ง ฉลาด ลึกซึ้ง มีความรู้ความสามารถมากมายที่ได้สั่งสมมา ไม่ว่าจะเรียนถามหรือพูดคุยด้วยประเด็นไหนก็ตาม ท่านจะตอบได้อย่างตรงประเด็น ลึกซึ้ง เข้าใจง่าย คนฟังชอบ และซาบซึ้งใจ ทุกคนเชิดชูและยกย่อง ท่านพิสูจน์แล้วว่าท่านเป็นผู้มีบารมี เป็นผู้ที่ทุกๆ คนเคารพ และศรัทธาสูงสุดท่านสั่งสมความดีนี้มากว่า 60 ปี ศรัทธาและบารมีนี้ใช่ว่าจะมีได้ทุกคนนะ ต้องสั่งสมความดี ซึ่งท่านได้ทำมาแล้วตลอดระยะเวลา 80 ปี เกือบเท่าๆ กับอายุของท่าน

...นอกจากความดีที่ท่านปฏิบัติมาอย่างต่อเนื่องแล้ว ที่สัมผัสได้อีกอย่างคือ ในเรื่องของความมีเมตตากรุณาต่อทุกคนไม่ว่าจะรู้จักหรือไม่ก็ตาม จะงานใหญ่หรือเล็ก จะใกล้จะไกลแค่ไหนท่านก็ไม่เคยเกี่ยง จะต้องเข้าป่าหรือขึ้นเขา จะต้องตื่นตี 4 ตี 5 ท่านก็ไป เปิดร้านค้าเล็กๆ หรือเปิดศูนย์การค้าใหญ่ๆ ท่านก็มีน้ำใจไปร่วมทุกงานที่ได้รับเชิญ และท่านก็จะปฏิบัติเป็นมาตรฐานเทียบเท่ากันหมด ผมเคยถามว่า *'เจ้าแม่จะไปทำไม.. งานเล็กๆ และก็ไม่เคยรู้จักมักคุ้น'* ด้วยว่าระยะทางที่ไกล เกรงว่าท่านจะเหนื่อยเหนื่อย ท่านบอกว่า *'ไม่เป็นไร...สงสารละอ่อนเขากำลังก่อร่างสร้างตัว ถึงไม่รู้จักก็ไม่เป็นไร ไปเป็นกำลังใจให้เขา'* ท่านตอบแบบนี้ ท่านเอ่ยอย่างมีความสุข ประทับใจท่านมาก บางครั้งนอกจากจะไปร่วมงานแล้ว ท่านยังนำเงินไปฮอมด้วย ท่านมีความสุขใจนะที่ได้ทำให้ผู้อื่นมีความสุข

...80 ปีที่ผ่านมา ท่านสั่งสมผลงานไว้มาก ช่วยเหลือผู้คนมาก ฉะนั้นเวลาที่ท่านมีงานใดๆ ก็แล้วแต่ก็จะมีคนมาช่วย มาร่วมกันทำ บางครั้งไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย หรือถ้าต้องเสียค่าใช้จ่ายก็จะเสียน้อยมาก เหมือนการลงแขก ทางเหนือเราเรียกว่า *'ฮอมปอย'* ซึ่งถือว่าเป็นวัฒนธรรมสูงสุด เป็นวัฒนธรรมที่ดีงามของชาวล้านนาที่เราควรยึดถือและปฏิบัติสืบต่อกันไป วัฒนธรรม *'ฮอมปอย'* ชาติอื่นไม่มี และในบ้านเราวัฒนธรรมนี้ก็หายไปช่วงหนึ่งแล้ว ดีใจที่ท่านสามารถนำกลับมาอีกครั้ง

...ในเรื่องของวัฒนธรรมนี้ ท่านหวงแหนและมีจุดยืนอย่างมากในการที่จะรักษาสิ่งที่ดีงามนี้ไว้ให้กับเมืองเชียงใหม่ ทั้งในเรื่องของการบูรณะวัดวาอาราม สถานที่สำคัญๆ ทางศาสนา และอื่นๆ ถ้าท่านเห็นว่าส่วนใดไม่ดี มีการประพฤติปฏิบัติที่ไม่เหมาะสม ท่านก็จะไม่รีรอในการที่จะเข้าไปตักเตือน หรือแก้ไขสถานการณ์ให้ดีขึ้นโดยที่ท่านจะไม่เกรงกลัวอำนาจใดๆ

...นอกจากท่านจะเป็นผู้นำทางด้านวัฒนธรรมที่ดีงามมีความเมตตากรุณาแล้ว ท่านยังยืดหลังของความถูกต้องในกรณีรื้อฟื้นคดีฆ่าพระไทย 9 รูป ในรัฐอริโซน่า สหรัฐอเมริกา คดีผ่านไป 17 ปีแล้วผู้ต้องหาเป็นเยาวชนไทยโดนตัดสินจำคุก 500 ปี คดีนี้ท่านเป็นผู้ลุกขึ้นมาโต้แย้งเพื่อเรียกร้องความเป็นธรรมให้กับนักโทษ ทั้งที่ท่านก็ไม่เคยรู้จักมาก่อน อีกทั้งเป็นคดีระดับประเทศ ซึ่งไม่มีใครกล้าที่จะลุกขึ้นมาต่อสู้เพื่อเรียกร้องหาความจริง หรือความยุติธรรม ที่ได้ถูกพิพากษาไปแล้วเป็นเวลากว่า 17 ปี ท่านมุ่งมั่นรื้อฟื้นคดีประวัติศาสตร์นี้ขึ้นมา รณรงค์หาความถูกต้อง ท่านเป็นประธานในการจัดหาทุน จ้างทนาย ชี้แจงแก้ไขคดี กับรัฐบาลสหรัฐอเมริกา ยืนหยัดต่อสู้ไม่ยอมถอยจนกระทั่งชนะคดี ผู้ต้องหาพ้นโทษกลับมายังบ้านเกิดที่เมืองไทย

...ท่านทำความดีโดยที่ท่านไม่ได้หวังผลตอบแทนอะไรนอกจากทำด้วยความเมตตาและสงสาร ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของความถูกต้อง ดังนั้นทุกคนจึงศรัทธาในความดีและบารมีของท่าน เจ้าดวงเดือน ณ เชียงใหม่"

Opinions

วีรพรรณ เพียรกุศล

นายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่

"ท่านพร้อมที่จะยืนหยัดทำทุกอย่างเพื่ออนุรักษ์ และรักษาไว้ซึ่งแบบแผนที่ดีงาม และถูกต้องด้วยความเข้มแข็งเด็ดเดี่ยวไม่แพ้ชายชาตรี"

"ภายใต้ความเป็นสุภาพสตรีล้านนาที่ดี แต่งกายสวย กริยามารยาทอ่อนหวาน สุภาพ และงดงาม ด้วยใจที่รักและเห็นคุณค่าในเรื่องของประเพณี และวัฒนธรรมล้านนาที่มีมาแต่ครั้งโบราณ ท่านจึงหวงแหน และพร้อมที่จะยืนหยัดทำทุกอย่างเพื่ออนุรักษ์ และรักษาไว้ซึ่งแบบแผนที่ดีงาม และถูกต้องด้วยความเข้มแข็งเด็ดเดี่ยวไม่แพ้ชายชาตรี

...ความเข้มแข็งเด็ดเดี่ยวเช่นนี้ เป็นแบบอย่างที่แม่หญิงล้านนาทั้งหลาย ควรถือเป็นแบบอย่างในการอนุรักษ์ และรักษาวัฒนธรรมล้านนานี้ไว้ให้คงอยู่สืบไป"

ชัชวาลย์ ทองดีเลิศ

ผู้ก่อตั้งโฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา

"ท่านเป็นคนใจดีคุยสนุก คนที่ทำงานด้วยหรือผู้ที่ใกล้ชิดจะสบายใจ และทำงานด้วยอย่างมีความสุข"

"มีครั้งหนึ่งผมเรียนเชิญเจ้ายายไปร่วมในพิธีบวชป่าบนดอย ทั้งสูงและทุรกันดาร แล้วก็ไม่ได้บอกรายละเอียดงานหรือการเดินทางให้เจ้ายายล่วงหน้า ครั้งนั้นลำบากมากต้องข้ามป่า ข้ามเขา ต้องเดินข้ามแม่น้ำที่ไหลเชี่ยว รถแลนด์โรเวอร์ที่ท่านนั่งไปก็ข้ามไม่ได้ สุดท้ายต้องขอให้ท่านเดินข้ามไป เรียกว่าต้องลุยกันไปเลยทีเดียวซึ่งลำบากมาก เป็นห่วงท่านอยู่มากเกรงว่าท่านจะเหนื่อย แต่ท่านบอกกับผมว่า 'ชัชวาลย์ เธอพาเจ้ายายมาลำบากนะนี่' ท่านพูดอย่างขำๆ น้ำเสียงเป็นกันเอง และไม่แสดงอาการ หรือท่าทางที่เหน็ดเหนื่อยเลย ผู้ร่วมงานทุกคนประทับใจท่านมาก และท่านเป็นกำลังใจอยู่ร่วมงานจนกระทั่งเสร็จพิธี ท่านเป็นคนใจดีคุยสนุก คนที่ทำงานด้วยจะสบายใจ และทำงานอย่างมีความสุข ท่านเป็นผู้ใหญ่ที่มีสถานภาพสูง ไม่เคยปฏิเสธงานหรือกิจกรรมใดๆ ที่ได้รับเชิญ จะไปทุกงาน ไปให้กำลังใจ ไปชื่นชมคนทำงาน"

ดร.ศุภวัตร กูวกุล

กงสุลกิตติมศักดิ์ สถานกงสุลฟินแลนด์เชียงใหม่

"คิดเพื่อประเทศชาติ ทำความดี เพื่อทดแทนบุญคุณของแผ่นดิน"

"เราถือเป็นคนร่วมสมัยกัน ซึ่งในสมัยนั้นทุกคนจะรู้จักกันหมด ร่วมงานกันหลายครั้ง สมัยเป็นผู้พิพากษาสมทบด้วยกัน เจ้าดวงเดือนเป็นผู้เสียสละ ใจถึง สมัยก่อนคนจำนวนน้อยที่มีหัวคิดที่ทันสมัย ทันโลก ทันเหตุการณ์บ้านเมือง ในการทำงานร่วมกับเจ้า ที่ยังคงประทับใจอยู่ก็คือ งานละครเรื่องเลือดสุพรรณ เป็นงานการกุศล เจ้ามาเป็นเกียรติร้องเพลงประกอบละคร ผมเล่นไวโอลิน ด้วยความที่เจ้าเป็น 'ดาวของเชียงใหม่' ทำให้ละครเรื่องนี้ดัง ดึงดูดคนดูได้เยอะ เจ้าเป็นคนสวย แต่ไม่ถือตัว ทำงานเพื่อคนอื่น งานไหนที่เจ้าเข้าร่วม ถ้ามาแล้วเหมือนกับมีดอกไม้ในงาน สวยงาม สง่างาม

...ทุกวันนี้ถ้ามีโอกาสพบปะกัน เราก็จะทักทายกัน 'สบายดีกำ' แล้วจูงแขนกัน พูดคุยเรื่องเก่าๆ บ้าง การบ้านการเมืองบ้าง หัวเราะกันตามประสาคนแก่"

โองการ ไชยองค์การ

บจก. หอหมั้นเมือง Event Organizer

"เมื่อพบท่านทีไรท่านมักจะสอนเราในสิ่งที่ดีเสมอๆ"

ในฐานะที่เป็นออแกไนเซอร์ ได้มีโอกาสจัดงานหลายครั้งที่ได้รับเกียรติจาก 'เจ้ายาย' มาเป็นประธานในพิธี ซึ่งท่านไม่เคยปฏิเสธแม้แต่ครั้งเดียว ประทับใจตรงที่เวลาท่านจะกล่าวสุนทรพจน์หรืออวยพรแก่งานใดๆ ท่านจะถามผมเพียงสองสามประเด็นเท่านั้นจากนั้นท่านก็สามารถพล็อตเป็นเนื้อเรื่องคำกล่าวได้ยาวกว่านั้นมาก คือมีช่วงเริ่มต้น ช่วงใจความสำคัญ บทสรุป ให้ศีลให้พร และแทรกอารมณ์ขันในบางครั้ง จนไม่น่าเชื่อว่าในวัยนี้ท่านจะยังสามารถเรียบเรียงคำพูด ความจำได้อย่างดีเยี่ยม โดยไม่ใช้อาศัยจดโน้ตใดใดเลย แสดงว่าเป็นคำที่ออกมาจากใจทั้งสิ้น

ความประทับใจอีกอย่างคือ เมื่อพบท่านทีไรท่านมักจะสอนเราในสิ่งที่ดีเสมอๆ ว่าอะไรควรทำไม่ควรทำ และมักจะอวยพรให้เมื่อลาจาก ผมจึงยึดปฏิบัติเป็นแนวทางมาถึงบัดนี้ และรู้สึกเป็นเกียรติอย่างมากที่เจ้ายายให้ความไว้วางใจให้ผมเป็นหนึ่งในคณะกรรมการจัดงาน 80 ปี ของท่านในครั้งนี้ นับเป็นสิริมงคลแก่ชีวิตอย่างหาที่สุดมิได้ครับ

อุบลนัดดา ลิ้มจรูญ สุภาวรรณ

กรรมการผู้จัดการหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์

"ท่านจะดูแลผู้ที่อยู่ใกล้ชิดทุกคนเหมือนลูกเหมือนหลานและไม่แบ่งชั้นวรรณะ"

"คุณพ่อ (คุณบรรจบ) พูดเสมอว่า... 'ถ้าไม่มีเจ้ายาย ก็จะไม่มีลิ้มจรูญในวันนี้' ครอบครัวลิ้มจรูญ เปรียบเหมือนต้นกล้าที่ท่านนำมาหว่านเพาะลง ณ แผ่นดินเชียงใหม่ ตั้งแต่ประมาณปี 2505 ซึ่งขณะนั้นธุรกิจของครอบครัวอยู่ที่กรุงเทพฯ และกำลังจะย้ายภูมิลำเนาไปอยู่ ณ ประเทศลาว ท่านบอกว่า 'ไปอยู่ทำไมที่โน่น อยู่เชียงใหม่บ้านเราด้วยกันนี่แหละ' ตั้งแต่นั้นเชียงใหม่ก็เป็น 'บ้าน' ของเรา และเจ้ายายก็ดูแลครอบครัวเราเหมือนเป็นคนใน ครอบครัวจริงๆ ท่านเป็นผู้สนับสนุนและชี้แนวทางให้ดำเนินธุรกิจอยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่จนกระทั่งปัจจุบัน ท่านเป็นแบบอย่างในการทำงาน เป็นผู้นำในกลุ่มธุรกิจสตรี เป็นผู้หญิงแถวหน้าทางการเมือง

...คุณพ่อบอกเราเสมอว่า 'เราต้องทำคุณความดี เพื่อตอบแทนบุญคุณของท่าน และสำคัญที่สุด เพื่อทดแทนบุญคุณของแผ่นดินเชียงใหม่' และนั่นก็เป็นหนึ่งในคำสอนของเจ้ายาย"

กานดา กาญจนากร

เจ้าของกิจการ ห้างหุ้นส่วนจำกัด บ้านศิลาดล

"ท่านทำงานเหนื่อยมาก แต่ก็ไม่เคยออกอาการว่าท้อแท้หรือบ่นเหนื่อยเลย"

"เจ้าดวงเดือน ณ เชียงใหม่ เป็นผู้ก่อตั้งชมรมผู้ประกอบการค้าสตรีภาคเหนือ ท่านดำรงตำแหน่งประธานผู้ก่อตั้งอยู่ประมาณ 6 ปี และดิฉันก็มารับช่วงต่อ ตลอดระยะเวลาการทำงานของท่าน ท่านเสียสละเวลาและเอาใจใส่งานเป็นอย่างมาก จะดูแลทุกอย่างทั้งในเรื่องของงาน คน ธุรกิจ สังคมและวัฒนธรรม ท่านพยายามที่จะสืบสานวัฒนธรรมล้านนาอย่างเต็มกำลัง เต็มเวลาไม่ว่าจะทำที่ไหน ทำอะไร ท่านทำงานเหนื่อยมากแต่ก็ไม่เคยออกอาการว่าท้อแท้หรือบ่นเหนื่อยเลย อารมณ์ดี ยิ้มแย้ม สวยงามได้ตลอดเวลา ไม่เคยเรียกร้องอะไรจากงานที่ทำ มีพูดเล่นๆ บ้างว่า 'หลอกใช้แม่อีกแล้ว' แต่เป็นมุกขำๆ ที่ท่านเพียงพูดเล่นเท่านั้น"

อำไพพรรณ ทับทอง

ประธานสภาวัฒนธรรมอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ และเจ้าของปางช้างแม่ตะมาน

"คิดไม่ออกเลยว่าก้าวันหนึ่งท่านเปลี่ยนไปทั้งเสื้อผ้าและทรงผม สังคมล้านนาจะออกมาในรูปแบบใด"

"ท่านเป็นแบบอย่างของผู้หญิงเมืองเหนือ งามสง่า อ่อนโยน อู้คำหวาน สมเป็นแม่หญิงคนเมืองโดยแท้ ครั้งตอนที่ได้รับตำแหน่งเป็นประธานสภาวัฒนธรรม ที่อำเภอแม่ริมก็ได้เรียนรู้และรู้จักท่านมากขึ้น ท่านมีความคิดริเริ่ม และเอาใจใส่งานดีมาก เป็นคนละเอียด มีน้ำใจ มีความอดทนอดกลั้นสูง ไม่เคยแสดงทีท่าว่าเหนื่อยล้าให้ผู้ใกล้ชิดได้เห็นสักครั้ง และท่านยังเป็นแบบอย่างที่ดีในการรักษาวัฒนธรรมล้านนาให้คงอยู่ ไม่ตามแฟชั่น ไม่ตามสังคมส่วนใหญ่ ท่านพยายามจูงใจและโน้มน้าวในการอนุรักษ์ความเป็นล้านนา ที่ประทับใจ คือ ...ท่านชอบเวลาเรานุ่งผ้าซิ่นสวยๆ ท่านก็จะอู้เล่นๆ ว่า 'อำไพพรรณใส่ผ้าซิ่นสวย แต่ให้ใส่ครั้งนี้ครั้งเดียวนะ เพราะครั้งต่อไปต้องเป็นเจ้ายายใส่' และก็จะประทับใจมากที่ท่านชื่นชม และก็จะรักผ้าผืนนั้นมาก"

นคร พงษ์น้อย

ผู้อำนวยการไร่แม่ฟ้าหลวงจังหวัดเชียงราย

"การมองโลกในแง่ดีของท่านเปล่งประกาย ทำให้ผู้ที่อยู่ใกล้ชิดมีความสุข"

"ท่านสวยงามทุกครั้งที่ปรากฏตัวไม่ว่าจะเป็นงานใดๆ ก็ตาม ท่านจะพิถีพิถันในเรื่องของการแต่งกายมาก ไม่ว่าจะเป็นเสื้อผ้า หน้าตา ทรงผม ส่วนประกอบทั้งหลายต่างๆ ไม่เคยเลยสักครั้งที่ท่านจะปรากฏตัวในรูปแบบที่ไม่สวยงาม ไม่ประณีต เนื่องด้วยเพราะท่านให้เกียรติกับทุกงาน ไม่ว่าจะเป็นเพียงงานสังคมเล็กๆ หรืองานระดับจังหวัด ระดับภาค หรือระดับประเทศ ฉะนั้นทุกคนที่เคยได้ร่วมงานกับท่านก็จะนิยมชมชื่นในตัวท่าน ในแบบอย่างสุภาพสตรีไทยล้านนาที่เป็นผู้นำทางด้านวัฒนธรรมที่ดีงาม การมองโลกในแง่ดีของท่านทำให้ผู้ที่อยู่ใกล้ชิดมีความสุข ถ้ามีโอกาสได้อยู่ใกล้ได้นั่งใกล้ท่านจะมีความสุขทุกครั้ง ดังนั้นไม่แปลกเลยที่จะทำให้ผู้ที่แวดล้อมท่านมีความสุขเช่นกัน"

ผศ. นพ.สมพันธ์ ผดุงเกียรติ์

"ท่านไม่เคยถือสากับเรื่องผิดพลาดเล็กๆ น้อยๆ"

"เจ้าดวงเดือน ณ เชียงใหม่ คือ ตัวแทนทางด้านวัฒนธรรม ตัวแทนผู้สูงศักดิ์ หลักชัยของญาติพี่น้อง ผู้อนุรักษ์พืชพรรณ ช่างคิด เป็นนักออกแบบ และเป็นตัวแทนของสิ่งดีงามทั้งหลายทั้งปวง

...ท่านไม่เคยถือตัวจะเป็นผู้ที่เข้ามาทักทายก่อนเสมอ ท่านจะเป็นผู้ที่ลงมาหา ไม่รีรอที่จะต้องให้ใครเข้าหาก่อน ท่านไม่เคยถือสากับเรื่องผิดพลาดเล็กๆ น้อยๆ คุยสนุกทันเหตุการณ์ สามารถเล่าเรื่องในเหตุการณ์ต่างๆ ได้อย่างลึกซึ้ง และมักจะสอดแทรกคำสอนที่ดี คนรับฟังจะสนุกบางครั้งก็ได้ฮากันบ้าง"

สวัสดิ์ วงศ์วัจนสุนทร

กรรมการบริหารสภาวัฒนธรรม จังหวัดเชียงใหม่

"ท่านเปรียบเสมือนสัญลักษณ์ตัวแทนทางด้านวัฒนธรรม และสังคมล้านนาที่หาใครมาทดแทนได้ยาก"

"เจ้าดวงเดือน ณ เชียงใหม่ เป็นผู้ที่มีคุณูปการต่อบ้านเมือง เป็นสัญลักษณ์เป็นตัวแทนทางด้านวัฒนธรรม ไม่เฉพาะภาคเหนือ ท่านเป็นแบบอย่างที่ดีในการอนุรักษ์วัฒนธรรมระดับประเทศเลยทีเดียว ท่านส่งเสริมให้ชาวบ้านใช้กี่ทอแบบโบราณ ให้ชาวบ้านช่วยกันทำ และท่านก็ส่งเสริมการจำหน่าย เป็นการเพิ่มรายได้ให้ชาวบ้านสามารถพึ่งพาตัวเองได้ ส่วนในด้านงานสังคมท่านก็จะมีเมตตาให้เกียรติกับงานทุกงาน จะออกงานทุกวัน เปลี่ยนเครื่องแต่กายในวันหนึ่งไม่ต่ำกว่า 3 – 4 ชุด แต่ละชุดสวยงาม ท่านจะชอบพูดคำขวัญว่า 'อู้เมือง แต่งเมือง ลือเลื่องน้ำใจ' ผมคิดว่าเพราะเช่นนี้แหละ ท่านจึงเปรียบเสมือนสัญลักษณ์ตัวแทนทางด้านวัฒนธรรมและสังคมล้านนาที่หาใครมาทดแทนได้ยาก"

จักรวาล วรรณวงศ์

ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน และนักวิชาการประจำคณะกรรมาธิการการพัฒนาเศรษฐกิจสภาผู้แทนราษฎร

"ท่านจะแนะแนวทางปฏิบัติที่ดี ที่เป็นประโยชน์โดยเฉพาะในเรื่องของการใช้ชีวิตให้ดำรงอยู่บนพื้นฐานของความดี"

"เจ้าแม่เป็นแบบอย่างที่ดีของกุลสตรีภาคเหนือ เป็นแบบฉบับสุภาพสตรีผู้สูงศักดิ์ เป็นเจ้านายฝ่ายเหนือที่มีสถานภาพโดดเด่น มีผลงานเป็นที่ประจักษ์แก่สายตาสังคมจากอดีตจนกระทั่งปัจจุบัน สิ่งที่ผมเห็นมาตลอดคือ ท่านจะแนะแนวทางปฏิบัติที่ดี ที่เป็นประโยชน์ ที่สำคัญคือในการแนะนำของท่านจะใช้คำพูดที่ดีที่เป็นประโยชน์จริงๆ สามารถนำไปใช้ได้ โดยเฉพาะในเรื่องของการใช้ชีวิตให้ดำรงอยู่บนพื้นฐานของความดี ยึดมั่นในศีลธรรม และมีความจริงใจที่จะทุ่มเทแรงกาย และแรงใจให้กับสังคม ที่สำคัญในเรื่องของการครองตนให้เป็นแบบอย่างแก่ผู้อื่น ซึ่งแบบอย่างที่ดีนี้อาจจะไม่สามารถบรรยายออกมาทั้งหมดได้"

กานดา มีความโอฬาร

แม่บ้านของเจ้าดวงเดือน ณ เชียงใหม่

"เจ้ายายเป็นคนดีและใจดีมากๆ"

"เป็นแม่บ้านเป็นมา 12 ปี แล้วค่ะ เข้ามาทำตั้งแต่ปี 2541 หนูมีลูก 2 คน เลี้ยงเองคนเดียว เพราะเลิกกับสามีแล้ว เจ้ายายได้อบรมสั่งสอนให้แง่คิดให้อยู่คนเดียวได้ สอนให้แกร่ง อดทนเป็นคนดี เจ้าท่านจะสอนเราว่า 'ให้มีความดีอยู่ที่เรา เพราะความดีไม่หายไปไหน' แล้วเจ้าก็สอนเรื่องการเข้าสังคมด้วย บอกว่าเราต้องอ่อนน้อมถ่อมตน ท่านใจดี ดูแลเหมือนเป็นแม่คนหนึ่งเลยค่ะ

...หน้าที่ประจำวันของหนูคือดูแลความสะอาดเรียบร้อยของบ้าน และเตรียมชุดสำหรับเจ้ายายและหาเครื่องประดับที่เข้ากับชุดเพื่อไปงานต่างๆ บางทีเจ้าจะบอกว่า 'กานดา อยากใส่ชุดนั้น' หนูก็จะไปหามาให้ เจ้าไม่ถือตัว ทานง่าย บางทีแค่ไข่ดาวสองฟองกับพริกน้ำปลาก็โอเคแล้วค่ะ"

ภูษิตาภรณ์พิลาส แห่งล้านนา

นางพญา แห่งผ้าซิ่น

เรื่อง-วิลักษณ์ ศรีป่าซาง ภาพ-เดส พี พับลิชชิ่ง กรุ๊ป
ผ้าโบราณ-อัญชลี ศรีป่าซาง
สถานที่--เฮือนครัวฮอม เจียงลือ-ลายเมิง เวียงกุมกาม

ข้อเขียนดังจะลำดับต่อไปนี้ ผู้ข้าฯ ปรับแต่งขึ้นอีกครั้ง เพื่อจัดพิมพ์กวายเป็นทิพไกสรม้อนแก่นตาแก่นใจ แก่คนแลเทวดาทุกผู้ทุกองค์ พิเศษนั้น เพื่อฉลองเฉลิมแว่นแก้วดวงใส หัวใจวัฒนธรรมล้านนา ดร.เจ้าดวงเดือน ณ เชียงใหม่ ในศุภวาระ 80 วัสสา ปี พ.ศ. 2552 นี้ แล...

๑. ซิ่นไหมคำ เชียงตุง

ฟ้าก่อนเดือนยี่เพ็งเหมือนจะแตกม้าง ด้วยว่านางผู้เป็นภรรยาที่ชอบสะสมผ้าโบราณ กลั้นน้ำตาพูดปนสะอึกให้หลังจากแม่ค้าผ้าเก่าจากไปโดยไม่มีการซื้อขาย

"ข้าเจ้าเกิดมาเพิ่งเคยได้หยิบได้จับซิ่นไหมคำผืนละแสนเป็นแม่นมั่น งามอย่างฟ้าหยาด งามอย่างที่เขาว่าเป็นนางพญาแห่งผ้าซิ่นแท้แล้ว เสียดายที่ซื้อไม่ได้ ด้วยว่าราคาบวกกับความน่าขังของคนขายทำให้ต้องระงับหับใจเอาไว้ ซ้ำเดือนนี้เป็นเดือนกันยาออกเสียงเหมือนกลั้นอยาก ยิ่งจะเข้าสู่เดือนตุลาคือเดือนทุกข์ยาก เงินทองของบาดใจหายากกว่างมเข็ม ใคร่ได้เหมือนใจจะขาด จะทำจะใดดีพี่อ้ายเหย" นางพูดซ้ำอยู่อย่างนี้เจ็ดครั้งค่อยหับปาก ผู้เป็นสามีฟังแล้วเอ็นดูปนสังเวช ผ้าซิ่นผืนเดียว นุ่งก็ไม่ได้แต่ราคาแพงกว่าชาวลำพูนขายลำไยไปสามสี่สวน ร่ำไห้จนตายวายก็ไม่ได้ดอกนางเหย

อัน **นางพญาแห่งผ้าซิ่น** ที่นางว่านี้ หาใช่เป็นคำศัพท์ที่ถูกบัญญัติมาแต่โบราณไม่ เพียงแต่เป็นคำเล่าขานกันในวงการผ้าเก่า คนเล่ามักจะบวกความเกินจริงไปถึงเก้าในสิบเล่ากันและเชื่อกันอีกว่าใครก็ตามหากมีนางพญาแห่งผ้าซิ่นแล้ว ย่อมจะดูดดึงซึ่งซิ่นและของเก่าอื่นๆ ตามมาเป็นบริวาร แม่ญิงทั้งหลายจึงอยากได้ ผู้ชายบางคนก็ใคร่มีที่ยังกำหนดเพศไม่ชัดยิ่งสะสม

นางพญาในที่นี้น่าจะหมายถึงของสุดยอดหรือหัวหน้าทั้งมวล และคงนับเป็นของแพงค่าหายากอีกด้วย อันที่มีค่าเป็นนางพญาดังว่านี้ ตามคำเล่าในวงการผ้าโบราณล้านนามีอยู่ราวห้าประเภท นับค่าอย่างวงการพระเครื่องเป็นเบญจภาคี แต่เป็นเบญจภาคีผ้าซิ่นโบราณ อันน่าจะได้แก่

ชิ่นไหมคำเชียงตุง เป็นอาทิ ส่วนลำดับต่อๆ ไป ค่อยแง้มหีบซักออกมาชมที่ละหมู่จนครบห้า รอผลทำนายว่ามีอะไรบ้าง

อันว่านางพญาแห่งผ้าชิ่นนี้นางผู้เป็นภรรยาไม่มีกับเขาสักผืนหรอก นางย่อมเคยเห็นและอยากได้เป็นแม่นมั่น แต่สุดปัญญาจะคว้าไขว่ เราผู้เป็นสามีก็ช่วยอะไรมากไม่ได้ นอกจากรับฟังถ้อยคำแห่งนางครวญ

นางพญาแห่งผ้าชิ่นผืนแรกที่จะเขียนถึงคือ **ชิ่นไหมคำเชียงตุง** "ไหมคำ" หมายถึงเส้นโลหะสีทองคล้ายเส้นไหม ส่วนจะเป็นทองแท้หรือทองเทียมคงต้องว่ากันยาว เชียงตุง อยู่ในพม่า ข้ามด่านที่แม่สายขับรถไวก็สองสามชั่วโมงถึง เรื่องชิ่นไหมคำนี้ ต้องฟังจากคำเล่าของคนเคยนุ่ง เจ้านางสุคันธา (เม็งรายฯ) ณ เชียงใหม่ ธิดาเจ้าฟ้าก้อนแก้วอินทร์แถลงเจ้าหอคำเชียงตุง ท่านมาเป็นสะใภ้ของเจ้าหลวงเชียงใหม่องค์สุดท้าย ท่านเล่าว่า

"ชิ่นไหมคำนี้จะนุ่งกันเฉพาะเทศกาลสำคัญที่เรียกว่างานปอย เช่น ปอยปีใหม่ สงกรานต์ ปอยออกพรรษา ตัวชิ่นเป็นผ้าไหมทอสลับกับเส้นทอง เชิงจะใช้ผ้าแพรสีเขียวเย็บต่อ ปักลวดลายต่างๆ แล้วประดับด้วยดาวทอง ซึ่งมีลักษณะเหมือนดอกพิกุล ชิ่นไหมคำมีสองอย่างคือ ไหมคำธรรมดา และไหมคำปิง อย่างหลังนี้ตัวชิ่นทอด้วยเส้นทองถี่ยิบและแน่นกว่า จนดูเหมือนเป็นทองทั้งผืน จะนุ่งในโอกาสพิเศษจริงๆ ชิ่นไหมคำปิงมักเป็นของแม่เจ้านางเมืองมหาเทวี จึงมีความวิจิตรกว่าของเจ้านางองค์อื่นๆ"

"ชิ่นไหมคำมีจำนวนน้อยด้วยว่าสามัญชนแม้ว่าจะมีฐานะดีพอที่จะทอได้ ก็ไม่กล้าจะทอนุ่งอย่างเจ้าอย่างนาย ดังนั้นในหอหลวงจึงมีผ้าชิ่นไหมคำประมาณสี่ห้าผืนที่เป็นของส่วนกลางเอาไว้ให้บรรดาธิดาขุนนางผู้ใหญ่และผู้มีฐานะทางสังคมหยิบ

ยืมใส่ในงานแต่งงาน เสร็จพิธีแล้วก็นำมาส่งคืนเพื่อให้ผู้อื่นได้ยืมใช้ในโอกาสต่อไป"

ชิ่นไหมคำมีลักษณะโครงสร้างอย่างผ้าชิ่นที่เห็นกันในภาคเหนือทั่วไป หัวชิ่นมักเป็นผ้ากำมะหยี่หรือผ้าแผ่นธรรมดา เป็นส่วนที่พับเหน็บกับเอวก่อนจะคาดด้วยเข็มขัด ตัวชิ่นที่เคยเห็นมีสองแบบคือ แบบตา–ยวน คล้ายกับชิ่นป้องเมืองน่าน กับตาลื้อ เป็นลายขวางอย่างชิ่นก่าน ส่วนเชิงจะแบ่งเป็นสามส่วนย่อย คือ บนสุดปักด้วยไหมคำเป็นรูปดอกบัวบานกับเครือเถา ดอกไม้เงินกลมๆ คล้ายกระดุมเรียกหมากดาวเงิน หรือ หมากดาวคำ ใช้แต่งขอบบนและล่าง เชิงสีเขียวนั้นเป็นเอกลักษณะของชิ่นชาวไทขืน และล่างสุดมีแถบริบบิ้นจีนงดงาม นักภูษิตาภรณ์พิลาสกล่าวว่า เป็นงานที่ประสานฝีมือของช่างหลวงกับช่างชาวบ้านได้อย่างลงตัว ไหมเงินไหมทองน่าจะเป็นของนอกที่สั่งเข้ามาใช้งาน ชิ่นไหมคำเป็นการรวมศิลปะช่างของล้านนา พม่า และจีนจนกลายเป็นเอกลักษณ์

"นางพญาชิ่นไหมคำ คงเป็นของวิเศษแท้เพราะเป็นของเจ้าของนาย อี่นางเมียรักของพี่เหย เราคนธรรมดาสามัญเป็นไพร่ฟ้าข้าไท อันจะได้ครองชิ่นไหมคำนั้นฝันและลูบคลำแต่รูปถ่ายเอาเต๊อะ"

๒. ชิ่นจกไหมเงินไหมคำล้านนา

คนสะสมผ้าโบราณเล่าต่อกันมาว่า ผ้าชิ้นดีๆ มีค่าอย่าง *นางพญาแห่งผ้าชิ่น* ทั้งหลายหากเก็บรักษาดีมีเจตนาจะสืบสานงานศิลป์ มีผืนหนึ่งก็ย่อมบันดาลให้อีกหลายๆ ผืนตามมา การจะได้ครอบครองผ้าโบราณมีอยู่ ๒ สถานคือ ได้ด้วยวาสนาบารมี และได้ด้วยเงินตราบารมี อย่างแรกต้องรอวาสนามาเกื้อตามโอกาสและโชคชะตาส่วนอย่างหลัง สามารถจ้างกรุได้ในวันเดียว แต่การยกกรุมารักษามักขาดเสน่ห์ ได้ง่ายก็เบื่อง่ายเหมือนไร้ค่า สู้เก็บทีละผืน ตื่นเต้นทีละชิ้น น่าจะระทึกหัวใจมากกว่า เหมือนเติมสีสันให้ชีวิตอย่างวิจิตรบรรจง นานๆ ได้ทีอิ่มใจภูมิใจไม่ขาดสาย

ชิ่นจกไหมเงินไหมคำล้านนา หนึ่งในเบญจภาคีนรีเลิศนี้ เป็นชิ่นที่ใช้ในราชสำนักฝ่ายเหนือ คือเชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง แพร่ และน่าน เจ้านายแม่ญิงผู้สืบเชื้อเครือสายมาแต่ราชวงศาทิพจักรเชื้อเจ็ดตน คนเคยเห็นหลายๆ ผืนก็จะแยกได้ว่าลายจกนั้นมาจากทางใด แล้วก็เรียกชิ่นจกไหมเงินไหมคำตามถิ่นกำเนิด เทคนิคการทอในส่วนเชิงจะใช้เส้นเงินเส้นทอง หรือเส้นไหมฟั่นกับโลหะดังกล่าวจกเป็นลวดลายซับซ้อนที่เป็นแล่งเงินแล่งทองก็มีแต่พบน้อย เมื่อราวยี่สิบปีที่แล้วราคาผืนหนึ่งไม่ถึงพัน ปัจจุบันประเมินค่ามิได้ เคยตั้งใจถามราคานางโฮโชแม่ค้าชิ่นเก่าคนหนึ่ง ว่าแท้แล้วหากจะขายจะตั้งราคาเท่าใด นางทำคอเอ็นเชิดหน้าแล้วว่า *"อินฟินิตี้ เจ้า"*

ชิ่นจกไหมคำสภาพสมบูรณ์ทั้งผืนนั้นหายาก ส่วนมากจะเหลือแต่เชิง คนค้าผ้าจะเอากระดาษสาพันเป็นม้วนๆ มาขาย คนซื้อจะเลือกชิ้นโปรดสภาพดี ที่ชำรุดหลายๆ ชิ้นก็ตีค่าสี่ห้าชิ้นเท่ากับสภาพดีชิ้นเดียว นักสะสมในปัจจุบันกว่าจะได้สักผืนก็แสนยาก บ้างก็จุดธูปบูชาเทียนวอนขอ ส่วนที่มีเงินมากๆ ก็หาซื้อไม่ได้ เพราะว่าไม่มีใครยอมขาย คนที่มีอยู่ผืนหนึ่งก็คำนึงนึกว่า *"ท่านเป็นนางพญาแห่งผ้าชิ่น จะเอาไว้ดูดดึงผืนอื่นตามมา"*

ได้แต่เชิงมาแล้วเทคนิคพิเศษเฉพาะคนก็คือต้องหาตัวชิ่นมาเย็บต่อ กว่าจะได้ขนาดความกว้างและโทนสีให้เข้ากันก็แสนยาก ความเก่าความใหม่ต้องไม่ต่างกัน

ชิ่นจกไหมเงินไหมคำล้านนา มีโครงสร้างอย่างผ้าชิ่นทั่วไป พิเศษก็เฉพาะเชิงคือแทนที่จะเป็นผ้าสีพื้นก็ทอจกยกลายด้วยฝ้ายหรือไหม ใส่เส้นเงินเส้นทองเข้าไป ความงามบวกกับความหายาก เนื่องเพราะไม่มีการทอขึ้นใหม่ จึงกลายเป็นของแพงค่าเป็นนางพญาแห่งผ้าชิ่นดังว่าและที่สำคัญนางพญาแห่งผ้าชิ่นทุกผืนย่อมมีเรื่องเล่ากำกับ นับเป็นการเพิ่มมูลค่าให้สะสม ดังจะขอเล่าตำนานชิ่นจกไหมคำผืนหนึ่ง ดังนี้ แล

คืนก่อนวันที่จะได้มา นางผู้เป็นเจ้าของเล่าความฝันให้ฟังว่า *"ยามนั้นครึ่งหลับครึ่งตื่น ฝันเห็นดวงแก้วลูกงามแจ้งดังตะวันบ่ายสอง เหิรลอยข้ามแผ่นฟ้าจากเมืองพิงค์ไปสู่ทางทิศเหนือ จึงเอื้อมมือคว้ามากอดไว้ ชุ่มเนื้อเย็นใจอย่างบอกไม่ถูก แลเมื่อได้ไปเลือกซื้อผ้าโบราณที่แม่สาย ใจก็คำนึงนึกว่าต้องพบสิ่งอัศจรรย์เป็นมั่นแม่นเหมือนดังปากว่า จึงนับเป็นบุญวาสนาแท้ๆ นางพญาแห่งผ้าชิ่นกองรวมกับผ้าชิ่นอื่นๆ แต่นางพญาย่อมงามสง่าเป็นที่หนึ่ง ขนลุกด้วยเต็มตื้น ตาชื้นด้วยดีใจ จึงประคองขึ้นพินิจ ทุกส่วนล้วนนิรมิตจากมือช่างหัตศิลป์ปิ่นหล้า ตัวชิ่นเป็นไหมไหวับ ใจก็ขยับตื่นตระหนกสมบูรณ์งามตามอายุ จะสมบูรณ์ที่สุดก็เมื่อได้เป็นเจ้าของ ราคาเป็นพันก็จะซื้อ เป็นหมื่นก็จะเอา จึงถือไปให้เจ้าของร้านเพื่อบอกราคาว่าเท่าใดจาพี่เจ้า"*

"เหมือนดังที่เขาเล่าลือกันแท้แล้ว" นางผู้ได้เป็นเจ้าของนางพญาแห่งผ้าชิ่นผืนแรกเล่าต่อ *"นับแต่วันที่อัญเชิญนางพญามาสู่เรือน ผ้าโบราณนานานับก็ขยับขับเคลื่อนมาไม่ขาดสาย เงินทองที่กองก่ายก็กลายเป็นมูลสินเป็นชิ่นโบราณอย่างล้านนาคณานับ"* ตำนานแห่งชิ่นจกงามผืนเอกนี้ก็ลำดับมาจนอวสานแล้วแล ท่านเฮย.

จกไหมเงินไหมคำล้านนา (แพร่)

ชิ่นน้ำปาด-ฟากท่า

ชิ่นน้ำถ้วม

ชิ่นไทลื้อนาน้อย (น่าน)

ชิ่นตีนจกตัวลายดอกเคียะ

จกวิเศษ (น่าน)

ชิ่นน้ำถ้วม

ชิ่นมัดก่าน (น่าน)

ชิ่นไหมคำ เชียงตุง

๓. ซิ่นน้ำถ้วม

ข้อเขียนเรื่องนางพญาแห่งผ้าซิ่นที่นับเป็นเบญจภาคีลำดับมาสู่ผืนที่สามแล้ว นางพญาองค์นี้มีชื่อว่า **ซิ่นน้ำถ้วม** แล

น้ำถ้วม มีความหมายเดียวกับคำว่า **น้ำท่วม** ที่เขียนถ้วมเพราะต้องการให้ออกเสียงใกล้เคียงกับสำเนียงชาวล้านนา ซิ่นน้ำถ้วม มีแหล่งทออยู่ในพื้นที่ที่ถูกน้ำท่วมเมื่อสร้างเขื่อนภูมิพล คือพื้นที่ทะเลสาบดอยเต่าของจังหวัดเชียงใหม่ ในอดีตพื้นที่ดังกล่าวเป็นชุมชนโบราณเจริญรุ่งเรืองในทุกๆ ด้าน แต่ประวัติศาสตร์ทั้งมวลของเมืองต้องล่มสลายไป เมื่อมีการสร้างเขื่อนแห่งนี้

ฟังเรื่องแหล่งที่มาของซิ่นน้ำถ้วมแล้วจุกอกตันคอด้วยว่าน้ำขื่นน้ำขมล้นหัวอกขึ้นจมูก ซิ่นน้ำถ้วมมีลวดลาย

เป็นเอกลักษณ์เช่นเดียวกับซิ่นตีนจกแม่แจ่ม ลายหางสะเปาอันมักเป็นเส้นสีดำนั้นเหมือนจะบอกแหล่งที่มา มีองค์ประกอบสามส่วนคือส่วนที่เป็นตีนจก ตัวซิ่น และหัวซิ่น นักภูษิตาภรณ์พิลาสหลายท่านสรุปว่า ซิ่นน้ำถ้วมมีลวดลายอย่างซิ่นจกไหมเงินไหมคำเชียงใหม่ แต่ไม่ใช้ไหมเงินฟุ่มเฟือยเท่า เพียงแต่แซมและซอนไหมในบางส่วนของลวดลายเท่านั้น จึงงามอย่างพอดีๆ

ซิ่นน้ำถ้วมเป็นของเก่าหายาก พอๆ กับซิ่นไหมคำของนางกษัตริย์เชียงตุงหรือซิ่นจกไหมเงินไหมคำล้านนาที่หายากเพราะเรื่องมันมีอยู่ว่า

"กาละแต่เดิมนั้นวังลุงเมืองฮอดในอดีตเป็นเมืองก้านกุ่งรุ่งเรือง มีสายแม่ระมิงค์เป็นเส้นทางผ่านจากเมืองถ้ำชอกผา น้ำเอ่อตามขึ้นท่วมอีก ชาวหมู่ผู้คนพากันหนีตาย พลัดหายไปจากถิ่น นางแม่เรือนและแม่อุ๊ยอันเคยได้รังสรรค์ผ้านุ่งครัวใบทั้งมวล ก็ละทิ้งกี่แลหูกทอไว้ใต้น้ำหอบมาแต่ผ้าซิ่นไม่กี่ผืนอันที่ได้เคยทอเมื่อตอนอยู่ม่วนกินหวาน หวังจะเอาไว้นุ่งไปเฝ้าพระแก้วเจ้าจุฬามณีเมืองฟ้าเมื่อยามละสังขาร สิ่งทั้งมวลจึงปล่อยให้น้ำอันสร้างไฟฟ้ามากลบหายอยู่ใต้ธรณีนทีใหญ่กว้างนั้น แล"

"ครั้นเมื่อย้ายไปอยู่ยังเนินดอย ความอดอยากยิ่งทบทวี เสื้อผ้าที่สวมใส่ได้จากการบริจาค อันจะให้คิดทอใหม่ใส่ลายวิจิตรอย่างเคยทำใจก็ไม่นิ่งพอ เนิ่นนานเข้าวิถีชีวิตก็เปลี่ยนไป เอาสิ่งใหม่ที่เจริญกว่ามาแทนที่ ผ้าซิ่นงดงามที่เป็นเอกลักษณ์ก็ไม่มีผู้สืบสาน ซิ่นน้ำถ้วมถ้า

ใต้ขึ้นมาสู่ล้านนานับตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงวันสร้างเขื่อนตำนานหลากหลายบันทึกเรื่องราวทั้งสองฟากฝั่ง ครั้นเมื่อถึงสมัยก่อนกึ่งพุทธกาล มีการสร้างเขื่อนกั้นแม่น้ำปิงที่จังหวัดตาก น้ำได้ท่วมเมืองประวัติศาสตร์นี้จนจมมิดฟังว่าผู้คนหนีตายกันจ้าละหวั่น ที่ย้ายไปอยู่ตามที่จัดสรรก็มากมี ที่ห่วงไร่นาทรัพย์สินอันเคลื่อนย้ายไม่ได้ก็หลายอยู่ คนเฒ่าที่ห่วงพระเจ้าพระธรรมก็ยอมตายเฝ้าพระเจ้าพระธรรมอยู่ที่วัด บางผู้ไม่เชื่อตามคำบอกของทางการว่าน้ำจะท่วมขึ้นถึงที่ดอน ก็ยั้งถ้ารออยู่ พอน้ำเอ่อมาแท้จะเก็บข้าวของครัวฮอมก็ไม่ทันกาล ละข้างม้างหม้ายหายสูญไปเสียสิ้น หุบเขาดอยเต่าเป็นเมืองใหญ่กว้าง วัดวาอารามมากมี หีบพระธรรมถูกหามหนีน้ำเอาขึ้นฝากไว้ในจะจบสิ้นตำนานสานศิลป์เสียแล้ว ลายงามอันวิเศษได้จมจ่อมสูญหายอยู่ใต้ห้วงมหานทีศรีดอยเต่านั้น ที่เหลือค้างผืนงามผืนดีจึงมีไม่กี่ผืน ชีวิตมนุษย์มีได้กับเสีย ได้เขื่อนได้ไฟฟ้า เสียบ้านเสียเมืองเสียงานหัตถศิลป์ปิ่นเมืองล้ำค่า มีทั้งคนร่ำไห้และหัวเราะ บางท่านว่าเสียสินแต่ได้ทรัพย์ ได้พระกรุฮอด ได้เครื่องทอง ได้พระพุทธรูปล้ำค่าในเจดีย์ ได้หัวใจพระเจ้าพระธรรมร่ำรวย ดีกว่าให้น้ำท่วมหายสูญ โลกเหลือตำนานนางพญาแห่งผ้าซิ่นค้างไว้บนแผ่นหล้า จึงขอยอยกมือสาขึ้นจบเกศ ตั้งให้เป็นหนึ่งในเบญจภาคีแห่งผืนศิลป์ลำดับที่สาม"

จบเรื่องซิ่นน้ำถ้วมห้วนๆ อย่างนี้แล น้ำจะนองท่วมตาอยู่แล้ว.

๔. ซิ่นจกวิเศษเมืองน่าน

เมืองน่าน หรือนันทบุรีตามการผูกชื่ออย่างบาลีนั้น หมายถึงเมืองแห่งความปรีดาปราโมทย์ม่วนสุข เมืองที่ชาวน่านภูมิใจว่า เป็นที่รวมของศิลปกรรมชั้นยอดทุกแขนง จิตรกรรมที่วัดภูมินทร์ ประติมากรรมพุทธศิลป์ที่หลอมความงามจากสามเมือง คือเชียงใหม่ หลวงพระบาง สุโขทัย และหัตถศิลป์ชิ้นเด็ด ดังจะเขียนเล่าต่อไปนี้ คือผ้าทอจากเมืองน่าน

นันทบุรีมีของดีสมคำเล่า บรรดาผ้านุ่งครัวใบโดยเฉพาะผ้าซิ่น เมืองน่านมีหลากหลายรูปแบบที่สุดใครสะสมซิ่นน่านต้องละลานใจ ของดีของงามล้วนกองก่ายอยู่ที่นี่ อย่าง นางพญาแห่งผ้าซิ่น หนึ่งในซิ่นเบญจภาคีอันดับที่สี่นั้น นั่งคิดชื่ออยู่สามวันสี่คืนจึงตื่นใจ กว่าจะได้นามว่า **ซิ่นจกวิเศษเมืองน่าน** และต่อไปนี้เป็นคำให้การของเจ้าของ *รองศาสตราจารย์ทรงศักดิ์ ปรางค์วัฒนากุล* ชาวนันทบุรี จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เกี่ยวกับซิ่นจกวิเศษดังกล่าว

"เมืองน่านมีผ้าซิ่นหลากหลาย ความงามของซิ่นเมืองน่านคงเพราะการฟั่นเอาสุดยอดของงานหัตถศิลป์ ลื้อ ลาว ยวน หลอมรวมกันจนกลายเป็นเอกลักษณ์ ดังซิ่นสองผืนนี้ ผืนแรกเป็นซิ่นน่านจากเวียงสา ชาวบ้านเรียกว่าซิ่นหล่ายน่าน หมายถึงเวียงอีกฟากหนึ่งของแม่น้ำน่าน อีกผืนหนึ่งน่าจะทอจากแหล่งเดียวกัน เชิงเป็นจกลายห่างอย่างรูปแบบเชียงแสน โดยปกติความงามทั้งหมดของผ้าซิ่นจะอยู่ที่เชิง หรือที่เราเรียกว่าตีน หากแต่จกน่านวิเศษกลับห่มเสน่ห์ไปทั้งผืน คือตัวก็งาม เชิงก็งาม สีก็งาม เป็นซิ่นสามดูกหรือเย็บสามตะเข็บซึ่งพบน้อยมาก มีเทคนิคเชิงช่างหลากหลาย เชิงเป็นจกบนพื้นแดง ตัวซิ่นใช้เทคนิคขิด ลายน้ำไหลเป็นเกาะล้วง และแซมด้วยมัดหมี่" ผู้เชี่ยวชาญผ้ายวน ลื้อ ลาว กล่าวต่อไปว่า *"เท่าที่ได้พบ ซิ่นจกวิเศษเมืองน่านในอารมณ์นี้มีไม่เกิน 20 ผืน กล่าวคือนอกจากสองผืนนี้แล้ว พบที่พิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทยสำนักงานภาคเหนือ ส่วนผืนอื่นๆ คงอยู่ที่นักสะสมผ้า"*

ฟังท่านเล่าต่ออีกดีกว่า *"หากเราพูดถึงซิ่นน้ำไหล ใจของหลายท่านคงนึกถึงซิ่นที่ทอตามการส่งเสริมของทางการ ไหลทั้งตัวคือขายซิ่นพร้อมเสื้อชิ้นละหกร้อย หากแต่ในความเป็นจริง ลายน้ำไหลพบเห็นได้ทั่วไป อย่างซิ่นลุนตยา อฉิกของพม่า เป็นต้น ตัวซิ่นวิเศษสองผืนดังกล่าว มีลายนาค ลายดอกแก้ว สลับกับขิดและมัดหมี่ การให้สีย้อมเป็นสีน้ำครั่งแดงก่ำ*

นั้นงามอย่างลงตัว ที่น่าสังเกตคือ ซิ่นจกวิเศษน่าน เหมือนไม่มีร่องรอยการใช้ เก่าเพราะการเก็บรักษา มิใช่เก่าเพราะการใช้งาน หรือจะเป็นไปได้ว่า เป็นซิ่นที่ใช้ในพิธีกรรมเท่านั้น อย่างซิ่นลื้อเมืองฮุนประเทศลาว ที่ถือเป็นซิ่นมูนมังมรดกตกทอดตั้งไว้บนหิ้งเพื่อการบูชา พอปีหนึ่งยามหนึ่งมีพิธีกรรมก็นำออกมาใช้ สืบรุ่นต่อรุ่นนับเนื่องมานานยาว และนี่อาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่พบเห็นได้น้อยผืน เพราะคนไม่ได้ใช้ จึงไม่มีการทอเพิ่ม"

ปิดท้ายด้วยเรื่องตำนานซิ่นจกวิเศษเมืองน่านผืนหนึ่งดีกว่า เขาเล่าขานกันในเมืองน่านมานานแล้ว พ่อครูทรงศักดิ์ เก็บความมาบอกต่อดังนี้ *"คนสวยมักอาภัพ คงจะจริง ผ้าซิ่นผืนสวยก็อาภัพได้เหมือนกัน"* เรื่องมีอยู่ว่า

"กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีชายงามจากเมืองไกล ได้ไปพบซิ่นจกวิเศษเมืองน่าน ที่เมืองนันทบุรี อยู่กับนางผู้เป็นเจ้าของอันล่วงวัยกลางคนแล้ว ซิ่นผืนดังกล่าวสืบเชื้อเครือสายมาหลายเช่นคน ชายงามจึงอ่อยคำหวานหว่านหวังว่า หากเชื่อมั่นในรักแท้และนามบัตรที่ให้ไว้พร้อมกับเงินอีกสองร้อย จงน้อมใจยกซิ่นผืนนี้ให้หยิบยืมไปสำเนาลวดลาย ณ เมืองฟ้าอมรเถิด เพียงเวลาไม่เกินสองจันทร์แรม จกวิเศษเมืองน่านจะคืนเรือนพร้อมเกียรติบัตรอันทรงสง่า นางผู้ปรานีก็เอ็นดูแล้วเชื่อตามกาลเวลาผ่านไปนับขวบเข้าปีที่ยี่สิบ ก่อนที่ผู้รอคอยจะละสังขารไปเมื่อสองปีก่อน นางเล่าให้ลูกหลานฟังว่า หวังจะใส่ซิ่นผืนนี้ไปเฝ้าพระธาตุเจ้าจุฬามณีบนสวรรค์ หากแต่ชายงามผู้นั้นหาได้นำผ้าซิ่นหวนคืนไม่ และตอนที่นางหับตาลาไกลในมือยังกำนามบัตรยับย่นเปื้อนหวังและรอคอย"

จบตำนานซิ่นจกวิเศษเมืองน่านผืนเศร้าไว้แค่นี้แหละ นายเฮย.

๕. ซิ่นน้ำปาด ฟากท่า

ผ้าซิ่นเบญจภาคีที่พ่อเรือนหนุ่มล้านนาออกปากเล่าก็ลำดับม่าถึงผืนสุดท้ายแล้ว ทวนอีกทีว่ามีอยู่ห้าตระกูล อันได้แก่ **ซิ่นไหมคำเชียงตุง ซิ่นจกไหมเงินไหมคำล้านนา ซิ่นน้ำถ้วมดอยเต่า ซิ่นจกวิเศษเมืองน่าน** และอันดับสุดท้ายที่เป็นยอดปรารถนาของนักสะสมผ้าโบราณในล้านนา นับเป็นนางพญาแห่งผ้าซิ่น คือ **ซิ่นน้ำปาด ฟากท่า อุตรดิตถ์** ที่เชื่อกันว่าเป็นนางพญานั้นเพราะถ้าใครมีหรือใครรักษาไว้ดี จะมีเหตุให้ได้ครองผ้าโบราณอื่นๆ ขอย้ำอีกทีนะ ว่าเป็นความเชื่อเฉพาะบุคคล ผู้เขียนได้ฟังมาเช่นใดก็เล่าต่อไปเช่นนั้น

ซิ่นน้ำปาด ฟากท่าอย่างโบราณ ในปัจจุบันหายากและพบน้อยมาก เล่ากันว่าเมื่อราวสามสิบปีผ่านมาแล้ว มีนักสะสมผ้าโบราณท่านหนึ่งจากเชียงใหม่ ตามหาความงามของซิ่นน้ำปาด ฟากท่าทั้งสองอำเภอเกือบทุกหลังคา

เรือน ชนิดค่ำไหนนอนนั่น ตะลอนละไมไปทุกแห่ง เก็บสะสมด้วยใจรัก ทุ่มเทพลังรักจนได้ครองชิ่นน้ำปาดทั้งมวล กาลต่อมาผ้างามดังกล่าวจึงได้ย้ายมาสถิตสำราญอยู่พิพิธภัณฑ์ผ้าธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือ

จะด้วยเหตุผลใดไม่ปรากฏ ปัจจุบันชิ่นน้ำปาดฟากท่าผืนใหม่ งามอย่างของโบราณไม่เห็นทอให้ใครได้นุ่ง ศิลปหัตถศิลป์ขาดสายไปอย่างน่าเสียดาย ขาดผู้สนับสนุน ขาดผู้เข้าใจ หรือขาดตัวอย่างผ้าโบราณงามๆ เป็นต้นแบบก็ไม่รู้

ชิ่นน้ำปาด ฟากท่า ได้กลิ่นอายของวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำน่าน กล่าวคือ รวมความงามของลาว ลื้อ และยวนไว้อย่างครบถ้วน นักภูษิตาภรณ์พิลาส อย่าง พ่อครูทรงศักดิ์ นิยามความงามของชิ่นน้ำปาด ฟากท่า ว่า *"เป็นชิ่นงามมีรสนิยมอย่างชนชั้นสูงหรืออย่างเจ้าอย่างนาย ด้วยว่าประณีตทั้งการเลือกสีและลวดลายและความลงตัวในด้านอื่นๆ"* ความลงตัวของโทนสีและโครงสร้างนั้นคล้ายกับชิ่นลาวครั่ง ตัวเป็นมัดหมี่หลากหลาย เชิงชิ่นต่อจกอย่างชิ่นไทยวน เสริมเอกลักษณ์ตรงส่วนที่เป็นผ้าพื้นกว้างสีแดง ก่อนจะจบส่วนเชิงด้วยการคาดแถบแซมสีเขียว

จะว่าไปแล้วชิ่นน้ำปาด ฟากท่านั้นเด่นสง่าที่ตัวชิ่น ถึงแม้จะมีส่วนคล้ายชิ่นลาวครั่งแต่ถ้าพินิจอย่างละเอียดจะเห็นความหลากหลายของมัดหมี่ไม่ซ้ำแบบ เติมคั่นใส่ก่านอย่างชิ่นน่านหรือไทยวนก็มี เป็นลายเกาะ(ล้วง) น้ำไหลของชิ่นลื้อก็มาก เติม *ขิด จก* เข้าไปอีกบางผืนถึงกับใช้ผ้ามัดย้อมของจีนหรือผ้าอย่างแขกอินเดียมาทำตัวชิ่น สีสดใสผุดผาดบาดใจไปอีกแบบหนึ่ง

ทั้งหมดทั้งมวลนี้คือเสน่ห์ของชิ่นน้ำปาดฟากท่าอุตรดิตถ์ เรื่องที่ผู้หญิงสวมสวย และเรื่องที่ผู้ชายได้ชมชื่น ชมชื่นทั้งคนสวมและผ้าชิ่น ขอความสดชื่นและสดสวย จงมีแด่ผู้อ่านทุกๆ ท่าน จบเรื่องนางพญาแห่งผ้าชิ่น ไว้เท่านี้แหละ ท่านเฮย.

วัดสวนดอก

เรื่องและภาพ-เอส พี พับลิชชิ่ง กรุ๊ป

จากสวนดอกไม้อันกว้างขวางบนผืนดินเนื้อที่ 35 ไร่ของพระเจ้ากือนา กษัตริย์ในราชวงศ์เม็งรายผู้ปกครองอาณาจักรล้านนาในอดีต ด้วยความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา พระองค์จึงโปรดให้สร้างวัดสวนดอกขึ้นเป็นวัดอารามหลวง หรือเป็นวัดเอกของเมืองเชียงใหม่ มีชื่อว่า 'วัดบุปผาราม' ซึ่งก็คือวัดที่เต็มไปด้วยดอกไม้ ร่องรอยในอดีตที่เรายังสามารถพบเห็นก็คือต้นพะยอมที่อยู่กายในบริเวณวัดที่เหลือเพียงไม่กี่ต้น

นอกจากจะมีประวัติความเป็นมาอันยาวนาน วัดสวนดอกยังมีความงดงามทั้งทางด้านโบราณสถานและโบราณวัตถุจะเห็นได้จากพระวิหารหลวงที่มีทั้งความใหญ่โต และสถาปัตยกรรมการก่อสร้างอันวิจิตรบรรจงด้วยขนาดกว้าง 12 วา 2 ศอก ยาว 33 วา สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ.2474 โดยครูบาศรีวิชัยและเจ้าแก้วนวรัฐ ลักษณะเป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กซึ่งมีลักษณะพิเศษ คือ เป็นวิหารโล่งไม่มีผนัง แต่มีระเบียงโดยรอบ หน้าบันทั้ง 2 ด้านมีลายปูนปั้นเครือเถาศิลปะแบบล้านนาที่งดงาม

ในพระวิหารหลวงของวัดสวนดอกยังเป็นที่ประดิษฐาน พระพุทธประธาน ซึ่งเป็นพระพุทธรูปปั้นปางมารวิชัย ด้านหน้าพระประธานคือพระเจ้าค่าคิง พระเจ้ากือนาทรงโปรดให้สร้างขึ้นด้วยทองสัมฤทธิ์ เป็นพระพุทธรูปปางสมาธิ มีขนาดเท่าพระวรกายของพระเจ้ากือนา ส่วนด้านหลังขององค์พระประธานคือพระพุทธรูปองค์ยืน ที่สร้างขึ้นในสมัยครูบาศรีวิชัย นักบุญแห่งล้านนาที่มาบูรณปฏิสังขรณ์วัดสวนดอกให้กลับมาเจริญรุ่งเรืองและเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของพุทธศาสนิกชนอีกครั้ง

ด้านหลังพระอารามหลวงมีพระเจดีย์ทรงระฆังคว่ำ

ที่พระเจ้ากือนาได้อัญเชิญพระบรมสารีริกธาตุจากเมืองสุโขทัยมาประดิษฐานไว้ ในสมัยที่ทรงปกครองเมืองเชียงใหม่ ซึ่งพระบรมสารีริกธาตุได้ถูกแบ่งออกเป็นสองส่วนโดยองค์หนึ่งประดิษฐานที่วัดสวนดอก ส่วนอีกองค์หนึ่งได้ประดิษฐานที่วัดพระธาตุดอยสุเทพ

พระพุทธรูปองค์สำคัญและเป็นที่เคารพสักการะของชาวล้านนาตั้งแต่สมัยอดีตมาจนถึงปัจจุบันอีกองค์คือ พระเจ้าเก้าตื้อ เป็นพระเก่าแก่ที่สร้างเมื่อปี พ.ศ. 2047 ในสมัยพระเมืองแก้ว กษัตริย์องค์ที่ 13 ของราชวงศ์เม็งราย (ยุคที่ศาสนาพุทธกลับมารุ่งเรือง) เป็นพระพุทธรูปหล่อปางมารวิชัยที่ใหญ่โตและงดงามที่สุด หล่อด้วยทองสัมฤทธิ์ เป็นศิลปะแบบเชียงแสน ฝีมือช่างล้านนาและสุโขทัย หน้าตักกว้าง 3 เมตร สูง 4.70 เมตร ใช้ทองมีน้ำหนัก 9 ตื้อ(น้ำหนักทอง 9,000 กิโลกรัม หรือ 9 ตัน) สร้างขึ้นเพื่อเป็นพระประธานในวิหารวัดพระสิงห์วรมหาวิหาร แต่เมื่อหล่อเสร็จไม่สามารถชักลากเข้าเมืองได้จึงอัญเชิญไปประดิษฐานเป็นองค์พระประธานในพระอุโบสถวัดสวนดอก พระอุโบสถที่ประดิษฐานพระเจ้าเก้าตื้อ เป็นพระอุโบสถกว้าง 12 เมตรยาว 27 เมตร เป็นศิลปะแบบล้านนา ภายในมีจิตรกรรมฝาผนังโดยจิตรกรรุ่นใหม่เกี่ยวกับพุทธประวัติและพระเวสสันดรชาดก

และถ้าใครได้มีโอกาสได้เข้าไปในวัดสวนดอกก็ต้องไม่ลืมที่จะไปกราบนมัสการ เจดีย์อนุสาวรีย์(กู่) บรรจุอัฐิครูบาศรีวิชัย สร้างไว้เพื่อเป็นอนุสรณ์ในคราวที่ครูบาศรีวิชัยนักบุญแห่งล้านนาได้บูรณปฏิสังขรณ์วัดสวนดอกและเพื่อให้ปุถุชนได้สักการบูชา

ความงดงามของวัดสวนดอกที่ยังคงเป็นเอกลักษณ์มาจนถึงทุกวันนี้ก็คือ ซุ้มโขงหรือซุ้มประตูวัดมีจำนวนทั้งหมด 3 ซุ้มซึ่งเป็นซุ้มปราสาทแบบล้านนาขนาดใหญ่สร้างขึ้นสมัยครูบาศรีวิชัยได้บูรณะวัดสวนดอก เมื่อ พ.ศ.2474

บริเวณที่มีความสำคัญอีกแห่งหนึ่งคือ อนุสาวรีย์ (กู่) บรรจุอัฐิเจ้าผู้ครองนครเชียงใหม่ ตั้งแต่ปฐมกษัตริย์จนถึงกษัตริย์องค์สุดท้ายและพระประยูรญาติในตระกูล ณ เชียงใหม่ ซึ่งเริ่มในยุคสมัยที่พระยากาวิละปกครองเชียงใหม่ เจ้าดารารัศมี พระสนมเอกในรัชกาลที่ 5 ซึ่งเป็นเจ้านายในราชตระกูล ณ เชียงใหม่ เห็นทำเลที่วัดสวนดอกกว้างขวาง จึงย้ายเอากู่ของเจ้านายในตระกูล ณ เชียงใหม่ซึ่งแต่เดิมนั้นตั้งอยู่ ณ บริเวณตลาดวโรรสชายฝั่งน้ำปิงได้นำมารวบรวมไว้ที่นี่ และวัดสวนดอกก็กลายเป็นที่เก็บอัฐิของเจ้านายในราชวงศ์เชียงใหม่สืบมา โดยราชสกุลรุ่นต่อๆ มาก็ได้อุปถัมภ์ค้ำชูวัดนี้มาโดยตลอด จึงถือได้ว่าวัดสวนดอกเป็นวัดประจำตระกูล ณ เชียงใหม่ ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

นอกจากนี้ ในอดีต วัดสวนดอกยังถือเป็นศูนย์กลางการศึกษาของเมืองเชียงใหม่ กระทั่งภายหลังได้เกิดโรงเรียนและวิทยาลัยต่างๆ ขึ้นอีกมากมาย สำหรับปัจจุบันภายในบริเวณวัดสวนดอกเป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่ จึงทำให้วัดสวนดอกกลับเป็นศูนย์กลางการศึกษาอีกครั้งหนึ่ง

การสืบจาต๋ำ
มรดกทางวัฒนธรรมของคนล้านนา

เรื่อง-รองศาสตราจารย์พิเศษถาวร เสาร์ศรีจันทร์
ภาพ-เอส พี พับลิชชิ่ง กรุ๊ป

คำว่า "สืบจาต๋ำ" เป็นภาษาล้านนา และออกเสียงแบบล้านนา ตรงกับคำภาษาไทยกลาง คือ สืบชาตานั่นเอง พิธีสืบจาต๋ำคงจะตรงกับพิธีทำบุญอายุของคนภาคกลาง พจนานุกรมภาษาถิ่นภาคเหนือของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ (2539) ได้ให้ความหมายของการสืบจาต๋ำไว้ว่า การสืบจาต๋ำหมายถึง การทำบุญในพิธีสืบชาตาต่ออายุ, การบูชาดาวพระเคราะห์ทั้ง 9 คือ อาทิตย์ จันทร์ อังคาร พุธ เสาร์ พฤหัสบดี ราหู ศุกร์ เกตุ เพื่อให้เจ้าของพิธีนั้นมีชีวิตเป็นสุขต่อไป

พิธีการสืบจาต๋ำเป็นสิ่งดีงาม ที่ชาวล้านนายึดมั่นนับถือและปฏิบัติติดต่อกันมาช้านาน แม้ปัจจุบันพิธีการสืบจาต๋ำก็ยังมีอยู่ให้เห็นอยู่ทั่วไป เป็นพิธีกรรมที่เป็นวิถีชีวิตอย่างหนึ่งที่บรรพบุรุษได้สร้างสรรค์ไว้ ถือเป็นมรดกอันทรงคุณค่ายิ่งทางวัฒนธรรมที่ได้รับการถ่ายทอดมาตั้งแต่โบราณกาลถึงปัจจุบัน

การสืบจาต๋ำของชาวล้านนา มี 3 ประเภทด้วยกัน คือ

1. การสืบจาต๋ำเมือง
2. การสืบจาต๋ำบ้าน
3. การสืบจาต๋ำคน

1. **การสืบจาต๋ำเมือง** หรือบางท่านเรียกว่า การทำบุญเมือง นิยมทำกันก่อนฤดูกาลเข้าพรรษาเป็นประจำทุกปี

วัตถุประสงค์สำคัญของการสืบจาต๋ำเมือง คือ เพื่อให้บ้านเมืองอันเป็นที่อยู่อาศัยประสพความสุข ความเจริญรุ่งเรือง อุดมสมบูรณ์ไปด้วยพืชพันธุ์ธัญญาหาร เพื่อให้บ้านเมืองร่มเย็นสงบสุข ปราศจากโรคภัยที่จะมาเบียดเบียน ปราศจากความเดือดร้อนทั้งปวง ทั้งนี้เกิดจากความเชื่อที่ว่า เทพยดาอารักษ์ซึ่งอยู่เบื้องบนจะช่วยอำนวยความสะดวก ความสุขให้สมปรารถนา

วิธีการสืบจาต๋ำเมือง ก่อนจะทำพิธีสืบจาต๋ำเมือง มีการเตรียมสิ่งของเครื่องบูชาพระเสื้อเมือง (ผี หรืออมนุษย์จำนวนหนึ่ง ซึ่งอยู่ประจำคอยดูแลรักษาเมืองให้สงบร่มเย็น) และแต่งตั้งหัวหน้าผู้จัดทำพิธี ซึ่งตามปกติจะทำพิธีพร้อมกันหลายแห่ง โดยเฉพาะในเมืองเชียงใหม่ จะทำพิธีตามประตูเมืองและแจ่งเมือง (มุมกำแพงเมือง)

เครื่องบูชาในพิธีสืบจาต๋ำเมืองจะประกอบด้วยเครื่องสักการะต่างๆ เช่น ข้าวตอก ดอกไม้ ธูปเทียน ผ้าขาว ผ้าแดง เบี้ย ข้าวเปลือก ข้าวสาร หมากพลู กล้วย อ้อย ข่อน้อย (ธงสามชายขนาดเล็ก) ธงชัย (ธงปฏากผืนใหญ่) สาดใหม่ (เสื่อ) หม้อใหม่ ขันดอก (พานดอกไม้ธูปเทียน) ถ้วย ช้อน ไม้ค้ำสำหรับค้ำ สะพาน เป็นต้น

พิธีสืบจาต๋ำแบบโบราณจะเน้นหนักไปทางลัทธิผีสางเทวดา และไสยศาสตร์ แต่ปัจจุบันจะมีพิธีทางพระพุทธศาสนาเข้ามาปนอยู่ด้วย คือ มีการอาราธนาพระพุทธรูปมาประดิษฐานไว้ในพิธี และอาราธนาพระสงฆ์มาเจริญพระพุทธมนต์ ประพรมน้ำพระพุทธมนต์ ให้ศีล ให้พร และฉันภัตตาหาร

2. **การสืบจาตำบ้าน** คือการทำบุญของหมู่บ้านร่วมกัน มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อความเป็นศิริมงคล เพื่อปัดเคราะห์ ปัดภัยให้ประชาชนในหมู่บ้านอยู่เย็นเป็นสุข

ในหมู่บ้านต่าง ๆ ตามชนบทในภาคเหนือของประเทศไทยจะสังเกตเห็นตามทางแยกสามแพร่ง หรือสี่แพร่ง จะมีเรือนไม้ปลูกแบบศาลาอยู่ 1 หลัง เรือนไม้ หรือศาลานี้ ชาวบ้านเรียกว่า "หอเสื้อบ้าน" ซึ่งมักจะใช้เป็นสถานที่สืบจาตำบ้าน หรือบางแห่ง บางท้องที่ก็ใช้ศาลาเอนกประสงค์กลางหมู่บ้านเป็นสถานที่ทำพิธีกรรม

วิธีการสืบจาตำบ้าน ก่อนจะทำพิธีสืบจาตำ มีการเตรียมงาน จัดสิ่งของเครื่องบูชา และสถานที่ ซึ่งจะมีการขัดราชวัตรฉัตร ธง ประดับด้วยต้นกล้วย ต้นอ้อย มีด้ายสายสิญจน์ปักธงทิวสีต่างๆ และทำที่บูชาท้าวทั้งสี่ และเทพยดาอารักษ์พระเสื้อบ้าน พระเสื้อเมือง ส่วนสิ่งของสำหรับบูชานั้น ก็จะมีข้าวปลาอาหารต่าง ๆ พริก เกลือ ขนม ดอกไม้ ธูปเทียน หมากพลู เป็นต้น และในพิธีสืบจาตำ จะมีการทำบุญตักบาตรถวายภัตตาหารแก่พระภิกษุสามเณร ที่นิมนต์มาสวดพระปริตรและชัยมงคล เพื่อขับไล่สิ่งที่เป็นเสนียดจัญไร เมื่อพระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์เสร็จ ก็จะมีการประพรมน้ำพระพุทธมนต์แก่ผู้เข้าร่วมพิธี

การทำพิธีสืบจาตำบ้าน ปีหนึ่งจะทำเพียง 1 ครั้ง นิยมทำก่อนวันเข้าพรรษา บางแห่งก็ทำหลังวันสงกรานต์

ส่วนเครื่องบูชา ตลอดถึงข้าวปลาอาหารและปัจจัยที่จะถวายพระสงฆ์ ชาวบ้านจะรวบรวมจากคนในหมู่บ้านตามแต่ศรัทธา และฐานะ มากน้อยไม่จำกัด สิ่งสำคัญที่ชาวบ้านนำไปบริจาครวมกันก็คือ ข้าวสาร พริก เกลือ ผัก ผลไม้ เพื่อทำอาหารเลี้ยงพระสงฆ์ บางแห่งต่างคนต่างนำอาหารมาจากบ้าน นำมารวมกันถวายพระสงฆ์ เมื่อพระสงฆ์ฉันเสร็จแล้ว ชาวบ้านก็ทานอาหารร่วมกัน

3. **การสืบจาตำคน** ชนชาวล้านนานิยมทำกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ทำได้หลายโอกาส เช่น ทำพิธีสืบจาตำเนื่องในวันคล้ายวันเกิด เช่นอายุครบ 60 ปี 80 ปี หรือมีอายุครบ 5 รอบ 6 รอบ ทำพิธีสืบจาตำเนื่องจากการเจ็บป่วย และเมื่อใดก็ได้ที่เกิดความต้องการที่จะทำ

วัตถุประสงค์สำคัญของการสืบจาตำคน คือเพื่อความเป็นศิริมงคลแก่ตัวเองและครอบครัว เพื่อความสงบร่มเย็นในชีวิต เพื่อให้ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บที่มาเบียดเบียน เพื่อต่ออายุให้มีอายุมั่นยืนยาวนาน เพื่อให้ประสบแต่ความสุข ความดีงาม และความรุ่งโรจน์ในชีวิต

สถานที่ทำพิธีสืบจาตำคน จะใช้สถานที่แห่งใดก็ได้ที่เหมาะสม เช่น บ้านของผู้ที่ต้องการจะทำพิธี โดยจัดที่ห้องรับแขก (เติ๋น) หรือหากเชิญแขกไปร่วมงานมาก จำเป็นต้องใช้สถานที่มาก อาจจัดพิธีในวิหาร หรือศาลาการเปรียญวัดใดวัดหนึ่งก็ได้

เครื่องบูชาในพิธีสืบจาตำคนจะประกอบด้วยสิ่งเหล่านี้ เช่น กระบอกข้าว กระบอกทราย กระบอกน้ำ สะพานลวดเงิน สะพานลวดทอง เบี้ยแถว หมากแถว ไม้ง่ามทำด้วยกิ่งไม้จี้จำนวนเกินกว่าอายุจริงของผู้สืบชาตา 1 อัน และไม้ค้ำยาวเท่ากับความสูงของผู้สืบชาตา ต้นมะพร้าว ต้นกล้วย ต้นอ้อย หมอนและเสื่อ มะพร้าวอ่อน ดอกไม้ ธูปเทียน (เทียนจำนวน 3 เล่ม คือเทียนสืบชาตา เทียนมหาโชค และเทียนมหาลาภ) และไม้รวกทำเป็นสะพานเล็ก ๆ แล้วเอาสิ่งของต่างๆ เหล่านี้ตั้งค้ำกันเป็นรูปกระโจมสามขา ให้มีที่ว่างตรงกลาง พอที่ผู้จะเข้าพิธีนั่งได้ แล้วใช้ด้ายสายสิญจน์พันศีรษะ 3 รอบโยงติดกับกระโจมทั้ง 3 ขา แล้วโยงเงื่อนด้ายสายสิญจน์ไปไว้ที่บาตรน้ำพระพุทธมนต์หน้าพระพุทธรูป และโยงเข้าหาพระสงฆ์เพื่อถือขณะที่เจริญพระพุทธมนต์

ในพิธีสืบจาตำคน นิยมนิมนต์พระสงฆ์จำนวนเท่าอายุของผู้เข้าพิธี แต่ปัจจุบันนิยมนิมนต์พระสงฆ์เท่ากับรอบอายุของผู้เข้าพิธี หรือนิมนต์เท่าใดก็ได้ตามความจำเป็นและความเหมาะสม แต่มักนิยมจำนวนคี่ เช่น 5 รูป 9 รูป 19 รูป 29 รูป เป็นต้น สำหรับพระสงฆ์ที่นิยมนิมนต์มาเจริญพระพุทธมนต์สืบจาตำอายุ มักจะเลือกนิมนต์พระสงฆ์ที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบเป็นที่รู้จักเคารพนับถือของประชาชน

ในการเจริญพระพุทธมนต์สืบจาตำคน พระสงฆ์จะใช้บทสวด 3 บท คือ สวดอินตะจักตำ (สวดเทวชะตา) สวดอุณหิสสะวิชัย และสวดสักกัตวา ขณะเจริญพระพุทธมนต์พระสงฆ์จะถือด้ายสายสิญจน์ ในขณะเดียวกันก็จะมีการจุดเทียน 3 เล่ม คือเทียนสืบชะตา เทียนมหาโชค และเทียนมหาลาภ เมื่อเสร็จพิธีก็จะใช้ด้ายสายสิญจน์ผูกข้อมือผู้เข้าร่วมพิธีและลูกหลาน

ในกรณีที่ผู้เข้าพิธีสืบจาตำต้องการให้มีการเรียกขวัญด้วย ก็ต้องจัดให้มีขันบายศรี เตรียมไว้ในกระโจมพิธีนั้น และต้องเชิญผู้มีความเชี่ยวชาญด้านพิธีกรรมมาเรียกขวัญ แต่มักจะได้แก่มัคนายกของวัดในหมู่บ้านนั่นเอง

ในวันที่ 22 พฤษภาคม 2552 เวลา 9.30 น. ณ พระวิหารหลวงวัดสวนดอก พระอารามหลวง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จัดพิธีทำบุญสืบจาตำอายุ ดร.เจ้าแม่ดวงเดือน ณ เชียงใหม่ เนื่องในวาระอายุครบ 80 ปี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เจ้าแม่ซึ่งเป็นที่เคารพรักนับถือของคนในสังคมทั่วไป ได้มีอายุยืนนาน มีพลานามัยสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง และที่สำคัญเป็นการเผยแพร่และอนุรักษ์เบ้าแบบตัวอย่างพิธีสืบจาตำอายุ ซึ่งเป็นวัฒนธรรมอันดีงามของคนล้านนาให้ดำรงคงอยู่คู่เมืองล้านนาต่อไปตลอดกาล

ขบวนอัญเชิญพุทธเสด็จ

เพื่อประกอบพิธีในงานแสดงมุทิตาจิต "สืบศิลป์สานศรัทธา 80 วัสสา เจ้าดวงเดือน ณ เชียงใหม่

เรื่อง-ผศ. วิลักษณ์ ศรีป่าซาง ภาพ-หอหมั้นเมือง

ปี พุทธศักราช 2552 เป็นปีที่เจ้าดวงเดือน ณ เชียงใหม่ ประธานสภาวัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่ มีอายุครบ 80 วัสสา บรรดาลูกหลาน และผู้ที่เคารพนับถือ ตลอดจนกลุ่มองค์กร ทั้งภาครัฐและเอกชน ได้มีดำริร่วมกันจัดงานเพื่อแสดงมุทิตาจิตต่อบุคคลผู้ทำคุณประโยชน์คุณูปการด้านศิลป–วัฒนธรรม อันเป็นแก่นใจของความวัฒนาในล้านนา

งานแสดงมุทิตาจิตดังกล่าวกำหนดจัดขึ้นในวันศุกร์ที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๒ หลังประกอบพิธีสืบชะตา ณ วัดสวนดอกวรวิหาร เชียงใหม่ ทุกภาคส่วนจัดรูปขบวนอัญเชิญพุทธเสด็จฯ ที่ประดิษฐานบนบุษบกเหนือคชยาน ตกแต่ริ้วขบวนด้วยเครื่องสูงอย่างพัดค้าวจาวมรช่อช้าง ทุงไชย หมากสุ่ม หมากเบ็ง ต้นผึ้ง ต้นเทียน เพื่อถวายเป็นพุทธบูชา นำขบวนคชยานด้วยกลุ่มตัวแทนจากองค์กรต่างๆ จากกลุ่มวัฒนธรรมแต่ละอำเภอ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

เจ้าดวงเดือน ณ เชียงใหม่ ประธานพิธีการอัญเชิญพุทธเสด็จฯ นำขบวนบนเสลี่ยงดอกไม้ มีเครื่องประกอบเกียรติยศอย่างเจ้านายฝ่ายเหนือ ลำดับจากนั้นเป็นริ้วขบวนเครื่องดุริยดนตรีช่างฟ้อน จากโรงเรียนต่างๆ

ครั้นเมื่อริ้วขบวนไปถึงที่ประกอบพิธีฯ ณ สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เจ้าดวงเดือน ณ เชียงใหม่ จะอัญเชิญพานดอกไม้ทิพย์ลงจากเสลี่ยงดอกไม้เพื่อถวายเป็นพุทธบูชา คุณภาคินัย ณ เชียงใหม่ อัญเชิญพานพุ่ม เพื่อถวายสักการะ หน้าพระบรมสาทิสลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ทั้ง ๒ ท่านเดินผ่านช่างฟ้อน (กิตติมศักดิ์ สุภาพบุรุษ 40 ท่าน สุภาพสตรี 40 ท่าน) ที่ฟ้อนถวายการต้อนรับขบวนพุทธเสด็จฯ จากนั้นเป็นพิธีอัญเชิญองค์พระพุทธจากบุษบกหลังคชยาน เพื่อนำไปประดิษฐานที่เรือนพญาวงศ์ ณ ที่นั้นบรรดาเจ้าพี่เจ้าน้อง ญาติวงศา และแขกผู้มีเกียรติ จะร่วมกันถวายบูชาองค์พระพุทธเพื่อความเป็นสิริมงคล และถวายฯพระพรชัยมงคลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ก่อนจะประกอบพิธีแสดงมุทิตาจิตในลำดับต่อไป

อนึ่ง พิธีอัญเชิญพุทธเสด็จฯ ในครั้งนี้ ได้จำลองริ้วขบวนดังที่ปรากฏมาแต่โบราณ เป็นการรักษาจารีตวัฒนธรรมล้านนาอันดีงาม เพื่อฉลองในวาระอันเป็นมงคลดังกล่าว

ภาพบรรยากาศงานสืบสานล้านนา ปี 2551

งานสืบสานล้านนา

ในโอกาส 80 ปี เจ้าดวงเดือน ณ เชียงใหม่

เรื่อง-ชัชวาลย์ ทองดีเลิศ โฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา
ภาพ-เอส พี พับลิชชิ่ง กรุ๊ป

งานสืบสานล้านนาที่เริ่มจัดในครั้งแรกเมื่อเดือนเมษายน ปี 2540 ณ สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ หน้ากาดต้นขะยอมเพื่อร่วมเฉลิมฉลองเชียงใหม่มีอายุครบ 700 ปี งานนี้ได้เชิญพ่อครูแม่ครูที่มีความเชี่ยวชาญในด้านภูมิปัญญาพื้นบ้านล้านนามาสาธิตให้เห็นวิถีชีวิต ภูมิปัญญาของล้านนา กว่าจะได้ผ้าแต่ละผืน ต้องอีด ยิง ปั่นปุยฝ้าย ดึงเป็นเส้น ย้อมสีธรรมชาติ นำมาทอจนกลายเป็นผืนผ้าที่มีลวดลายงดงาม หมอพื้นบ้านมาต้มยาสมุนไพรให้ดื่มกันในงาน มีทั้งการนวด การประคบ การย่ำขาง การเช็ดไข่ การแหก การดูเมื่อและการวิเคราะห์ธาตุเจ้าเรือนให้กับผู้ที่มาร่วมงาน สล่า ช่างพื้นบ้านล้านนามาร่วมกันสาธิตการปั้น การแกะสลัก การจักสาน การวาดรูปล้านนา มีกลุ่มศิลปินพื้นบ้านมาร่วมบรรเลงสะล้อซึงแว่วหวาน การฟ้อนเล็บฟ้อนก๋ายลาย ฟ้อนนกฟ้อนโตอันงดงาม การฟ้อนดาบฟ้อนเจิงอันเข้มแข็งด้วยลีลาแห่งศิลปะ การตีกลองสะบัดชัย ปู่เจ่ มองเชิงคึกคักเร้าใจ ขนมพื้นบ้าน อาหารพื้นเมืองมากมายหลากหลายอย่างวางอยู่บนแคร่ใต้ร่มแดงในบรรยากาศกาดหมั้วล้านนาพร้อมให้ทุกคนได้ชิมลิ้มลอง

สาธิตการทำขนมวง (ราดน้ำอ้อย)

ขนมโบราณที่หาทานได้ยาก

ขนมพื้นเมืองนานาชนิดที่กาดหมั้ว

งานสืบสานล้านนาได้มีการจัดติดต่อกันมา 5 ปี แล้วก็ยุติลงโดยมีการจัดตั้งโฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนาเพื่อทำหน้าที่จัดการเรียนรู้ภูมิปัญญาล้านนาต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

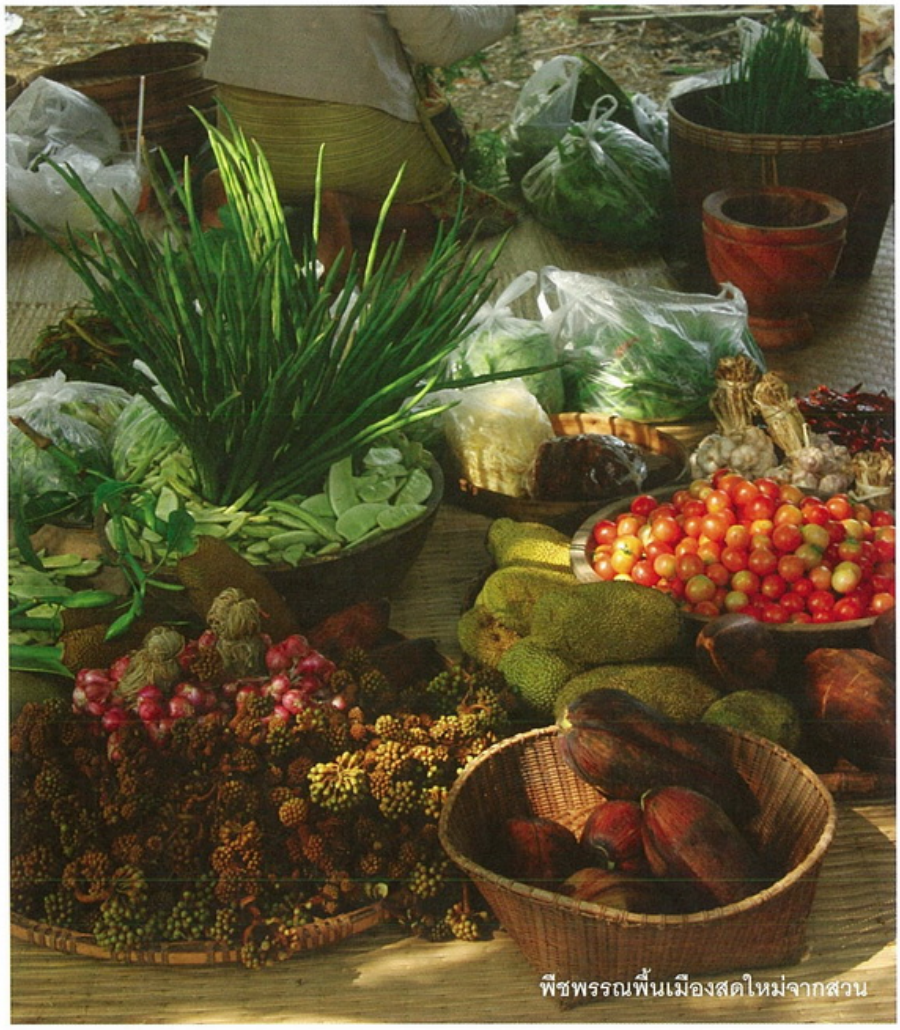
งานสืบสานล้านนา กำลังจะจัดขึ้นอีกครั้งหนึ่งในโอกาสสำคัญวันครบรอบ 80 ปีเจ้าดวงเดือน ณ เชียงใหม่ ประธานสภาวัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่ และในฐานะประธานคณะกรรมการที่ปรึกษาโฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา ใช้สถานที่จัดงานเดิมที่สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

คณะกรรมการจัดงานทุกท่านอยากเห็นการบรรยากาศการจัดงานครั้งนี้เป็นเหมือนงานสืบสานล้านนาที่เคยจัดมา

ประตูเข้างานมีซุ้มครูบาเจ้าศรีวิชัยอยู่ใต้ต้นฉำฉาใหญ่ ให้ทุกคนได้สักการะบูชานักบุญแห่งล้านนา ลานหญ้าใต้เงาฉำฉา ตรงกลางมีโคมขนาดใหญ่หางยาวห้อยลงมา ธงราวหลากสีเป็นสายยาวผูกโยงจากโคมแผ่ออกไปรอบลานการแสดงที่เป็นเวทีแสดงให้กลุ่มศิลปินพื้นบ้านล้านนาได้ลงช่วงแสดงฝีมือกันอย่างเต็มที่ ตุงล้านนาที่แขวนยาวลงมาเรียงเป็นแถว พลิ้วไหวยามต้องสายลม ในบริเวณงานมีซุ้มไม้ไผ่ หลังคามุงใบตองตึง ปูด้วยฟากไม้ไผ่ประดับด้วยส้อหล้อไม้ไผ่ตกแต่งด้วยวัสดุพื้นบ้าน แสดงถึงวิถีชีวิตแบบพอเพียงของชาวล้านนาในอดีต

พ่อครูแม่ครูนั่งสาธิตภูมิปัญญาในซุ้มไม้ไผ่ที่แทรกตัวอยู่ใต้ต้นไม้และเรือนโบราณล้านนา เรือนพญาวงศ์ ก็จะให้มีการสาธิตการทำเครื่องสักการะโดยแม่ครูบัวจันทร์ นนทวาศรี ทำโคม–ตุงโดยแม่ครูบัวไหล คณะปัญญาสาธิตการจักสานโดยแม่จันทร์พลอย วิจิตรา ส่วนพ่ออุ้ยใจคำก็จะมานั่งสอนให้เด็กๆ ทำของเล่นหน้าเรือนแม่แตง

สล่าล้านนาร่วมแสดงถึงความเชี่ยวชาญในเชิงช่างหลากหลายสาขา กลุ่มสล่าเมือง นำโดย อ.บุญรัตน์ ณ วิชัย จะจัดแสดงผลงานพร้อมการสาธิตของกลุ่มสล่าหน้าบ้านกาแลอุ้ยผัด ส่วนมูลนิธิเพื่อนสล่านำโดย พ่อครูคำอ้าย เดชดวงตา ก็จะนำเอาผลงานของเพื่อนสล่า อาทิ สล่าแดงน้ำต้น ครูหมีสาธิตการทำโคม อยู่ข้างเรือนไทยลื้อ

พืชพรรณพื้นเมืองสดใหม่จากสวน

เรือนแม่แตงยังคงเป็นเรือนสาธิตของหมอพื้นบ้านล้านนา มีการสาธิตการย่ำขาง ตอกเส้น ผีหม้อนึ่ง นวดประคบ ยาสมุนไพร และสอนการทำลูกประคบ

กาดหมั้วอยู่ใกล้ๆ กับเรือนไทยลื้อ พ่อกาดแม่กาดนั่งตรงนั้นตรงนี้ไม่เป็นที่เป็นทางอยู่ใต้ร่มสีแดงคันโต วางของขายรายเรียงอยู่ในข้าในกระจาด ดารดาษอยู่บนกระด้งที่วางอยู่บนปากเปี้ยดปากกระบุง รองพื้นด้วยใบตอง ขนมพื้นบ้าน อาหารพื้นเมือง ผัก ผลไม้ ดอกไม้ที่ปลูกไว้ในบ้านออกมาตามฤดูกาล ผู้คนล้อมวงนั่งลงซื้อหาตักชิมจิ้มกินกันไปคุยกับแม่ค้าไป อ้อยควั่นเสียบกับก้านไม้ไผ่เป็นกลุ่ม ซื้อมาถือก้านดึงเคี้ยวขบเอาน้ำอ้อยอร่อยชุ่มคอ บางคนถือกระทงใบตองใส่รองอาหาร เดินไปชิมไป หลายคนถือกระบอกไม้ไผ่ใส่น้ำตะไคร้ น้ำมะตูม น้ำลำใย น้ำกระเจี๊ยบ กระดกดื่มชื่นใจผามซอตั้งอยู่หลังกาดหมั้ว ช่างซอจะมาร่วมกันขับขานนำโดยพ่อจันตา เลาคำ นายกสมาคมสืบสานตำนานปี่ซอ มาทั้งช่างซออาวุโสและลูกศิษย์ที่เป็นเยาวชนคนรุ่นใหม่

งานสืบสานล้านนาครั้งนี้จะมีกลุ่มเยาวชนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา ที่ได้ไปเรียนรู้สืบทอดวิชาภูมิปัญญาด้านต่างๆ จะสับเปลี่ยนหมุนเวียนกันมาร่วมสาธิตภูมิปัญญาและร่วมแสดงศิลปวัฒนธรรมตลอดทั้งวัน อาทิ กลุ่มรักษ์ล้านนา ชมรมเบิกฟ้าล้านนา ศูนย์สืบฮีตสานฮอยเมืองเชียงดาว กลุ่มรักษ์ดงหลวงสบลี้ กลุ่มสะหลีปิงจัย แก้วกว้าง กลุ่มลายคำ กลุ่มลูกธนศิลป์ล้านนา กลุ่มละอ่อนช่างซอเชียงดาว ฯลฯ

เจ้าแม่ดวงเดือน ณ เชียงใหม่ คงมีความปิติยินดีสมดังเจตจำนงที่ท่านได้ทุ่มเทสนับสนุนส่งเสริมการสืบสานศิลปวัฒนธรรมมาตลอดช่วงการทำงานด้านวัฒนธรรม และมีเยาวชนคนรุ่นใหม่ลูกหลานคนล้านนาได้เข้ามาร่วมสืบสานศิลปวัฒนธรรมล้านนาจากพ่อครูแม่ครู ผู้เฒ่าผู้แก่ จะมาร่วมฮอมใจ ฮอมปอย สืบสานล้านนาครั้งนี้อย่างมากมาย

พิพิธภัณฑ์เรือนโบราณ

เรื่องและภาพ – สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ได้อนุรักษ์เรือนโบราณ และมีกลุ่มเรือนโบราณที่เป็นศูนย์รวมและแหล่งศึกษาค้นคว้าด้านศิลปวัฒนธรรมและสถาปัตยกรรมของล้านนา รวมทั้งได้มีการจัดการเพื่อให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ด้านศิลปวัฒนธรรมล้านนา

923.25936
ด938

เรือนไทลื้อ

เรือนหลังนี้เดิมเป็นของ นางตุด ใบสุขันธ์ (เรือนหม่อนตุด) ชาวไทลื้อบ้านเมืองลวง ตำบลลวงเหนือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ สร้างเมื่อ พ.ศ.2460

สำหรับเรือนหม่อนตุดนี้ เป็นเรือนไม้ขนาดกลางลักษณะเป็น 'เรือนสองหลังหน้าเปียง' หมายถึงมีองค์ประกอบของเรือน 2 หลังคือ ห้องด้านตะวันออกเป็น "เฮือนนอน" โล่งกว้าง สมาชิกในครอบครัวจะนอนรวมกันในห้องนี้ โดยใช้มุ้งหรือม่านกั้น เพื่อแบ่งเป็นสัดส่วน อีกเรือนด้านตะวันตกคือ "เฮือนไฟ" หรือครัวอยู่เสมอระดับเดียวกับพื้นเรือนนอน ตรงกลางระหว่างชายคาของเรือนทั้งสองเชื่อมต่อกับรางน้ำฝน เรียกว่า "ฮ่องลิน" หน้าเรือนทั้งสองเป็นพื้นโล่งเรียกว่า "เติ๋น" ถัดจากเติ๋นออกมานอกชายคาเป็นชานหน้าบ้าน มีระเบียงเลาะไปเชื่อมกับชานหลังบ้าน หลังคามุงด้วยแป้นเกล็ด (เดิมมุงกระเบื้องดินขอ) ส่วนใต้ถุนสูง 1.5 เมตร (เดิมสูง 2 เมตร ใช้เป็นคอกวัวควายหรือนั่งทำงานบ้าน เช่น ทอผ้า ปั่นฝ้าย จักสาน และเป็นที่เก็บครกมองตำข้าว) บันไดมี 2 ด้าน คือที่ชานหน้า และชานหลังบ้าน

เรือนหลังนี้สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2460 พ่อน้อยหลวงสามีหม่อนตุดเป็นผู้สร้างขึ้น โดยซื้อเรือนไม้เก่าจากบ้านป่าก้าง อ.ดอยสะเก็ด แล้วใช้ช้างถึง 3 เชือก พร้อมทั้งวัวควายที่พ่อน้อยหลวงมีอยู่ไปชักลากมา นำมาสร้างเป็นเรือนไม้ ซึ่งมีรูปร่างงดงามเรียบง่าย แบบเรือนสามัญชน ไม่ใช่เรือนของคหบดีผู้มั่งคั่ง หรือคุ้มเจ้านาย

ในเดือนมกราคม พ.ศ.2537 ทางมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้ประกอบพิธี "ขึ้นเฮือนใหม่" โดยมีเจ้าหม่อมคำลือ กษัตริย์องค์สุดท้ายของชาวสิบสองปันนา เป็นผู้กระทำพิธีเปิดเรือนและอุทิศส่วนกุศลไปให้หม่อนตุดเจ้าของเรือนผู้ล่วงลับไป

เรือนกาแลอุ๊ยผัด

เรือนกาแลหลังนี้มีเจ้าของผู้อาศัยเดิม คือ อุ้ยผัด โพธิทา เป็นคน ต.ป่าพลู อ.จอมทอง เชียงใหม่ เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า 'เรือนอุ้ยผัด' สันนิษฐานว่าตัวเรือนสร้างขึ้นกว่า 80 ปีแล้ว เป็นเรือนยกพื้นที่ทำจากไม้ทั้งหลัง ขนาดของบ้านก็ดูกระทัดรัดกว้างราว 7 เมตร ส่วนความยาวจากเสาต้นแรกตรงบันได ถึงชานหลังบ้าน ประมาณ 12 เมตร หลังคามุงด้วย "แป้นเกล็ด" หรือกระเบื้องไม้ เสาบ้านค่อนข้างมาก นับได้ถึง 48 ต้น

เมื่อเดินขึ้นไปตรงบันไดด้านหน้าจะพบกับชานบ้าน หรือที่คนเมืองเรียกว่า "ชานฮ่อม" ด้านซ้ายมือมีร้านน้ำ (ออกเสียงว่า "ฮ้านน้ำ") แยกเป็นสัดส่วนกับชานบ้าน ร้านน้ำเป็นชั้นไม้ยกระดับติดกับข้างฝา สำหรับตั้งหม้อน้ำบรรจุน้ำให้ผู้อาศัยและแขกเหรื่อได้ดื่มกันกัน

ถัดเข้าไปจากชานฮ่อมเรียกว่า "เดิน" (ออกเสียงว่า "เติ๋น") เป็นส่วนที่ยกระดับให้สูงกว่าพื้นชานฮ่อมราวหนึ่งคืบ และอยู่ในเขตหลังคาบ้าน ส่วนนี้มีเนื้อที่มากและสามารถใช้ประโยชน์ได้สารพัด ถัดจากเติ๋นขั้นไปจึงเป็นบริเวณห้องนอนอยู่ทางด้านขวา และซ้ายมือเป็นห้องครัว ในห้องนอนมีพื้นที่ค่อนข้างมาก เนื่องจากต้องใช้นอนรวมกันทั้งครอบครัว

สำหรับลักษณะที่เป็นจุดเด่นของเรือนประเภทนี้คือ "กาแล" (อ่านว่า "กำแล") อันเป็นที่มาของชื่อเรียกประเภทเรือน เป็นไม้แบนเหลี่ยมแกะสลักลาย เชื่อมต่อจากปลายบนของปั้นลมเหนือจั่วบ้านในลักษณะที่ไขว้กันอยู่

กาแลเป็นวิวัฒนาการของการสร้างเรือนที่มีปั้นลมไขว้กัน เพราะสร้างได้สะดวกทำให้ยึดไม้ได้แข็งแรง ต่อมาจึงแกะสลักลวดลายให้สวยงาม ดังนั้นรูปแบบของปั้นลมที่ไขว้กันนี้จึงถือเป็นลักษณะร่วมกันในเรือนของชนชาติต่างๆ มิใช่เป็นของชาติใดโดยเฉพาะ ดังเข้าใจกันว่าเป็นลักษณะของเรือนล้านนาเท่านั้น

001377 453ม 936949 (ห้องถิ่น)

เรือนลุงคิว

เรือนไทลื้อ

เรือนอุ๊ยแก้ว

จากภายในบริเวณสำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ตั้งต้นที่เรือนกาแล หากเดินต่อเข้าไปด้านในสุด ทางซ้ายเป็นที่ตั้งเรือนพญาวงศ์หลังใหญ่ ส่วนด้านขวาจะเป็นเรือนหลังเล็ก ชื่อว่าเรือนอุ๊ยแก้ว เจ้าของเดิมคือ อุ๊ยอิ่นกับอุ๊ยแก้ว ธาระปัญญาชาวบ้านสันต๊กโต หรือย่านสันติธรรม สร้างขึ้นราวสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นเรือนขนาดเล็กที่ปรับเปลี่ยนมาจากเรือนล้านนาโบราณ เพื่อเน้นให้ได้ใช้ประโยชน์จากตัวเรือนอย่างเต็มที่ และให้เข้ากับยุคสมัย ตัวเรือนกว้างราว 7–8 เมตร ขณะที่มีความยาวประมาณ 10 เมตร ทั้งเสาเรือนยังสูงเพียง 1 เมตร เท่านั้น ขนาดจึงดูค่อนข้างเล็กหากเทียบกับเรือนหลังอื่นที่ตั้งอยู่โดยรอบ

บนเรือนมีพื้นที่ใช้สอยเป็นแบบดั้งเดิม ที่เพิ่มเติมบางส่วนคือ จากหน้าเรือน เมื่อขึ้นบันไดไป จะเป็นชานหน้าบ้านกว้างเพียงครึ่งของเรือน ส่วนนี้ในเรือนสมัยก่อนมักเปิดโล่งทุกหลัง แต่เรือนอุ๊ยแก้วได้ใช้ไม้ซี่ (ท่อนไม้ยาวมีขนาดเล็ก) มาตีกั้นเป็นฝาเว้นระยะให้มองผ่านได้เป็นช่อง จากชานหน้าบ้านถัดเข้าไปเป็นส่วนที่เรียกว่า "เติ๋น" ฝั่งซ้าย จะตีฝาด้วยไม้เป็นแบบที่เรียกว่า "ฝาเกล็ด" คือฝาไม้เนื้อแข็งตีเป็นแผ่นยาวตามแนวกว้างและยาวของเรือน ฝาด้านหน้าเรือนมีหน้าต่างแบบลูกฟัก 2 บาน (เรียกว่า "ประตูป่อง")

ตรงกลางเรือนจะมีทางเดินยาวไปถึงหลังเรือนเรียกว่า

เรือนอนุสารสุนทร (เรือนทรงบั้นหยา)

เรือนอุ๊ยแก้ว

"ชานฮ่อม" ห้องทางซ้ายจะเป็นเรือนนอน เรือนนอนนี้จะมีประตูเปิดออกสู่ เติ๋นภายใน สำหรับห้องน้ำนั้น คนล้านนาสมัยก่อนมักจะออกไปทำธุระบริเวณที่มิดชิดนอกบ้าน สมัยต่อมาจึงมีการสร้าง "ท้อมน้ำ" (อ่านว่า "ต้อมน้ำ") คือที่กำบังอาบน้ำเป็นห้องสร้างไว้นอกตัวบ้าน อาจทำให้เป็นซุ้มหรือก่ออิฐถือปูนก็ได้

เมื่อเราลองเดินดูไปรอบๆ ตัวเรือนแล้ว ก็จะพบว่าเรือนหลังนี้ มีส่วนประกอบของเรือน ที่เพิ่มเติมนอกเหนือจากเรือนแบบโบราณบางส่วน แต่โดยรวมแล้วก็เป็นเหมือนเรือนอื่นๆ คือ มีเรือนชาน เติ๋น เรือนนอน เรือนครัว ตามอย่างเรือนล้านนาขนาดเล็ก

"รวมทั้งได้มีการจัดการ เพื่อให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์ ด้านศิลปวัฒนธรรมล้านนา"

เรือนพญาวงศ์

เป็นเรือนกาแลที่มีขนาดค่อนข้างใหญ่ เมื่อเทียบกับเรือนโบราณหลังอื่นๆ ตรงชานบ้านที่กว้างขวางเจ้าของบ้านสร้างให้เรือนหลังนี้มีพื้นที่มาก ก็เป็นเพราะต้องการใช้ให้เป็นที่ประชุมหรือทำงานกัน ระหว่างพ่อหลวงคือพญาวงศ์และลูกบ้านทั้งหลายนั่นเอง

จากคำบอกเล่าของผู้เฒ่าผู้แก่ "พญาวงศ์" เป็นนายแคว่นหรือกำนัน อยู่ที่บ้านสบทา แขวงปากบ่อง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน เรือนไม้สักขนาดใหญ่ที่มีเข้าลิ่มตอกสลักอย่างดีแทบไม่ปรากฏรอยตะปู เป็นเรือนที่ปลูกสร้างโดย ลูกเขยของพญาวงศ์ ชื่อว่า พญาอุด ซึ่งท่านเป็นนายแคว่นบ้านริมปิง เมื่อประมาณ พ.ศ. 2440

เรือนหลังนี้มีห้องแยกกันอยู่สองหลังและมีทางเดินตรงกลางเรียกกันว่า "ชานฮ่อม" ไปจนสุดถึงหลังบ้าน ห้องทั้งสองหลังนี้จะเป็นห้องนอนของสมาชิกในบ้าน และจะมีเติ๋นอยู่ก่อนทางเข้าประตูห้อง ลักษณะเปิดโล่ง แต่เติ๋นทางซ้ายมือมีฝาไม้ปิดไว้ตรงด้านในส่วนที่ติดกับชานฮ่อม ฝาไม้ที่ปิดไว้นี้ เรียกกันว่า "ฝาลับนาง"

เรือนพญาวงศ์คงเป็นเรือนที่มีผู้อยู่อาศัยมาก จึงมีเรือนนอนอยู่ถึงสองหลัง ทั้งนี้ในเรือนกาแลล้านนาทั่วไปคนในครอบครัวมักจะนอนรวมกันในห้องเดียวกัน ส่วนอีกห้องหนึ่งนั้นมักจะเป็นห้องครัว ซึ่งในเรือนพญาวงศ์นี้สร้างห้องครัวขึ้นมาเพิ่มเติม ใช้ฝาไม้ไผ่บุโดยรอบ เรียกกันว่า "ฝาไม้บั่ว" ประโยชน์คือทำให้อากาศถ่ายเทตอนประกอบอาหาร

ทางด้านข้างของเรือนพญาวงศ์ ยังมีสิ่งปลูกสร้างอีกอย่างหนึ่งที่น่าสนใจ และเป็นของคู่กันมากับเรือนด้วย นั่นคือ หลองข้าว (ยุ้งข้าว) หลองข้าวนี้ตั้งอยู่บนเสาไม้ขนาดใหญ่ สูงประมาณ 3 เมตร ไม่มีบันไดขึ้น ใช้เสาไม้ถึง 14 ต้น มีความกว้างราว 1.5 เมตร และยาวเกือบ 10 เมตร ส่วนบนของฝาโดยรอบ ทำเป็นซี่ไม้นำมาไขว้ต่อกันอย่างงดงาม เป็นการนำศิลปะมาใช้ประโยชน์ได้อย่างดีซึ่งกล่าวกันว่าหลองข้าวบ้านใครมีขนาดใหญ่ แสดงว่าเจ้าของบ้านมีฐานะที่มั่นคง ดังเช่นเรือนพญาวงศ์ เป็นต้น

เรือนพญาปงลังกา

เรือนไม้โบราณหลังหนึ่งในกำแพงเมืองเชียงใหม่อายุ 108 ปี ตามหลักฐานโฉนดที่ดินเลขที่ 652 ออกเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2480 ให้ไว้แก่นางน้อย ผู้เป็นบุตรสาวของพญาปงลังกา

เจ้าของบ้านในปัจจุบันซึ่งเป็นทายาทรุ่นที่ 5 มีความรักและผูกพันกับเรือนหลังนี้มาก เพราะนอกจากจะเกิดในเรือนหลังนี้แล้วยังเติบโต อยู่อาศัยในเรือนไม้หลังนี้ พร้อมกับพ่อและแม่ และญาติที่มีศักดิ์เป็นน้าอีกหลายคน จนกระทั่งมีครอบครัว ย้ายออกไปทีละคน จนเหลือน้องสาวคนกลาง คือ พูนสวัสดิ์ อยู่อาศัยกับครอบครัว และเมื่อลูกๆ ของพูนสวัสดิ์ ประสงค์จะรื้อถอนเรือนไม้หลังนี้เพื่อก่อสร้างอาคารที่อยู่ใหม่ มีผู้มาติดต่อขอซื้อเรือนไม้หลังนี้ ในราคา 300,000 บาท แต่ผู้ซื้อประสงค์จะนำไม้ไปทำประโยชน์อย่างอื่น มิได้คงไว้เป็นเรือนโบราณทั้งหลังต่อไป จึงไม่อยากขาย แต่ก็มีความจำเป็นที่จะใช้เงินส่วนนี้มาสมทบค่าก่อสร้างบ้านหลังใหม่ จึงแจ้งไปว่าจะจ่ายเงินช่วยการก่อสร้างบ้านหลังใหม่ให้ ไม่น้อยกว่าจำนวนเงินที่ผู้มาขอซื้อและจะต้องอนุรักษ์ "เรือนพญาปงลังกา" ไว้ให้มีอายุยาวนานที่สุด

สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ได้ดำเนินการรื้อถอนเรือนพญาปงลังกา ขนย้ายไปปลูกสร้างในบริเวณของสำนักฯ แล้วเสร็จเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2547 ได้ทำพิธีตามแบบล้านนาเพื่อความเป็นสิริมงคล รวมทั้งได้ศึกษาประวัติความเป็นมา และภูมิสถาปัตย์ของการก่อสร้างเรือนหลังนี้ เช่น การประกอบไม้โครงสร้างเรือนหลังนี้ในแบบโบราณ การพบผ้ายันต์ที่หัวเสาบ้านที่ทำไว้ เพื่อความเป็นสิริมงคล เมื่อครั้งปลูกสร้างบ้านหลังนี้ในอดีต ตลอดจนพยายามศึกษาค้นคว้า จากเอกสารตำราต่างๆ ทั้งได้ไปพบผู้อาวุโสในหมู่บ้าน เพื่อให้ได้ทราบข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับเรือนหลังนี้ให้มากที่สุด

เรือนลุงคิว

เป็นอาคารรูปทรงแบบโคโลเนียล (Colonial) หรือทรงอาณานิคม เดิมเคยเป็นบ้านของ นายอาเธอร์ ไลออนแนล คิวริเปอล์ (Arther Lionel Queripel) สร้างขึ้นราว พ.ศ. 2465 มีหม่องตันเป็นสถาปนิกและผู้รับเหมาก่อสร้าง ในปี พ.ศ. 2506 บ้านหลังนี้ถูกเวนคืนให้มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ต่อมาได้ปรับปรุงให้เป็นสถานที่ทำการของสถาบันวิจัยสังคม และเมื่อสถาบันวิจัยสังคมย้ายไปยังอาคารสำนักงานแห่งใหม่ อาคารหลังนี้ได้ถูกกำหนดให้เป็นที่ทำการ สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ตั้งแต่ปี พ.ศ.2537 เป็นต้นมา

บริเวณที่ตั้งบ้านของนายคิวริเปอล์นี้ แต่เดิมเรียกกันว่า "หลิ่งห้า" บริเวณบ้านมีเนื้อที่ประมาณ 100 ไร่ ล้อมด้วยรั้วลวดหนาม และปลูกไม้ไผ่รอบบ้าน มีสัตว์เลี้ยงต่างๆ เช่น วัว ควาย แพะ และมีการปลูกไม้ดอกไม้ผลนานาชนิด โดยเฉพาะสตรอเบอรี่ นายคิวริเปอล์คือคนแรกที่นำมาปลูกในเมืองไทย ผลไม้จากสวนของนายคิวริเปอล์ได้ส่งไปถวาย รัชกาลที่ 7 และมอบให้ หลวงประดิษฐ์ มนูธรรม เป็นประจำทุกปี ส่วนสวนดอกไม้นั้นสวยงามเป็นที่ร่ำลือ เมื่อครั้งที่รัชกาลที่ 7 เสด็จประพาสเชียงใหม่ พระองค์ทรงเสด็จมาชมสวนภายในบริเวณบ้านของนายคิวริเปอล์แห่งนี้ด้วย ในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ญี่ปุ่นได้มายึดตึกแห่งนี้เป็นที่ทำการ และได้ฝังระเบิดไว้รอบๆ บ้าน

เมื่อสงครามสงบ ทางราชการจึงได้กู้ระเบิดออก จากนั้นหลวงปู่แหวนสุจิณโณ และพระธุดงค์ได้เข้ามาปักกลดอยู่ หลังจากนั้นลูกๆ ของนายคิวริเปอล์จึงเข้ามาซ่อมแซม และเข้ามาอาศัย จนกระทั่งมีการเวนคืนให้แก่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ อนุมัติเป็นที่ทำการสถาบันวิจัยสังคม และปัจจุบันเป็นที่ตั้งของสำนักงานสำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในที่สุด

รายนามผู้สนับสนุน

ศูนย์แนะแนวการศึกษาต่อประเทศออสเตรเลีย เอเดน เชียงใหม่	150,000.00
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานเชียงใหม่	80,000.00
บริษัท เซ็นทรัลพัฒนาเชียงใหม่ จำกัด	68,000.00
บริษัท เดโซโย่ จำกัด	50,000.00
บริษัท ตนานุวัฒน์ จำกัด	50,000.00
บริษัท ผึ้งน้อยเบเกอรี่ จำกัด	50,000.00
เฮือนฝ้ายด้ายงาม	50,000.00
บริษัท นพดลพานิช จำกัด	48,000.00
บริษัท กาแฟวาวี จำกัด	40,000.00
บริษัท เจริญมอเตอร์เบนซ์ จำกัด	40,000.00
โรงแรม ดิ เอ็มเพรส	30,000.00
ห้างสรรพสินค้าโรบินสัน ตันตราภัณฑ์ เชียงใหม่	20,000.00
บริษัท เดสทีนี่ เอ็นเตอร์ไพร์ซ จำกัด (โอเอซิส สปา)	18,000.00
คุณบวร - คุณอัชฌา ศรีเปารยะ	10,000.00
บริษัท สหมงคลประกันภัย จำกัด	10,000.00
สมาคมสตรีนักธุรกิจและวิชาชีพแห่งประเทศไทย-เชียงใหม่	5,000.00

สนับสนุนสมทบ

บริษัท เอส. พี. พับลิชชิ่ง กรุ๊ป จำกัด
บริษัท ดนตรีสีสัน จำกัด
หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์
ชมรมภัตตาคารและร้านอาหารจังหวัดเชียงใหม่ 50,000
บริษัท เด่นชัยเทรดดิ้ง จำกัด
บริษัท วีซายน์ มีเดีย จำกัด
บริษัท หอหมั้นเมือง จำกัด
ปางช้างแม่ตะมาน

รายนามผู้ลงโฆษณาหนังสือสูจิบัตร

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานเชียงใหม่
โขงวิว บาร์ แอนด์ เรสเทอรองต์
จังหวัดเชียงใหม่
ชมรมธนาคารเชียงใหม่
เชียงใหม่ไนท์ซาฟารี
ซาลอน ดู กูรู (สมศักดิ์ ชลาชล)
ดูดีวาร์ จิวเวลรี่
ธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮ้าส์ เพื่อรายย่อย จำกัด (มหาชน)
บริษัท กาแฟวาวี จำกัด
บริษัท ชนะศิลป์มอเตอร์ จำกัด
กรีนมาร์เก็ต
บริษัท ชาระมิงค์ จำกัด
บริษัท เชียงใหม่ วนัสนันท์ จำกัด
บริษัท เซ็นทรัลพัฒนาเชียงใหม่ จำกัด
บริษัท เดโซโย่ จำกัด
บริษัท ตนานุวัฒน์ จำกัด
บริษัท นพดลพานิช จำกัด
บริษัท บี โปรดักส์อินดัสตรี้ จำกัด
บริษัท ผึ้งน้อยเบเกอรี่ จำกัด
บริษัท หอหมั้นเมือง จำกัด
บริษัท เอส.พี. พับลิชชิ่ง กรุ๊ป จำกัด
บ้านฟ้าไทย
บ้านมะมาสมุนไพร
เดนทัลแลนด์
ปางช้างแม่ตะมาน
ฟ่อนคำวิลเลจ
แฟชั่นคิง
ภราสุเจมส์
มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่
มองบลังค์ พาติสเซอรี่
มูลนิธิไทยรักษ์ป่า
โยดายา
ล้านนาธารา
ศูนย์แนะแนวการศึกษาต่อประเทศออสเตรเลีย เอเดน เชียงใหม่
สภาอุตสาหกรรมจังหวัดเชียงใหม่
สมาคมไทยล้านนา สปา
สมาคมธุรกิจท่องเที่ยว เชียงใหม่
สมาคมผู้ผลิต และผู้ส่งออกสินค้าหัตถกรรมภาคเหนือ
สมาคมมัคคุเทศก์เชียงใหม่
สมาคมส่งเสริม SMEs ไทย สาขาเชียงใหม่ - ลำพูน
หอการค้าจังหวัดเชียงใหม่
ห้างสรรพสินค้าโรบินสัน ตันตราภัณฑ์ เชียงใหม่
ห้างหุ้นส่วนจำกัด เชียงใหม่ลายทอง
เฮือนฝ้ายด้ายงาม / คอตตอน ชิค

คณะที่ปรึกษา

นายอมรพันธุ์ นิมานันท์
ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่
ประธานกรรมการที่ปรึกษา

นายชุมพร แสงมณี
รองผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่

นายบุญเลิศ บูรณุปกรณ์
นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่

ร.อ.หญิง ดร.เดือนเต็มดวง ณ เชียงใหม่
นายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่

นายเฉลิมศักดิ์ สุรนันท์
ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยสำนักงานเชียงใหม่

นายวีรยุทธ์ สุขวัฑฒโก
ประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัดเชียงใหม่

นายณรงค์ คองประเสริฐ
ประธานหอการค้าจังหวัดเชียงใหม่

นายอาคม ศุภางค์เผ่า
ประธานสมาคมส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย (สสวท.) สาขาเชียงใหม่ - ลำพูน

นายนิตย์ - นางเพ็ญพรรณ วังวิวัฒน์
ประธานบริษัทสยามนิสสัน เชียงใหม่ จำกัด

นางวีรพรรณ เพียรกุศล
นายกสมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่

นายประสิทธิ์ พรินทร์
ประธานชมรมธนาคารเชียงใหม่

นายณัฐพงษ์ หาญภัทรไชยกูล
นายกสมาคมผู้ผลิตและผู้ส่งออกสินค้าหัตถกรรม

นายสมฤทธิ์ ไหคำ
นายกสมาคมมัคคุเทศก์จังหวัดเชียงใหม่

นางผ่องพรรณ คุณยศยิ่ง
นายกสมาคมนักจัดรายการวิทยุโทรทัศน์และผู้สื่อข่าวเชียงใหม่

นางอัจฉราวรรณ ลิ้มเล็งเลิศ
นายกสมาคมสตรีนักธุรกิจและวิชาชีพแห่งประเทศไทยจังหวัดเชียงใหม่

นายวิลาส ปัญญาวงค์
ประธานชมรมผู้ประกอบการย่านถนนช้างคลาน

นางสุนิสา ธุวานนท์
ประธานชมรมภัตตาคารและร้านอาหาร จังหวัดเชียงใหม่

นางสาวกานดา กาญจนากร
ประธานชมรมสตรีนักธุรกิจภาคเหนือ

นางสาวทัศนีย์ ยะจา
ประธานชมรมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยพายัพ

นางสุวรรณา ศิริรัตน์
ผู้ว่าการไลออนส์สากลภาค 310-A1 ประเทศไทย

นายณรงค์ ชวสินธุ์
อธิการบดีมหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่

พล.ต.ต.ประเสริฐ - นางพรรณธิดา จันทราพิพัฒน์
อดีตผู้บังคับการประจำสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ (ข้าราชการบำนาญ)

นายนพดล - นางทองอยู่ อานนทวิลาส
ประธานบริษัท นพดลพานิช จำกัด

นางอุบลนัดดา (ลิ้มจรูญ) สุภาวรรณ
กรรมการผู้จัดการหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์

นายอินสม ปัญญาโสภา
บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์

นายสราวุฒิ แซ่เตี๋ยว
ผู้อำนวยการหนังสือพิมพ์เชียงใหม่นิวส์

นายวรวัชร ตันตรานนท์
ผู้อำนวยการบริหาร ห้างสรรพสินค้าโรบินสัน ตันตราภัณฑ์

นางอำไพพรรณ ทับทอง
เจ้าของปางช้างแม่ตะมาน

นายประยูร ระพิพงษ์
ที่ปรึกษา บริษัท เชียงใหม่คอนสตรัคชั่น จำกัด

ประธานสภาวัฒนธรรมอำเภอทุกอำเภอ

รายนามคณะกรรมการดำเนินงาน

นายณรงค์	ตนานุวัฒน์	ประธานดำเนินงาน
นางสุภาพ	ปลื้มปรีดี	รองประธาน

กรรมการฝ่ายกิจกรรม

นายโองการ	ไชยองค์การ	ประธาน
นายนวภูมินทร์	ชัยชมภู	กรรมการ
นางสาวศิริ	เศรษฐโกมุท	กรรมการ
นางสาวผกามาศ	อ้วนเผือ	กรรมการ

กรรมการฝ่ายจัดหาทุน

นางสุภาพ	ปลื้มปรีดี	ประธาน
นางมณีรัตน์	บอนด์	กรรมการ
นางสาวนฤมล	ชมดอก	กรรมการ
นายวราพงษ์	มาเตียง	กรรมการ

กรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์

นายวิวัฒน์	กิตติพรพานิช	ประธาน
นายสบธนา	อั้นประเสริฐ	กรรมการ
นางสาวนิ่มนวล	ธัญญวัฒโนทัย	กรรมการ
นายพรเทพ	อรรถไพศาล	กรรมการ
นางสาวสิริรัตน์	จันทร์พิลา	กรรมการ
นางสาวกิตติกร	ม่านมุธศิลป์	กรรมการ

กรรมการฝ่ายสวัสดิการ

นายไพโรจน์	โกสุมขจรเกียรติ	ประธาน

กรรมการฝ่ายอาหาร

นางพิมพ์วลัญช์	พินธุประภา	ประธาน

กรรมการฝ่ายแสดงสินค้า

นางฉัตรฐิมา	หาญภัทรไชยกูล	ประธาน
นางสาวศิริ	เศรษฐโกมุท	กรรมการ

กรรมการฝ่ายการเงิน

นายณรงค์	ตนานุวัฒน์	ประธาน
นางวัฒนี	ตั้งทางธรรม	เหรัญญิก
นายโองการ	ไชยองค์การ	กรรมการ

กรรมการฝ่ายประสานงานเลขานุการ

นายสวัสดิ์	วงศ์วัจนสุนทร	ประธาน
นางสาวปวีณา	ยะเขตต์กรณ์	กรรมการ

กรรมการฝ่ายจัดทำสูจิบัตร

นายสวาสดิ์	โพโสลี	ประธาน
นางอัญชลี	กัลมาพิจิตร	กรรมการ
นายสังวรณ์	หอชัยศิวะนนท์	กรรมการ

กรรมการฝ่ายอาคันตุกะสัมพันธ์

นางระพีพรรณ	สวนสมจิตร	ประธาน
นางชนิพร	ปันทะเลิศ	กรรมการ
นางสุปราณี	วงศานภากุล	กรรมการ

กรรมการฝ่ายกิจกรรมสืบสานล้านนา

นายชัชวาลย์	ทองดีเลิศ	ประธาน
นางรำพัด	โกฐแก้ว	กรรมการ
นายบุญรัตน์	ณ วิชัย	กรรมการ
นางสุพรรณ	ฉิมพลี	กรรมการ
นายประสงค์	แสงงาม	กรรมการ

กรรมการฝ่ายจัดงานกาล่าดินเนอร์

นางกุณฑลี	ระพิพงษ์	ประธาน
ผศ.วิลักษณ์ - นางอัญชลี	ศรีป่าซาง	ควบคุมการแสดง

กรรมการฝ่ายวิชาการ

นายจักรวาล	วรรณวงศ์

ที่ปรึกษาด้านวัฒนธรรม

ผศ.วิลักษณ์	ศรีป่าซาง

กำหนดการ

วันศุกร์ที่ 22 – 24 พฤษภาคม พ.ศ.2552

10.00 – 18.00 น.

กิจกรรมกาดหมั้ว และอาหารล้านนา
ณ สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
กิจกรรมงานสืบสานล้านนาตลอด 3 วัน โดยโรงเรียนสืบสาน
ภูมิปัญญาล้านนา ประกอบด้วย การแสดง / ชุ้มสาธิตต่างๆ
เช่น การทำช่อตุง, อุ๊ยสอนหลาน, เครื่องเขิน, เครื่องสักการะล้านนา,
การทอผ้า, สล่าเมือง, หมอเมือง, ชุ้มชนเผ่า
ณ สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

วันศุกร์ที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ.2552

8.00 น. พิธีสืบชะตา เจ้าดวงเดือน ณ เชียงใหม่ และผู้ร่วมงาน
ณ วัดสวนดอก

11.00 น. ขบวนอัญเชิญพุทธเสด็จ ไปยังสำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อประกอบพิธีแสดงมุทิตาจิต
โดยมีกลุ่มช่างฟ้อนกิติมศักดิ์ 80 ท่าน ฟ้อนต้อนรับ

วันเสาร์ที่ 23 พฤษภาคม พ.ศ.2552

19.00 น.ขับลำนำ ขานเดือนเพ็ญ การแสดงดนตรี
โดยศิลปินชื่อดังของล้านนา (ชมฟรี)
ณ สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

วันอาทิตย์ที่ 24 พฤษภาคม พ.ศ.2552

18.00 – 22.00 น.
กาล่าดินเนอร์การกุศล
"เดือนส่องหล้า...ภูษิตาภรณ์พิลาส" กาล่าดินเนอร์
แฟชั่นโชว์ผ้าโบราณ ประกอบจินตลีลาล้านนา
โดย ผศ.วิลักษณ์ – อัญชลี ศรีป่าซาง
ณ ศูนย์ประชุมนานาชาติ โรงแรม The Empress
โดยมีการแสดงแบบโดยนางแบบ นายแบบ
กิตติมศักดิ์ ในแวดวงชั้นนำ ของเชียงใหม่

จังหวัดเชียงใหม่

ขอเชิญร่วมงาน

เทิดพระเกียรติ สืบสาน วัฒนธรรม ล้านนา

๒๒–๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๒

ศาลากลางจังหวัดเชียงใหม่ ถ.โชตนา ต. ช้างเผือก อ. เมือง จ. เชียงใหม่ โทรศัพท์ 0-5311-2708 โทรสาร 0-5311-2707

ชมรมธนาคารจังหวัดเชียงใหม่

ร่วมสนับสนุนงาน

"เดือนส่องหล้า สืบสานวัฒนธรรมล้านนา"

99/7 (โรงแรมเดอะแฟมิลี่ เชียงใหม่) ถนนมหิดล ต.ป่าแดด อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50100
โทรศัพท์ 0-53 81-2935 - 6, 0-5327-2696, 08-9637-1110 โทรสาร 0-5381-2937

หอการค้าจังหวัดเชียงใหม่

158 ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1 ถนนทุ่งโฮเต็ล ตำบลวัดเกต อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50000
158 Industrial Promotion Center Region1 Thung Hotel Rd., A.Muang, Chiangmai 50000 Thailand
Tel : 66-5326-0026, 241404-5 Fax : 66-5325-1406 E-mail : chamber@chmai.loxinfo.co.th

DoDeVar Jewelry

To Go With Your Style

Do
Design
Variety

ดูดีได้ในสไตล์คุณ

Open : Mon-Sat 9am. - 5pm.

รับสั่งทำ และจำหน่ายเครื่องประดับ

209/3 ถ.ช้างเผือก อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50300
(ตรงข้ามมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่)
209/3 Changphuek Rd., Changphuek Muang Chiang Mai 50300
Tel : 053 410 995 Fax : 053 220 958 Mobile : 089 756 2445
www.dodevar.com E-mail : dodevar@yahoo.com

Cotton Chic
by HUAN FAI DAI-NGAM

Model: Sirine Baude

minimal + simply

6/5 M.2 Nongpakrang Muang Chiangmai
Tel: 66 53 116888-9 Fax: 66 53 116890

HUAN FAI DAI-NGAM

Model: Chatra Baude

Contemporary

6/5 M.2 Nongpakrang Muang Chiangmai
Tel: 66 53 116888-9 Fax: 66 53 116890

Aquality health food
great supply from a mature's best
บริษัท บีโปรดักส์อินดัสตรี้ จำกัด
BEE PRODUCTS INDUSTRY CO., LTD.

สุดยอดอัศจรรย์

ผลิตภัณฑ์ผึ้งและสมุนไพรไทย

MANUFACTURER AND SUPPLIER

สนใจติดต่อ :

บริษัท บีโปรดักส์อินดัสตรี้ จำกัด

โทรศัพท์ 0 5382 1247-8, 0 5355 8584, 0 5355 8587 โทรสาร 0 5355 8535

www.beeproductsthai.com e-mail : bpi@beeproductsthai.com

Certified By

HACCP Certified

GMP Good Manufacturing Practice

USFDA 19290002626

Desjoyaux

Fulfil Your Life And Happiness

Desjoyaux

กรุงเทพ	Tel: 02-988-9333	ภูเก็ต	Tel: 076-209-145	เชียงใหม่	Tel: 053-283-901
สมุย	Tel: 077-247-588	หาดใหญ่	Tel: 074-262-934	กระบี่	Tel: 075-624-553
พังงา	Tel: 076-571-504	หัวหิน	Tel: 032-522-900	ขอนแก่น	Tel: 043-472-513
อุดรธานี	Tel: 042-931-111	ระยอง	Tel: 038-664-422	อุบลฯ	Tel: 045-312-527

www.desjoyauxthailand.com

For a
HOT SUMMER NIGHT

For a
COLORFUL day

For a
PEACEFUL AFTERNOON

ดื่มดำคุณค่ารสชาแท้ ดื่มชาระมิงค์

ชา ระ:มิงค์®

ได้รับการรับรอง GMP, ISO 9001: 2000 และ HALAL

บริษัท ชาระมิงค์ จำกัด โทร. 0-5324-2292, 0-5324-5683 E-mail: info@ramingtea.com www.ramingtea.com

ขอร่วมแสดงความยินดีในโอกาสครบรอบวันคล้ายวันเกิด ๘๐ วัสสา
ดร. เจ้าดวงเดือน ณ เชียงใหม่ ประธานที่ปรึกษากิตติมศักดิ์
ศูนย์แนะแนวการศึกษาต่อประเทศออสเตรเลีย เอเดน สำนักงานเชียงใหม่

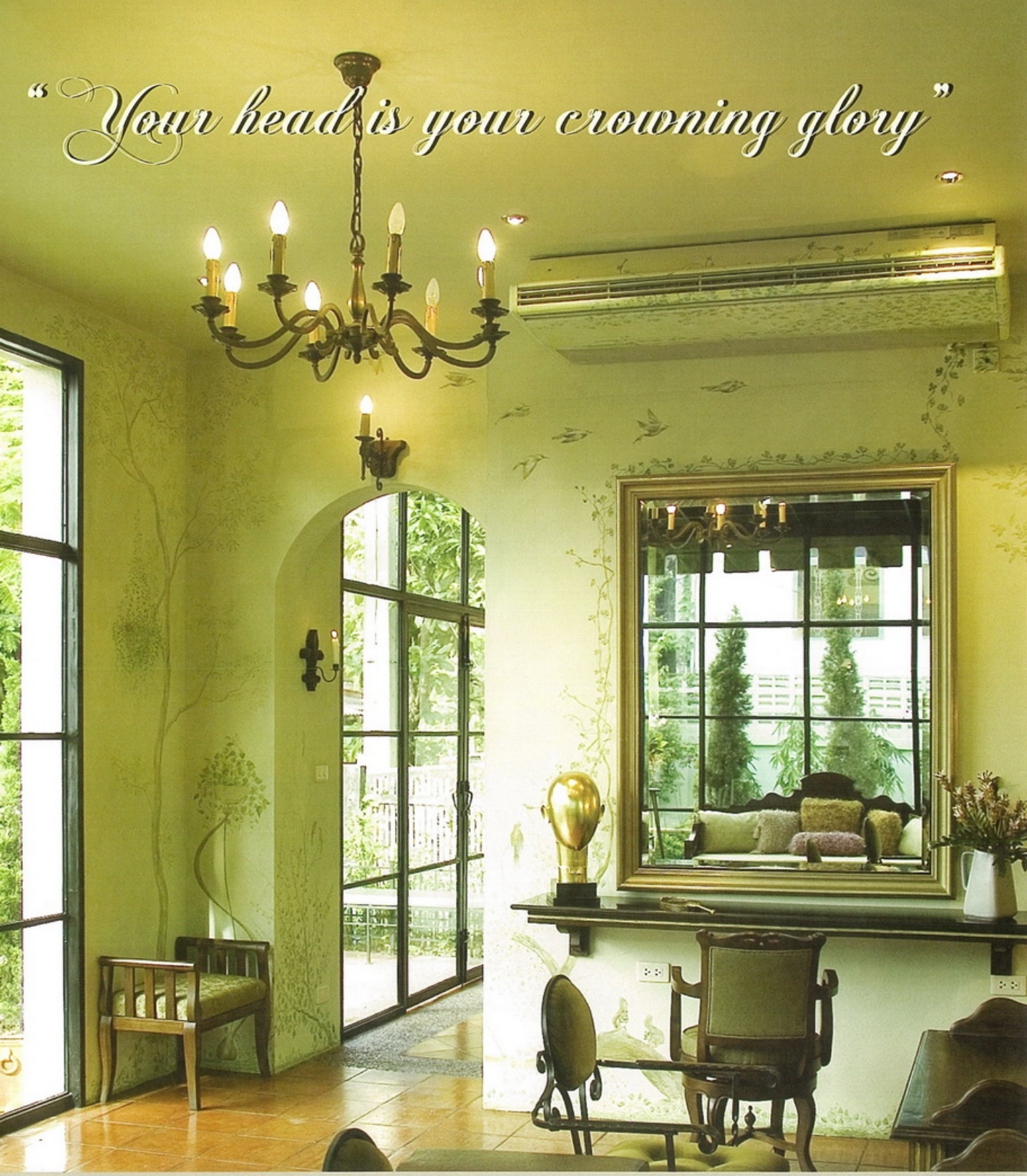
EDEN
EDUCATION & MIGRATION CENTRE
Sydney / Chiangmai
www.eden-education.com

ธุรกิจศึกษา ท่องเที่ยว และค้นพบประสบการณ์ใหม่ ที่ประเทศออสเตรเลีย

เริ่มต้นที่ศูนย์แนะแนวการศึกษาต่อประเทศออสเตรเลีย เอเดน
โดยพี่ๆ ทีมงานคนรุ่นใหม่ที่มีประสบการณ์ตรง จากประเทศออสเตรเลีย

สำนักงานใหญ่ซิดนีย์
Shop 19,477 Pitt Street, Haymarket NSW 2000 Australia
PO Box K971 Haymarket NSW 1240
โทรศัพท์: +612 9212 4891 แฟกซ์: +612 9212 4895 info@eden-education.com
เวลาทำการ: จันทร์ ถึง ศุกร์ 9.30น.-19.00น., เสาร์ 10.30น.-19.00น.

สำนักงานเชียงใหม่
8 ซ.จำปี ถ.ศิริมังคลาจารย์ ต.สุเทพ อ.เมือง เชียงใหม่ 50200
โทรศัพท์: 053 289 168 แฟกซ์: 053 289 169 chiangmai@eden-education.com
เวลาทำการ: จันทร์ ถึง ศุกร์ 9.00น.-18.00น., เสาร์ 10.00น.-18.00น.

ART of BEAUTY

Chiangmai

18/1 Soi 1 Nimmanahaeminda Rd.,
A. Muang Chiangmai, Thailand 50200
Tel : (6653) 213 300
Open : 9.00 a.m. Close : 7.00 p.m. Day off : Wed.

Bangkok

The Crystal Room No. 104, 105, 1st floor.
Phaditmanutham Rd., Ladprao, Bangkok Thailand 10230
Tel : (662) 515 0807
Open : 11.00 a.m. Close : 8.00 p.m.

สมาคมส่งเสริมผู้ประกอบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย
Association for Promotion of Thai Small and Medium Enterpreneurs
ร่วมสืบทอด เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมล้านนา
งาน **"เดือนส่องหล้า สืบสานล้านนา"**

สสวท
ATSME

สมาคมส่งเสริม SMEs ไทย สาขา เชียงใหม่-ลำพูน 158 อาคารหัตถกรรม ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรม ภาคที่ 1
ถ.ทุ่งโฮเต็ล ต.วัดเกตุ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50000 Tel/Fax 053248461 www.atsme-cm.com

มอบความสุข
ในทุกเทศกาล

ด้วยผลิตภัณฑ์
"ผึ้งน้อยเบเกอรี่"

ผึ้งน้อย เบเกอรี่

หลากหลายความอร่อยที่คุณเลือกได้

Tel. 0-5341-2591-2

มองบลังค์

Mont Blanc

patisserie

ขนมฝรั่งเศสสไตล์ญี่ปุ่น

Cakes ○ Coffee ○ Smoothies ○ Tea

- นิ่มซิตี้เดลี่ A9 เชียงใหม่นิมมาน Nim City Daily, Unit A9 Open daily: 10am - 8pm
- ปากทางเข้าซอย 7 ถ.นิมมานเหมินท์ Nimmanhaeminda Rd., Soi 7 / Open daily 9am - 10pm
- เซ็นทรัลพลาซ่า เชียงใหม่ แอร์พอร์ต ชั้น 3 CentralPlaza Chiang Mai Airport, 3rd Floor

Tel. 0-5321-0776

LH BANK

ธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮ้าส์ เพื่อรายย่อย
LAND AND HOUSES RETAIL BANK

3rd Anniversary

ธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮ้าส์ เพื่อรายย่อย จำกัด(มหาชน) มีผู้ถือหุ้นหลักได้แก่ บมจ.แลนด์ แอนด์ เฮ้าส์ และบมจ.ควอลิตี้เฮ้าส์ ซึ่งเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่ดำเนินธุรกิจด้านการพัฒนาและบริหารโครงการอสังหาริมทรัพย์ โดยมีส่วนแบ่งการตลาดรวมเป็นอันดับหนึ่ง

My Bank... My Choice...

บริการด้านเงินฝาก
- เงินฝากกระแสรายวัน
- เงินฝากออมทรัพย์, ออมทรัพย์พิเศษ
- เงินฝากประจำ
- เงินฝากปลอดภาษี
- ใบรับเงินฝากประจำ (FDR)
- ตั๋วแลกเงิน (BE)

บริการด้านสินเชื่อ
- สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย
- สินเชื่อบุคคล
- สินเชื่อเพื่อการศึกษา
- สินเชื่อธุรกิจ SMEs
- สินเชื่อแฟคตอริ่ง
- การออกหนังสือค้ำประกัน (LG)

บริการอื่นๆ
- บริการโอนเงิน
- บริการชำระค่าสินค้าและบริการ
- จำหน่ายหน่วยลงทุนต่างๆ LTF, RMF
- นายหน้าประกันชีวิต, ประกันวินาศภัย
- จำหน่ายดร๊าฟท์, แคชเชียร์เช็ค และเช็คของขวัญ

... พบกันที่สาขาของธนาคาร

- **สาขาเชียงใหม่** (Index Living Mall ชั้น 1) โทร. (053)851-671-5
- **สาขาย่อยบิ๊กซี หางดง** (ห้างสรรพสินค้า บิ๊กซี หางดง ชั้น 1) โทร. (053)447-855-7

www.lhbank.co.th

บริษัท หอหมั้นเมือง จำกัด Man Muang Chamber Co., Ltd. 261 ถ.สุเทพ ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50200
Tel. : 089-1917300, (+66) 053-809085 www.mmchamber.com email : deviljojo77@hotmail.com

PHA-THAI
HOUSE

FACILITIES

- CENTRALLY LOCATED.
- NICE CLEAN AND SECURE.
- SINGLE TWIN AND DOUBLE ROOM.
- FAN OR AIRCONDITION
- PRIVATE BATHS, SOLAR HOT WATER
- REASONABLE PRICES

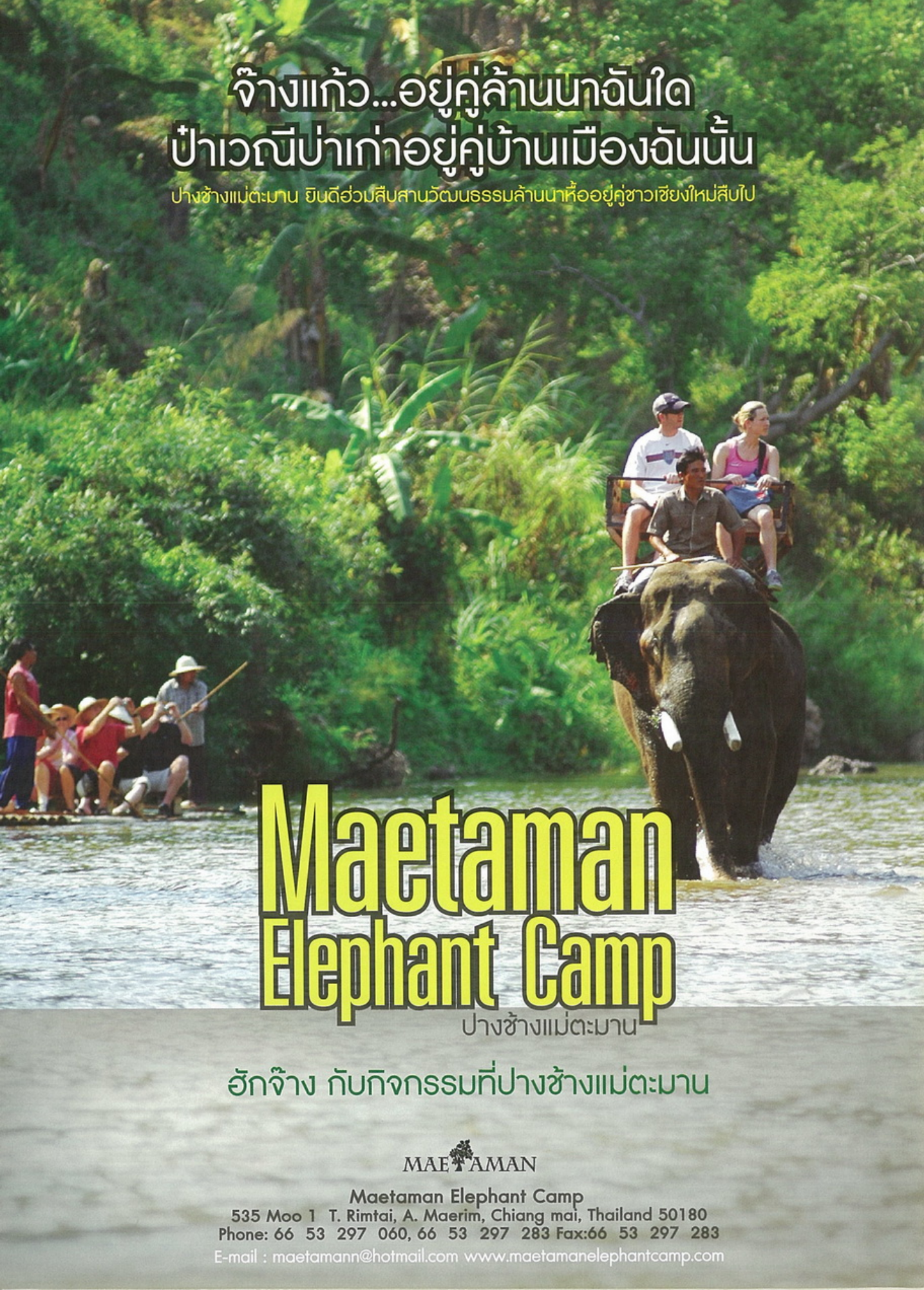
SERVICES

- FOOD & BEVERAGES
- TREKKING & SIGHT SEEING TOURS
- OVERSEAS CALL
- FAX. SERVICE
- AIR TICKET

บ้านฟ้าไทย 48/1 ถนนราชภาคินัย ต.พระสิงห์ เชียงใหม่

48/1 Rachaphakinai Rd., Prasing Chiang Mai Tel: 0-5327-8013 Fax : 0-5327-4075

For Reservation : 081-998 6933

MAE TAMAN

Maetaman Elephant Camp
535 Moo 1 T. Rimtai, A. Maerim, Chiang mai, Thailand 50180
Phone: 66 53 297 060, 66 53 297 283 Fax:66 53 297 283
E-mail : maetamann@hotmail.com www.maetamanelephantcamp.com

มหัศจรรย์...สมุนไพรไทย

อย่าปล่อยให้...สายเกินไป ผมร่วง ผมบาง ปิดผมขาว ด้วยสมุนไพรตำรับโบราณ

ศูนย์ดูแลสุขภาพเส้นผมและหนังศีรษะ เปิดบริการทุกวัน 8.00–18.00 น. หยุดทุกวันพุธ

mamar
since 1998
Authorized Center
สาขาเชียงใหม่

บ้านมะมาสมุนไพร

มติชน

ถ.นิมมานเหมินท์ ซ.17 ด้านในเพ็ญประภาคอร์ท
โทร. 081-595-2022, 081-724-3301, 053-213-515

ชาย 350 บ.
หญิง 450 บ. / ครั้ง

ปิดผมขาว ดูแลผมร่วง ผมบาง ศีรษะล้าน "ด้วยสมุนไพรตำรับโบราณ ตามวิถีธรรมชาติบำบัด"

ดร.เจ้าดวงเดือน ณ เชียงใหม่
เยี่ยมบ้านมะมาสมุนไพร

ดร.จารุพัสตร์ ตันตินิมิตร
vice president บริษัท อินเตอร์โมเดิล โลจิสติกส์ จำกัด
มีปัญหาผมร่วงและบาง ปัจจุบันผมดกดำ

คุณสุพัฒน์ ปราณีจิตต์
เอเย่นต์รถยนต์

บรรยากาศที่บ้านมะมา

หมายเหตุ : ผลิตภัณฑ์บ้านมะมา มีบริการเฉพาะที่บ้านมะมาสมุนไพรเท่านั้น โดยผู้เชี่ยวชาญผ่านการอบรม ไม่มีบริการในร้านทั่วไป โปรดระวังแอบอ้าง

DENTALAND

FAMILY DENTISTRY

9.00 a.m. - 8.30 p.m. (Mon - Fri)
9.00 a.m. - 6.00 p.m. (Sat - Sun)

Laughing gas for relaxation

Tel. 053-224578

E-mail : dentaland17@yahoo.com I www.chiangmainews.com/dentaland

7 Nimmanhemin Lane 17, Muang Chiangmai 50200 Thailand

สมาคมไทยล้านนา สปา
THAI LANNA SPA ASSOCIATION

Manufacturer of furniture & Decoration

INTERIOR DECORATION

SHOWROOM

FACTORY

Tananuwat Furniture
www.tananuwat.com

HEAD OFFICE TANANUWAT CO., LTD.
1/1-8 Ratanakosin Road T.Sriphum A.Muang , Chiang Mai, Thailand 50200
Tel: 66 5341 2777, 66 5341 2616 to 8, 66 5322 7498 Fax: 66 5322 7497
E-mail : office@tananuwat.com
www.tananuwat.com

SHOWROOM BRANCH
214-218 Chang Moi Road T.Chang Moi A.Muang, Chaing Mai, Thailand 50300
Tel: 66 5323 4710, 66 5323 5812, 66 5325 1520
Fax: 66 5323 4710, 66 5323 5812, 66 5325 1520
E-Mail : changmoi@tananuwat.com

FACTORY
108/1 Soi Kunklong 19 left M.5 Chiang Mai-Hod Rd., A.Muang Chiang Mai, Thailand
Tel/Fax 66 5327 0837, 66 5344 7609
E-mail : fac@tananuwat.com

NOHMEX

Northern Handicrafts Manufacturers And Exporters Association

สมาคมผู้ผลิต และผู้ส่งออกสินค้าหัตถกรรมภาคเหนือ
ยินดีที่ได้มีส่วนร่วมในการสืบสานงานสล่าเมือง และวัฒนธรรมของคนเมือง

NOHMEX
190/4 Changklan Residence Room 2001 T. Changklan A. Muang Chiang Mai 50100
Tel. 053-818 488, Fax: 053-279 202
NOHMEX SHOP: Tea House Siam Celadon
158 Thapae Rd., T. Changmoi A. Muang Chiang Mai
Tel. 053-234 518, 053-234 519, Fax: 053-251 389
WWW.NOHMEX.COM

TATA

บริษัท ชนะศิลป์มอเตอร์ จำกัด CHANASLIP MOTORS CO., LTD.
446 ถ. เชียงใหม่-ลำปาง ต. หนองป่าครั่ง อ. เมือง จ. เชียงใหม่ 50000
โทร. 053-248 309, 053-304 073-4 แฟกซ์ 053-248 310
E-mail: chanasilp@hotmail.com

สุวรรณา ศิริรัตน์
ผู้อำนวยการโลจอนสัสเกล
กค 310-A1 ประเทศไทย

NEW
XENON
ปิกอัพ..ฉีกกฎ
Giant
ไจแอนท์ กระบะใหญ่จุใจ

ทาทา ซีนอน ซิงเกิลแค็บ กระบะไจแอนท์

กรีนมาร์เก็ต
Greenmarket.multiply.com

หัตถ์เงินหัตถ์ทอง

นวดแผนไทยโบราณ
มาตรฐานระดับทอง
Silver & Gold Fingers Thai Massage

Therapy Thai Massage And Relax Body
With Oil Massage By Certified Province

Branch1 Kad Suan Kaew Tel : 083-321 6556
Branch2 Mee Choke Plaza Tel : 083-321 6446
Branch3 Room BLD Behind Carrefour Tel. 053-851 569

ค่าเช่า
เริ่มต้น
3,500บาท

ถนนคนเดินมี 3 วัน
(พฤหัส-ศุกร์-เสาร์) Tel. 053-851 567
เฉพาะวันพฤหัส สินค้าลด 20-30% ขายไข่ไก่ลดครึ่งราคา

นพดลพานิช ซิเมนต์ไทยโฮมมาร์ท
NOPADOL PANICH CEMENTHAI HOME MART

นพดลพานิช สร้างรากฐานให้ชีวิต

Home EXPERT โฮมเอ็กซ์เปิร์ท

ศูนย์รวมวัสดุก่อสร้าง และของแต่งบ้านคุณภาพสูง
Building & Decoration Wholesales Center

พบสินค้าวัสดุก่อสร้างและของตกแต่งบ้าน
กว่า 40,000 รายการ

วัสดุก่อสร้าง สุขภัณฑ์ อุปกรณ์ประตู หน้าต่าง
สี-เคมีภัณฑ์ เครื่องมือช่าง ฮาร์ดแวร์ ประปา
เครื่องครัว เครื่องมือไฟฟ้า อุปกรณ์ตกแต่งบ้าน
อุปกรณ์จัดเก็บ, ขนถ่าย ไฟฟ้า-แสงสว่าง

www.nopadol.com

นพดลพานิช
สำนักงานใหญ่ : นพดลพานิช ซิเมนต์ไทยโฮมมาร์ท (แยกศาลเด็ก)
392 ถ.ซุปเปอร์ไฮเวย์ เชียงใหม่-ลำปาง ต.ฟ้าฮ่าม
อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50000
Tel : 053-240 377 Fax : 053-244 111
เปิดบริการทุกวัน 8.00 -18.00 น.

ศูนย์ค้าส่งวัสดุก่อสร้างแนวใหม่
สาขา : นพดลพานิช โฮมเอ็กซ์เปิร์ท (แยกต้นเปา (หลุยส์) สันกำแพง)
183 ม.2 ต.ต้นเปา อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่ 50130
Tel & Fax : 053-961 222, 053-385 008
เปิดบริการ จันทร์-เสาร์ 8.00-17.00 น

มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่
NORTH-CHIANG MAI UNIVERSITY
SCIENCE & TECHNOLOGY

เปิดรับสมัครนักศึกษาใหม่แล้ววันนี้

ปริญญาตรี 4 คณะ 16 สาขาวิชา

คณะบริหารธุรกิจ

คณะนิติศาสตร์

คณะวิศวกรรมศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

ปริญญาโท 4 หลักสูตร

รัฐประศาสนศาสตร์

บริหารธุรกิจ

การบริหารและประเมินโครงการ

การจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ปริญญาเอก 2 หลักสูตร

การบริหารการพัฒนา

เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ

สอบถามรายละเอียดโทร.053-819999 หรือสมัครเรียนที่ www.northcm.ac.th

เครื่องหมายการค้าจดทะเบียน

วนัสนันท์

vanusnun

ศูนย์รวมของฝากจากเชียงใหม่ และภาคเหนือ

วนัสนันท์ภูมิใจนำเสนอแหนมชนิดแรกของไทยที่สามารถระบุบนฉลากว่า

"กินได้ทันที"

และได้รับการรับรองสิทธิบัตรจากกรมทรัพย์สินทางปัญญา

เราจึงเป็นแหนมชนิดเดียวของไทยที่ห่วงใยคุณ

เพื่อให้คุณได้ "อร่อยอย่างปลอดภัย"

บริษัท เชียงใหม่ วนัสนันท์ จำกัด 398 ถนนเชียงใหม่ - ลำปาง ต. ฟ้าฮ่าม อ.เมือง จ. เชียงใหม่ 50000

โทรศัพท์ : 66 +53 240829, 243010 แฟกซ์ : 66 +53 249518

อีเมล์ : Info@vanusnun.com www.vanusnun.com

Fashion King

www.fashionkingchiangmai.com

Phone:
08-1733-5914,
08-1928-4575,
053-820-342-3

9 Good reasons why you should shop and appreciate Frank and Vanita at Fashion King.

1. **Knowledgeable:** Frank can answer every question regarding textile.
2. **Skilled:** Finest fit with well-experienced, creative designers.
3. **Value:** Budget affordable, competitive rates with no compromise on quality.
4. **Service:** Individual attention in a comfortable atmosphere to ensure your satisfaction.
5. **Convenience:** Easily accessible, located next to SCB (Siam Commercial Bank) main entrance of Galae Food & Shopping Centre.
6. **Principle:** Quality customer's satisfactions and value for money.
7. **Products:** Anything in textile if there is a name we have it.
   We stand by our products, its value & its quality.
8. **Speciality:** 100% Egyptian cotton, 100% Thai silk, blended wool, 100% cashmere.
9. **Satisfaction Guarantee.** No obligation.
   Free Delivery & Transportation.

89/2 **Kalare Night Bazaar** Room 113-114 Changklan Rd.,
A. Muang, Chiang Mai 50100
E-mail: fashionkingcm@yahoo.com
For Taxi: แฟชั่นคิง ห้อง113-114 ในศูนย์การค้ากาแลไนท์ บาร์ซาร์ ถ. ช้างคลาน เชียงใหม่

Celebrate The Occasion Of The 80th Birthday Anniversary Of

Dr. Chao Duangduan Na Chiang Mai

"the Princess" of Fondcome Village

Fondcome Village

A Special Hotel of Arts, Culture & Nature

333 Moo 11 Namphare, Hangdong, Chiang Mai 50230

Tel. +66 5312 5333, +66 8503 70333 Fax. +66 5312 5340

E-mail: sales@fondcome.com www.fondcome.com

ล้านนาธารา
Lanna Thara

พบกับความเป็นธรรมชาติ ที่สมบูรณ์แบบที่นี่...ที่เดียว

ล้านนาธารา ในเครืออุทยานล้านนารีสอร์ท อีกหนึ่งความภูมิใจในมาตรฐานการสร้างสรรค์

โครงการบ้านจัดสรรท่ามกลางสังคมเมืองที่ต้องการกลับสู่ชีวิตธรรมชาติ
ที่นี่เราจะทำให้คุณพบกับโลกส่วนตัวและชีวิตเหนือระดับในแบบฉบับของคุณ
ด้วยบรรยากาศบาหลี ผสมผสานกับกลิ่นอายวัฒนธรรมล้านนา
และธรรมชาติอย่างลงตัว

228 ม.7 ถ.เชียงใหม่-ฮอด ต.หนองควาย อ.หางดง จ.เชียงใหม่
228 M.7 Chiang Mai-Hod Rd., T.Nong-Kwai A.Hang-Dong Chiang Mai
โทร : 053-839 548-50 แฟกซ์ : 053-839 551 www.lannathara.com

ຂອງວິວ
Kong view
bar & restaurant
Vientiane, Lao PDR.

a touch of mekong river

183 LUANGPHABANG RD., HOM 1 BAN NONGPANAY SIKOTTABONG DISTRICT VIENTIANE, LAO PDR.
TEL. (856-21) 520522 ,243686 FAX. (856-21) 520533

ห้างสรรพสินค้าโรบินสัน ตันตราภัณฑ์ เชียงใหม่
ขอร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการจัดงาน

"เชื่อมสัมพันธ์ สืบสานวัฒนธรรมล้านนา"

2 ถ. มหิดล ต. หายยา อ. เมือง จ. เชียงใหม่
โทรศัพท์ 0-5320-3640-59 โทรสาร 0-5328-3129

ROBINSON

Chiangmai Laitong

Chiang Mai Laitong
เชียงใหม่ลายทอง

ผู้ผลิตและจำหน่ายหัตถกรรมเครื่องเขิน และสินค้าประเภทของขวัญ
ของที่ระลึก สินค้าตกแต่งบ้าน โรงแรม รีสอร์ทจำหน่ายทั้งในและต่างประเทศ

ห้างหุ้นส่วนจำกัดเชียงใหม่ลายทอง
๑๔๐/๑ หมู่ ๓ ถ.เชียงใหม่-สันกำแพง ต.สันกลาง อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่
Tel. 66 53 338237 - 8 Fax 66 53 338236
www.laitongintertrade.com E-mail: chiangmai_laitong@hotmail.com, info@laitongintertrade.com

Yodaya
YODAYA Shop 2nd Fl. Northern Village Contemporary Thai Style
Central Plaza Chiang Mai Airport Tel. 0-5327-4049

อย่าให้ความสวยงามของวัฒนธรรมล้านนา เหลือแค่ภาพกับความทรงจำบนผนัง
กาแฟวาวีขอร่วมรณรงค์ อนุรักษ์และสืบสานประเพณี
ล้านนาให้คงอยู่สืบไป ตราบนานเท่านาน

กาแฟวาวี
Wawee Coffee

ความอร่อยที่เราให้ด้วยใจ

www.wawee.co.th

มูลนิธิไทยรักษ์ป่า

"ร่วมอนุรักษ์ป่าต้นน้ำและพื้นที่สีเขียว ของเมืองเชียงใหม่" Keep Chiang Mai Green, You Can Do It

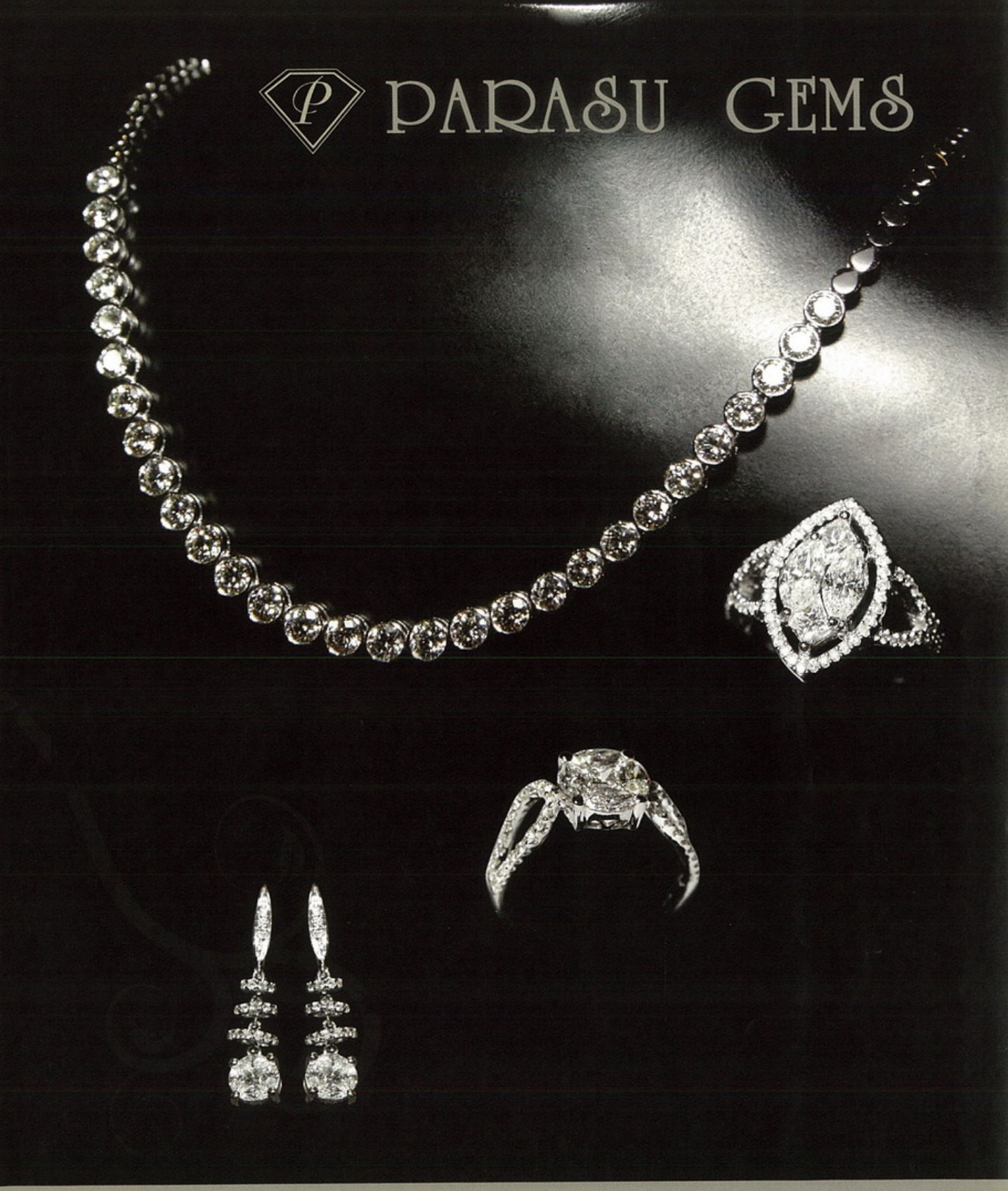

มูลนิธิไทยรักษ์ป่า

Thai Conservation of Forest Foundation

96/1 หมู่ 14 ซอย 5 ถ.สุเทพ ต.สุเทพ อ.เมือง เชียงใหม่ 50200 โทร. 0-5332-8206 แฟกซ์ 0-5381-0442
96/1 M. 14 Suthep Rd. Soi 5, T. Suthep, A. Muang, Chiang Mai 50200Tel. 0-5332-8206 Fax. 0-5381-0442

Made to your order and design. Good quality at reasonable price

ห้อง 261 ชั้น 2 (โซนตู้ปลาทะเล) ศูนย์การค้าเซ็นทรัล พลาซา เชียงใหม่ แอร์พอร์ต ถ.มหิดล อ. เมือง จ. เชียงใหม่
Room 261 Floor 2 Central Plaza Chiang Mai Airport, Mahidol Rd., A. Muang, Chiang Mai

E-mail: parasugems@hotmail.com Tel. 0-5320-1949, 0-5390-3639

centralplaza
CHIANGMAI AIRPORT

ที่สุดของประสบการณ์ช้อปสมบูรณ์แบบ และทันสมัยของเมืองไทย

สัมผัสประสบการณ์ช้อปชั้นเลิศ ที่ศูนย์การค้าเซ็นทรัลพลาซา เชียงใหม่ แอร์พอร์ต ช้อปปิ้งคอมเพล็กซ์ที่ทันสมัย และใหญ่ที่สุดในภาคเหนือ รวมทุกความสมบูรณ์แบบไว้ในหนึ่งเดียว ทั้งสินค้าคุณภาพ และบริการครบวงจร อีกระดับของเทรนด์ช้อป ที่พร้อมมอบความประทับใจให้คุณได้อย่างแท้จริง

ช้อปเหนือระดับกับสุดยอดร้านค้าชั้นนำ กว่า 500 ร้านค้า ตอบทุกไลฟ์สไตล์ทันสมัย ทั้งแบรนด์ไทย และต่างประเทศ ครบครันด้วยแฟชั่นแบรนด์เนม ร้านอาหารสุดฮิป และร้านค้าชั้นนำมากมาย

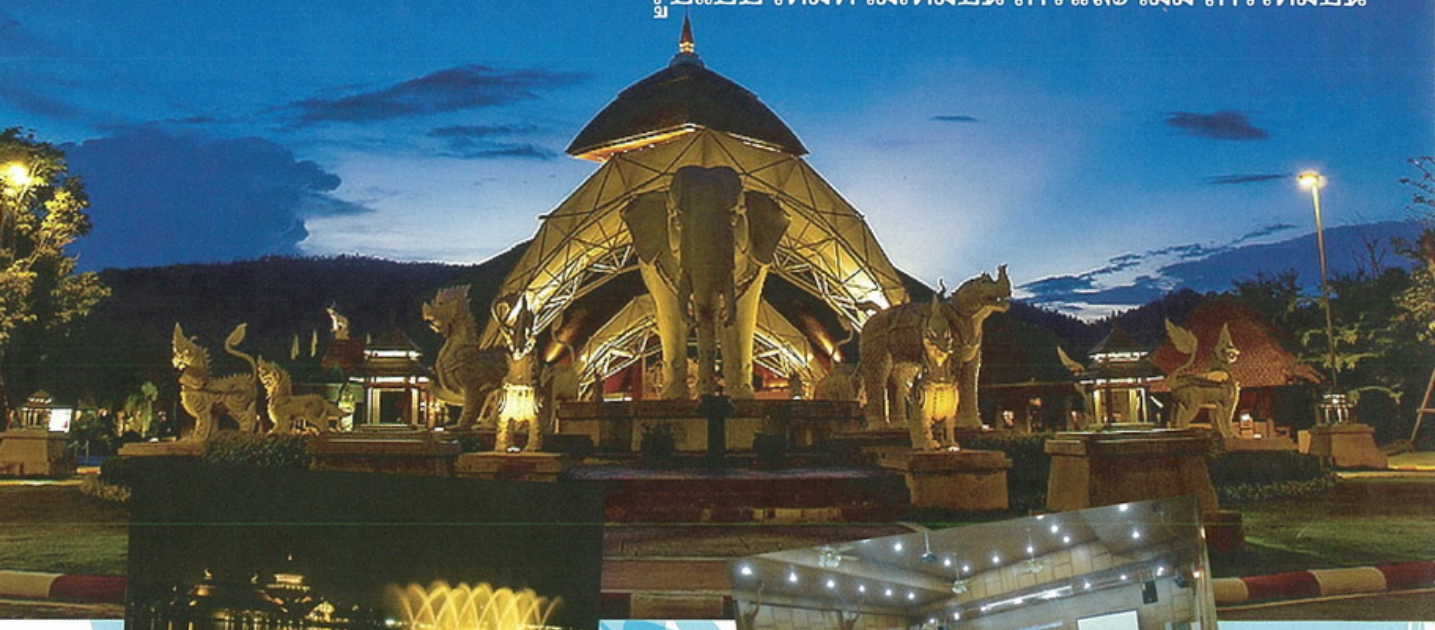

พิเศษสุดกับ "นอร์ทเทิร์น วิลเลจ" แหล่งช้อปปิ้งงานหัตถกรรมชั้นเยี่ยม ที่รวบรวมสินค้าพื้นเมือง และของที่ระลึกมากมาย อาทิ ฟ้าทอ งานไม้ สินค้าชาวเขา หมู่บ้านเครื่องเงิน และอีกมากมาย สินค้าสมุนไพร พร้อมเลือกซื้องานศิลปะสำคำได้ทุกวัน ที่พื้นที่แสดงสินค้า ชั้น 2

MANAGED BY
CPN
PROPERTY DEVELOPMENT & INVESTMENT
A Member of Central Group

ศูนย์การค้าเซ็นทรัลพลาซา เชียงใหม่ แอร์พอร์ต เปิดบริการ : วันจันทร์-ศุกร์ เวลา 11.00 - 21.00 น., วันเสาร์-อาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ เวลา 10.00-21.00 น.
สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ โทร. 053-999-199

เชียงใหม่ไนท์ซาฟารี

มนต์เสน่ห์ของล้านนายามค่ำคืน Nature Theme Park หนึ่งเดียวใน
ประเทศไทยที่ให้นักท่องเที่ยวสัมผัสกับบรรยากาศการชมสัตว์
รูปแบบใหม่ที่ไม่เหมือนใครและไม่มีใครเหมือน

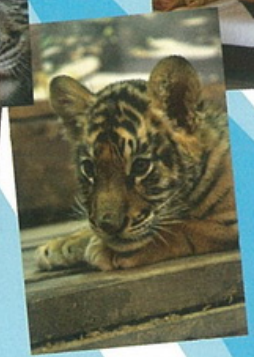

Chiang Mai Night Safari
33 Moo.13 T.Nhong Kway A.Hong Dang Chiang Mai 50230
Tel : 66(53) 999000 Fax : 66(53)999099
www.chiangmainightsafari.com

OPEN ONLY
Monday - Friday 1.00 pm - 10.30 pm
Saturday - Sunday and Thai official holiday
10.00 am - 10.30 pm

ผู้ผลิตนิตยสารคุณภาพ Guidelines Chiang Mai Tourist Guide COMPASS COMPASS Gourmet & Cuisine

11/1 ถนนบำรุงบุรี ซอย 3 ตำบลพระสิงห์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โทร 0-5381-4444 แฟกซ์ 0-5381-4457

สภาอุตสาหกรรม จังหวัดเชียงใหม่

the Federation of Thai Industries, Chiang Mai chapter

สภาอุตสาหกรรมจังหวัดเชียงใหม่ ชั้น 1อาคารศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1
158 ถ.ทุ่งโฮเต็ล ต.วัดเกต อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50000
Tel. 0-5330-4346-7, 08 9635 3258, 08 9635 3259 Fax: 0-5324-6353
Email: postmaster@chiangmaiindustry.org www.chiangmaiindustry.org

หอสมุดแห่งชาติ
NATIONAL LIBRARY

สมาคมธุรกิจ ท่องเที่ยว เชียงใหม่

สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวเชียงใหม่
Chiang Mai Tourism Business Association

ร่วมสืบสาน
วัฒนธรรมล้านนา

รับสมาชิกชมรม ปีบริหาร 2552 - 2553

สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวเชียงใหม่
อาคารวิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ชั้น 3 ห้อง 301-3 เลขที่ 239 ถ.ห้วยแก้ว ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50200
E-mail : cnxtourism@gmail.com Tel.053-920 281 Fax.053-920 282

สมาคมมัคคุเทศก์เชียงใหม่

สำนักงานสมาคมมัคคุเทศก์เชียงใหม่ 123/7 ถ.ระแกง ต.ช้างคลาน อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50100
Tel & Fax : 053-818360 www.chiangmaiguide.net E-mail: chiangmai-guide@hotmail.com

ท่องเที่ยวดินแดน
แห่งมนต์เสน่ห์
สืบทอดศิลปวัฒนธรรม
แห่งเมืองล้านนา

amazing THAILAND

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานเชียงใหม่
105/1 ถ.เชียงใหม่-ลำพูน ต.วัดเกตุ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50000
Tel. 0-5324 8604, 0-5324 8607, 0-5330 2500
Fax 0-5324 8605, 0-5330 2501
E-mail: tatchmai@tat.or.th
www.tourismthailand.org/chiangmai